

RIGAS VELESTINLIS

SCRIERI REVOLUȚIONARE

PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ
DREPTURILE OMULUI
CONSTITUȚIA
THURIOS

SOCIETATEA ȘTIINȚIFICĂ DE STUDII
FERAI-VELESTINO-RIGAS

ATENA 2009

ΤΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ
Ο ΘΟΥΡΙΟΣ

SCRIERI REVOLUȚIONARE

PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ
DREPTURILE OMULUI
CONSTITUȚIA
THURIOS

ΡΗΓΑ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗ

ΤΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ
Ο ΘΟΥΡΙΟΣ

ΤΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ, Αθήνα 2009

1η Έκδοση, Εκδοτικός Οίκος "ΟΜΟΝΟΙΑ", Βουκουρέστι 1999
2η Έκδοση, Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:

Κριστίνα Μπακάνου, Ίον Μπράντ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ:

Δημήτριος Καραμπερόπουλος

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ:

Έλενα Λάζαρ, Μαρία Ραφαήλα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:

Δημήτριος Καραμπερόπουλος
Διδάκτωρ Ιστορίας της Ιατρικής
Πρόεδρος Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Γραφικές Τέχνες ΔΟΜΗ Ο.Ε. Τηλ.: 210-9310605 Fax: 210-9344407

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΦΕΡΩΝ-ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ-ΡΗΓΑ

Μιλτιάδου 3 - 145 62 Κηφισιά - Αθήνα, Τηλ. & Fax: 210-8011.066
www.rhigassociety.gr, e-mail: karamber@otenet.gr

RIGAS VELESTINLIS

SCRIERI REVOLUȚIONARE

PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ
DREPTURILE OMULUI
CONSTITUȚIA
THURIOS

SCRIERI REVOLUȚIONARE, Atena 2009

TRADUCERE:

Cristina Băcanu, Ion Brad

PREFATĂ:

Dimitrios Karamberopoulos

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Elena Lazăr, Maria Rafailă

EDITOR:

Dimitrios Karamberopoulos

SOCIETATEA ȘTIINȚIFICĂ DE STUDII

FERAI-VELESTINO-RIGAS

Miltiadou 3 - 145 62 Kifissia - Atena, Tel. & Fax: +300 210 8011.066

www.rhigassociety.gr, e-mail: karamber@otenet.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικά.....	8
Επαναστατική Προκήρυξη.....	20
Τα Δίκαια του Ανθρώπου	30
Το Σύνταγμα	54
Ο Θούριος	110
Οι Ρουμάνοι για τον Ρήγα.	
Επιλογή Βιβλιογραφίας.....	124

CUPRINS

Prefață	9
<i>(Dimitrios Karamberopoulos)</i>	
Proclamația Revoluționară	21
<i>(Traducere: Cristina Băcanu)</i>	
Drepturile Omului	31
<i>(Traducere: Cristina Băcanu)</i>	
Constituția	55
<i>(Traducere: Cristina Băcanu)</i>	
Thurios	111
<i>(Traducere: Ion Brad)</i>	
Românii despre Rigas	
Bibliografie selectivă	125
<i>(Elena Lazăr și Maria Rafailă)</i>	

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ο Ρήγας Βελεστινλής, (1757-1798), σχεδίασε την κατάλυση της οθωμανικής τυραννίας με την επανάσταση των υποδούλων των Βαλκανίων και τη δημιουργία μιας δημοκρατικής πολιτείας *"χωρίς εξαίρεσιν θρησκείας και γλώσσης"*, με την εφαρμογή των πολιτικών του Επαναστατικών κειμένων, που περιέχονται στη Νέα Πολιτική Διοίκηση. Και η Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα με συγκίνηση χαιρετίζει, τώρα που είναι η επέτειος των διακοσίων χρόνων από τον μαρτυρικό θάνατο του Ρήγα, (1798-1998) την έκδοση των Επαναστατικών κειμένων του στα Ρουμανικά, γλώσσα του χώρου όπου έζησε, έδρασε και σχεδίασε το επαναστατικό του σχέδιο.

Στους σκοπούς της Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα είναι η μελέτη και προβολή του έργου του επαναστάτη και οραματιστή Ρήγα, που υλοποιούνται με τη διοργάνωση Διεθνών Συνεδρίων (έχουν διοργανωθεί τρία Διεθνή Συνέδρια, Α' 1986, Β' 1992, Γ' 1997, με τη συμμετοχή και Ρουμάνων επιστημόνων), την επανέκδοση των έργων του καθώς και μελέτες ειδικών επιστημόνων. Ενδεικτικά μνημονεύονται το "Φυσικής απάνθισμα" (Βιέννη 1790, Αθήνα 1991), τα "Επαναστατικά" (Βιέννη 1797, Αθήνα 1994), η δωδεκάφυλλη "Χάρτα της Ελλάδος" σε σμίκρυνση και σε φυσικό μέγεθος, τα "Ανέκδοτα έγγραφα περί Ρήγα Βελεστινλή" των Αιμ. Λεγράντ (Αθήνα 1891, Αθήνα 1986), του Κων. Αμάντου (Αθήνα 1930, Αθήνα 1987) και ο "Θούριος" σε παραδοσιακές μουσικές παραλλαγές, που κυκλοφόρησε σε ψηφιακό δίσκο (CD) και κασσέτα.

Ωστόσο, για να γίνει ευρύτερα γνωστή η πολιτική σκέψη και το όραμα του Ρήγα Βελεστινλή, έχει προγραμματίσει τη μετάφραση και έκδοση σε διάφορες γλώσσες των Επαναστατικών του έργων (Επαναστατική Προκήρυξη, τα Δίκαια του ανθρώπου, το Σύνταγμα, ο Θούριος). Ηδη εκδόθηκε στα Βουλγαρικά και τώρα παρουσιάζεται

CUVÂNT ÎNAINTE LA EDIȚIA ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Rigas Velestinlis (1757 - 1798) a plănuț abolirea dominației otomane printr-o revoluție a tuturor popoarelor înrobite din Balcani și prin crearea unui stat democratic *"fără deosebire de religie și limbă"*, prin aplicarea scrierilor sale politice și revoluționare ce alcătuiesc *Noul Guvernământ*. Societatea Științifică de Studii Feral-Velestino-Rigas salută cu emoție, acum, la aniversarea a două secole de la moartea martirică a lui Rigas (1798 - 1998), editarea scrierilor sale revoluționare în limba română, limbă a spațiului unde a trăit, a activat și și-a conceput planul revoluționar.

Printre obiectivele Societății Științifice de Studii Feral-Velestino-Rigas se numără studierea și promovarea operei revoluționarului și vizionarului Rigas, obiective ce se materializează în organizarea unor Congrese Internaționale (deja au avut loc trei Congrese Internaționale - primul în 1986, al doilea în 1992 și al treilea în 1997 - ce s-au bucurat și de participarea unor specialiști români), reeditarea lucrărilor lui, precum și promovarea de studii ale unor oameni de știință pe această temă. Amintim, în acest sens, *Culegerea de Fizică* (Viena, 1790, Atena, 1991), *Scrierile Revoluționare* (Viena, 1797, Atena, 1994), *Harta Eladei*, în douăsprezece file, micșorată, dar și la dimensiunile inițiale, *Documentele inedite despre Rigas Velestinlis* de E. Legrand (Atena, 1891, Atena, 1986) și de K. Amantos (Atena, 1930, Atena, 1987), precum și *Thurios*, cu variantele sale muzicale tradiționale, apărut pe CD și pe casetă.

Totuși, pentru o mai largă cunoaștere a gândirii politice și a viziunii lui Rigas Velestinlis, avem în vedere traducerea și editarea scrierilor sale revoluționare (*Proclamația Revoluționară*, *Drepturile Omului*, *Constituția*, *Thurios*) în mai multe limbi. Aceste scrieri au fost publicate deja în limba bulgară și acum apar în limba română. În continuare, pregătim editarea lor în

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

στα Ρουμανικά. Στη συνέχεια προετοιμάζουμε την έκδοσή τους και σε άλλες γλώσσες, όπως στα Σέρβικα, Ρωσικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Γαλλικά, Ισπανικά και Αγγλικά.

Για την τωρινή έκδοση στα Ρουμανικά εκφράζονται θερμές ευχαριστίες στην αγαπητή φίλη κα Cristina Băcșanu για τη μετάφραση και την απόδοση των δύσκολων νομικών και πολιτικών όρων, τον ποιητή Ion Brad για την απόδοση στα Ρουμανικά του επαναστατικού Θουρίου. Επίσης στην κα Elena Lazăr, που συμμετείχε και ως σύνεδρος στο Γ' Διεθνές Συνέδριο για τον Ρήγα, στο Βελεστίνo 1997, για την επιμέλεια, την προσθήκη της Ρουμάνικης Βιβλιογραφίας για τον Ρήγα Βελεστινλή, την ανάληψη της έκδοσης από τον εκδοτικό της οίκο "Ομόνοια" και την ευθύνη της διακίνησης του βιβλίου των "Επαναστατικών" στη Ρουμανία.

Για τον Ρήγα Βελεστινλή, πρέπει να σημειωθεί ότι αξιόλογες μελέτες έχουν δημοσιευθεί από τους Ρουμάνους ιστορικούς και βιβλίο του Λεανδρου Βρανούση μεταφρασμένο με τίτλο "Rîgas - Un patriot grec din Principate", κυκλοφόρησε το 1980, όπου μάλιστα καταχωρίσθηκαν αρκετά μέρη από τα Επαναστατικά κείμενα του Ρήγα.

Πιστεύουμε, ωστόσο, ότι με την τωρινή αυτοτελή δόγλωση έκδοση θα συμβάλλουμε να γίνει πλατύτερα γνωστός στο κοινό της Ρουμανίας ο επαναστάτης και οραματιστής του Βαλκανικού χώρου, Ρήγας Βελεστινλής. Επί πλέον, να εδραιωθεί η πεποίθηση πως οι δημοκρατικές αρχές στη διαχείριση των κοινών είχαν γίνει όραμα πριν από δυό αιώνες, και πως στις μέρες μας είναι επιτακτική ανάγκη, οι λαοί των Βαλκανίων "*χωρίς εξαίρεσιν θρησκείας και διαλέκτου, Έλληνες, Βούλγαροι, Αλβανοί, Βλάχοι, Αρμένηδες, Τούρκοι και κάθε άλλο είδος γενεάς*" (άρθρο 7 του Συντάγματος) να συμπορευθούν με δημοκρατικά πολιτεύματα και να ολοκληρωθούν σε μια ευρύτερη κοινή δημοκρατική πολιτεία.

Δρ Δημήτριος Καραμπερόπουλος
Πρόεδρος
Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης
Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα

Αθήνα-Βελεστίνo, Δεκέμβριος 1998

PREFAȚĂ

limbile sârbă, rusă, germană, italiană, franceză, spaniolă și engleză.

Pentru ediția în limba română aducem calde mulțumiri pentru traducere domnișoarei Cristina Băcanu, cât și poetului Ion Brad pentru tălmăcirea marșului revoluționar *Thurios*. Mulțumim deopotrivă doamnei Elena Lazăr, care a participat la cel de-al III-lea Congres Internațional dedicat lui Rigas, în 1997, la Velestino, pentru alcătuirea bibliografiei române referitoare la Rigas, pentru realizarea acestei ediții la Editura Omonia pe care o conduce și pentru difuzarea cărții în România.

Referitor la Rigas Velestinlis, trebuie să mai precizăm că istoricii români au publicat studii valoroase în domeniu și că în anul 1980 a apărut în limba română cartea lui Leandros Vranoussis intitulată *Rigas – Un patriot grec din Principate*, unde au fost inserate de altfel fragmente din scrierile revoluționare ale lui Rigas.

Credem că prin această ediție bilingvă completă vom contribui la mai buna cunoaștere a lui Rigas Velestinlis, revoluționar și vizionar al spațiului balcanic, de către publicul din România. În plus, se va întări convingerea că principiile democratice despre administrarea treburilor publice se constituieră într-o viziune cu două veacuri în urmă și că, în zilele noastre, este imperios necesar ca popoarele din Balcani, "fără deosebire de religie și limbă, greci, bulgari, albanezi, români, armeni, turci și de orice alt neam" (art.7 al *Constituției*) să pășească împreună, sub conducerea unor regimuri democratice, și să dezvolte acest fapt într-o comunitate democratică mai largă.

Dr. Dimitrios Karamberopoulos
Președintele Societății Științifice de Studii
Feraï – Velestino – Rigas

Atena – Velestino, decembrie 1998

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΑΗΣ (1757-1798)

Επαναστάτης και οραματιστής μιάς
Δημοκρατικής Πολιτείας του Βαλκανικού χώρου
(Σύντομη αναδρομή στη ζωή και το έργο του)

Γεννημένος στα 1757 στο Βελεστίνο, όπου και η αρχαία πόλις Φεραί, από ντόπιους γονείς παίρνει το βαπτιστικό όνομα “Ρήγας”, όνομα που συνειθίζονταν στην περιοχή του Πηλίου και της Μαγνησίας. Νέος δεκαέξι, δεκαοκτώ χρονών, με δίψα για μάθηση, κατευθύνεται στη Σχολή της Ζαγοράς, όπου μελετούσε και αρχαίους συγγραφείς, όπως φαίνεται από αυτόγραφέα του σε σχετικό βιβλίο του, που τώρα απόκειται στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Από το Βελεστίνο φεύγει σε ηλικία περίπου είκοσι χρονών και πηγαίνει στην Κωνσταντινούπολη, όπου μαθαίνει ξένες γλώσσες και αυξάνει τις γνώσεις του, κοντά στους Φαναριώτες. Ομως, μετά από λίγα χρόνια, εγκατέλειψε την Πόλη και εγκαταστάθηκε στη Βλαχία. Εχουμε μαρτυρία του Ρήγα στο “Νέο Ανάχαρσι” ότι το 1788 βρίσκονταν στη Βλαχία, στην οποία υπήρχε κάποια ελευθερία και γεννιόταν με την Ευρώπη. Στο Βουκουρέστι αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα, γίνεται γραμματικός των Ηγεμόνων και συμμετέχει στα κοινά της περιοχής του. Εκλέγεται εκπρόσωπος της γειτονιάς του σε μια περίπτωση διάνοιξης ενός δρόμου και σε μια επιδημία χολέρας του ανατίθεται ο έλεγχος των σπιτιών για τη διαπίστωση των αρρώστων.

Εκεί στη Βλαχία θα συνέλαβε το επαναστατικό του σχέδιο για την στήριξη της Επανάστασής του στις ντόπιες, γηγενείς δυνάμεις των σκλαβωμένων, μετά τις συμφωνίες του Συστώφ (1791) και Ιασίου (1792) μεταξύ της Αυστρίας, της Ρωσσίας και της Οθωμανικής Πύλης, και την διάψευση των ελπίδων, πως τάχα τα χριστιανικά κράτη θα απελευθερώσουν τους Έλληνες και τους άλλους Βαλκανικούς λαούς από τον Οθωμανικό δεσποτισμό και τυραννία. Εμπειρία και γνώση σημαντική, που θα συνέβαλε ώστε στα έργα του ο Ρήγας να μην απειθύνει έκκληση για βοήθεια στις μεγάλες, τότε, δυνάμεις για την προετοιμαζόμενη επανάστασή του.

Από το Βουκουρέστι ως γραμματικός και διερμηνέας ενός τοπάρχου μεταβαίνει στη Βιέννη το 1790, όπου εκδίδει και τα δύο πρώτα του βιβλία “Σχολείον των ντελι-κάτων εραστών” και “Φυσικής απάνθισμα”, μεταφρασμένο στο μεγαλύτερο μέρος από τη Γαλλική Εγκυκλοπαίδεια των Ντιντερώ και Ντ’ Αλαμπέρ. Στη Βιέννη επανέρ-

PREFAȚĂ

RIGAS VELESTINLIS (1757 – 1798) **Revoluționar și vizionar al unui stat democratic** **al spațiului balcanic** **(Scurtă prezentare a vieții și operei sale)**

Născut în 1757 la Velestino (unde se află și cetatea antică Fera) din părinți din partea locului, este botezat cu numele de *Rigas*, nume obișnuit în regiunea Pllion și Magnesia. La vârsta de șaisprezece-optsprezece ani, însetat de învățătură, se îndreaptă spre Școala din Zagora, unde i-a studiat pe scriitorii antici, după cum reiese din autografele pe una din cărțile sale aflate în prezent la Biblioteca Națională a Greciei. De la Velestino pleacă, în jurul vârstei de douăzeci de ani, la Constantinopol, unde învață limbi străine și-și îmbogățește cunoștințele pe lângă fanarioți. După câțiva ani însă, părăsește Constantinopolul și se stabilește în Țara Românească. Însuși Rigas mărturisește în *Noul Anaharsis* că în 1788 se afla în Țara Românească, unde domnea o oarecare libertate și care se învecina cu Europa. La București, desfășoară o activitate intensă, devine grămătic al domnilor și participă la treburile publice ale locului. Este ales reprezentant al cartierului său cu ocazia deschiderii unui drum. În timpul unei epidemii de holeră este însărcinat cu controlul caselor pentru înregistrarea bolnavilor.

În Țara Românească își va fi conceput planul de sprijinire a Revoluției sale pe forțele localnicilor autohtoni, înrobiți după pacea de la Șistov (1791) și pacea de la Iași (1792) între Austria, Rusia și Poarta Otomană, precum și în urma năruirii speranțelor privind eliberarea grecilor și a celorlalte popoare balcanice de sub despotismul și tirania otomane de către statele creștine. Aceste prețioase experiențe și cunoștințe l-au determinat pe Rigas ca în lucrările sale să nu apeleze la sprijinul marilor puteri ale vremii pentru revoluția pe care o pregătea.

De la București, în calitate de grămătic și tălmăci al unui conducător local, pleacă în 1790 la Viena, unde își publică

χεται το 1796, όταν αρχίζει το μεγάλο του επαναστατικό σχέδιο για την ελευθερία της Ελλάδος και των Βαλκανικών λαών. Συνθέτει τον "Θούριο", τυπώνει τη "Χάρτα της Ελλάδος", σε δώδεκα φύλλα, τους χάρτες της "Βλαχίας" και της "Μολδαβίας", και κατά την μαρτυρία του J.-C. von Engel (1797) θα τύπωνε ακόμη τους χάρτες της Βουλγαρίας και της Πλυσίας. Επίσης, εκδίδει την χαλκογραφία του Μεγάλου Αλεξάνδρου, τυπώνει το βιβλίο "Νέος Ανάχαρσις", τα "Ολυμπία" του Μεταστάσιο και την "Βοσκοπούλα των Αλπεων" του Μαρμοντέλ. Παράνομα σε δύο μερόνυχτα, τυπώνει το επαναστατικό του κείμενο με τίτλο "Νέα Πολιτική Διοίκησης", όπου περιέχεται η Επαναστατική Προκήρυξη, τα Δίκαια του Ανθρώπου, το Σύνταγμα, και ο Θούριος. Επίσης τύπωσε και το στρατιωτικό εγχειρίδιο περί πολεμικής τέχνης "Εγκόλπιον" το οποίο όμως κατασχέθηκε από την Αυστριακή Αστυνομία και δεν είδε το φως της κυκλοφορίας.

Το Δεκέμβριο του 1797 αναχώρησε από τη Βιέννη με σκοπό να κατέβει στην Ελλάδα με σκοπό να θέσει σε εφαρμογή το επαναστατικό του σχέδιο. Στέλνει στην Τεργέστη στον εμπορικό οίκο φίλου του, τα κιβώτια με το επαναστατικό υλικό, για να το μεταφέρει στην Ελλάδα. Εκεί, μετά από καταγγελία συλλαμβάνεται από την

Αυστριακή Αστυνομία. Ανακρίνεται, φυλακίζεται, βασανίζεται επί έξι μήνες και τελικά παραδίνεται στους Τούρκους, οι οποίοι τον θανατώνουν μαζί με άλλους επτά συντρόφους του στον Πύργο Νεμπόιζα του Βελιγραδίου, τον Ιούνιο του 1798.

Ο Ρήγας Βελεστινλής είναι από τις μοναδικές προσωπικότητες του Νεώτερου Ελληνισμού και του Βαλκανικού χώρου - Δάσκαλος του γένους, μάρτυρας, πολιτικός νους, στρατιωτικός νους, επαναστάτης και οραματιστής μιας δημοκρατικής πολιτείας των Βαλκανικών λαών, μετά την αποτίναξη της οθωμανικής τυραννίας.

Για την απελευθέρωση της Ελλάδος και των άλλων Βαλκανικών Λαών από την Οθωμανική τυραννία, ως πραγματικός ηγέτης και επαναστάτης, ο Ρήγας φρόντισε για την προετοιμασία της επανάστασης και την εφαρμογή της. Ετσι, έδωσε σημασία στην ανύψωση του ηθικού των σκλαβωμένων και στη δημιουργία επαναστατικής διάθεσης ώστε να πάρουν τα όπλα εναντίον του τυράννου. Κι' αυτό το πετύχαινε με την έκδοση της προσωπογραφίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου, του τόμου "Νέος Ανάχαρσις", της Χάρτας του χώρου των Βαλκανικών λαών, καθώς και με τον επαναστατικό παιάνα "Θούριος". Στους στίχους διεκτραγουδεί την θλιβερή

PREFAȚĂ

primele două cărți: *Școala amantilor delicatși și Culegerea de Fizică*, tradusă în cea mai mare parte după Enciclopedia Franceză a lui Diderot și d'Alembert. Revine la Viena în 1796, când își concepe marele plan revoluționar de eliberare a Greciei și a popoarelor din Balcani. Acum compune marșul *Thurios*, tipărește *Harta Eladei*, în douăsprezece foi, *Harta Țării Românești* și *Harta Moldovei*, și, potrivit mărturiei lui J.-C. von Engel (1797), urma să editeze și hărțile Bulgariei și Illyriei. Publică de asemenea gravura lui Alexandru cel Mare, cartea *Noul Anaharsis*, piesa *Olympiada* a lui Metastasio și *Păstorița Alpilor* de Marmontel. Timp de două zile, tipărește în mod clandestin textul revoluționar cu titlul *Noul Guvernământ*, ce cuprinde *Proclamația Revoluționară*, *Drepturile Omului*, *Constituția* și *Thurios*. Tot acum scoate manualul de artă militară, intitulat *Enkolpion (Manual)*, care a fost însă confiscat de poliția austriacă înainte de a fi difuzat.

În decembrie 1797 pleacă de la Viena spre Grecia pentru a-și pune în aplicare planul revoluționar. Trimite la Triest, la casa de comerț a unui prieten, lăzile cu material revoluționar pentru a fi expediat în Grecia. Ajuns și el la Triest, este arestat, în urma unui denunț, de către poliția austriacă. Anchetat, închis și torturat timp de șase luni, este predat în cele din urmă turcilor, care îlucid împreună cu alți șapte tovarăși de-ai săi în Turnul Neboiza din Belgrad, în iunie 1798.

Rigas Velestinlis este una dintre personalitățile marcante ale elenismului modern și ale spațiului balcanic: *dascăl al neamului, martir, gânditor politic și militar, revoluționar și vizionar* al unui stat democratic al popoarelor balcanice, după scuturarea dominației otomane.

Pentru eliberarea Greciei și a celorlalte popoare balcanice de sub dominația otomană, ca un adevărat conducător și revoluționar, Rigas s-a ocupat de pregătirea revoluției și de înfăptuirea ei. Astfel, a acordat o importanță deosebită ridicării moralului celor înrobiți și creării unei stări revoluționare care să-i determine să pună mâna pe arme împotriva tiranului. Acest lucru l-a realizat prin publicarea portretului lui Alexandru cel

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

κατάσταση των σκλαβωμένων, τονίζει πως η ελευθερία είναι ανώτερη αξία και από τη ζωή. Παροτρύνει τους λαούς των Βαλκανίων να αρπάξουν τα όπλα και να ριχθούν στον ιερό αγώνα της επανάστασης.

*“Βουλγάροι κι Αρβανίτες, Αρμένιοι και Ρωμιοί,
αράπηδες και άσπροι, με μιά κοινή ορμή,
για την Ελευθερίαν να ζώσωμεν σπαθί,
πως είμασθ’ αντρειωμένοι, παντού να ζακουσθή.”*
(“Θούριος, στίχοι 45-48)

Γρήγορα, ο “Θούριος” διαδόθηκε σε χειρόγραφη μορφή στο χώρο των Βαλκανίων εμπνυχώντας τους σκλαβωμένους για τον τιτάνιο του πολέμου αγώνα. Μάλιστα, η διάδοση και εξάπλωσή του αποτελεί μοναδικό, ίσως, φαινόμενο στην ιστορία των λαών.

Στην εφαρμογή της επανάστασής του, ο Ρήγας σκέφθηκε πως είναι απαραίτητη η εκπαίδευση των σκλαβωμένων στην πολεμική τέχνη και σύμφωνα με τις ισχύουσες απόψεις της εποχής του, για να είναι σε θέση να αντιπαραταχθούν στο στρατό του Σουλτάνου. Για το σκοπό αυτό μεταφράζει το “Στρατιωτικόν Εγκόλλπιον”, γνωστού τότε Γερμανού στρατηγού. Επίσης, την έναρξη της Επανάστασής του τη σχεδίαζε να γίνει από την περιοχή όπου βρίσκονταν οι εμπειροπόλεμοι πληθυσμοί της Μάνης και της Ηλείας. Στη συνέχεια, η Επανάσταση θα επεκτεινόταν στα υπόλοιπα μέρη της Ελλάδας και στις άλλες Βαλκανικές περιοχές. Στήριζε την επανάστασή του στις ντόπιες, γηγενείς δυνάμεις των σκλαβωμένων. Δεν υπάρχει στα έργα του, στο “Θούριό” του έκκληση για βοήθεια στην επανάσταση στις τότε μεγάλες δυνάμεις της ανατολής και της δύσης. Πίστευε πως οι ξένες δυνάμεις θα εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους. Με την επικράτηση της επανάστασής του, τέλος, στη θέση του οθωμανικού δεσποτισμού, θα δημιουργούσε τη “Νέα Πολιτική Διοίκησίν” του, τη νέα τάξη πραγμάτων στον Βαλκανικό χώρο, με την εφαρμογή του Δημοκρατικού Καταστατικού Συντάγματος και των Δικαιών του Ανθρώπου. Στήριζε τη νέα πολιτική κατάσταση στη δημοκρατία και όχι στην κληρονομική εξουσία. Πρότυπά του ήταν η Δημοκρατία των αρχαίων Αθηναίων και η Γαλλική Επανάσταση.

Ο Ρήγας Βελεστινλής, ως ρεαλιστής ηγέτης, έδινε σημασία στο τι θα γίνει μετά την κατάλυση της τυραννίας. Πίστευε ότι η αναρχία είναι μορφή τυραννίας, όπως μάλιστα το διατυπώνει και στο “Θούριό” του (στίχος 27) πως “η αναρχία ομοιάζει την σκλαβιά”.

PREFAȚĂ

Mare, a volumului *Noul Anaharsis*, a *Hărții spațiului popoarelor balcanice*, precum și prin marșul revoluționar *Thurios*, în ale cărui versuri cântă starea jalnică a celor înrobiți, subliniind că libertatea este o valoare mai presus chiar decât viața, și care îndeamnă popoarele din Balcani să ia armele și să se avânte în lupta sfântă a revoluției:

*"Bulgarii și-Albanezii, voi Armeni și voi Elini,
și negrii ca și albi, un iureș doar să fim,
și spada Libertății s-o-ncingem, soț cu soț
de vitejia noastră s-audă-n lume toți!"*

(Thurios, versurile 45-48, traducere de Ion Brad)

Curând, *Thurios* s-a răspândit în formă manuscrisă în spațiul Balcanilor, însușindu-i pe cei înrobiți la lupta titanică a războiului. Răspândirea și circulația marșului constituie desigur un fenomen poate unic în istoria popoarelor.

Cât privește înfăptuirea revoluției, Rigas s-a gândit că este absolut necesară instruirea în arta militară a popoarelor supuse, conform opiniilor care dominau în epocă, pentru ca acestea să fie în stare să înfrunte armata Sultanului. În acest scop traduce *Manualul Militar* al unui cunoscut general german al vremii. De asemenea, plănuia ca lupta să pornească dintr-o regiune cu oameni iscusiți la război, adică din Mani și Epir. În continuare, revoluția urma să se întindă în celelalte părți ale Greciei și în restul regiunilor din Balcani. El conta în revoluție pe forțele locale, autohtone, ale celor supuși. Nici în scrierile sale și nici în *Thurios* nu există vreun apel la marile puteri de atunci ale răsăritului și ale apusului pentru a veni în sprijinul luptei. Credea că puterile străine vor căuta să-și urmărească propriile interese. Într-un final în care revoluția urma să ia locul despotismului otoman, și-ar fi creat *Noul Guvernământ*, noua ordine a lucrurilor în spațiul Balcanilor, prin aplicarea *Constituției Democratice* și a *Drepturilor Omului*. Noua stare politică se întemeia pe democrație și nu pe puterea ereditară. Modelele sale erau democrația vechilor atenieni și Revoluția Franceză.

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

Γι' αυτό, για να μπορούν οι επαναστατημένοι να κυβερνηθούν δημοκρατικά, συντάσσει ένα σχέδιο Συντάγματος μεταφρασμένο από τα γαλλικά συντάγματα του 1793, κυρίως, και του 1795. Όμως ο Ρήγας πρόσθεσε και πολλά δικά του στοιχεία, όπως για παράδειγμα, καθιέρωσε, πρώτος σε Σύνταγμα, την υποχρεωτική εκπαίδευση αγοριών και κοριτσιών. Γνώριζε τη μεγάλη παιδευτική δύναμη της γυναίκας στην διάπλαση και ανάπτυξη του ανθρώπου.

Συνιστά, στο άρθρο 34 των "Δικαίων του Ανθρώπου", τη συνεργασία των λαών για την εδραίωση και προκοπή της δημοκρατικής πολιτείας του Βαλκανικού χώρου, "*ο Βούλγαρος πρέπει να κινείται, όταν πάσχη ο Έλλην και τούτος πάλιν δι' εκείνον και αμφότεροι δια τον Αλβανόν και Βλάχον*". Ακόμη, τονίζει ότι οι δημοκρατικοί πολίτες θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά και να "υπερασπίζουν τους δημοκρατικούς θεσμούς (άρθρο 35 των "Δικαίων του Ανθρώπου)", θεωρώντας "*ως το πλέον ιερόν από όλα τα χρέη*" τους.

Δρ Δημήτριος Καραμπερόπουλος

PREFAȚĂ

Rigas Velestinlis, ca un conducător realist, se gândea și la ceea ce avea să se întâmple după destrămarea tiraniei. Considera că anarhia este o formă de tiranie, după cum scrie și în *Thurios* (versul 27): *"anarhia e-asemeni sclaviei"*. De aceea, pentru ca revoluționarii să poată guverna în mod democratic, elaborează un proiect de Constituție, adaptat după constituțiile franceze din 1793 și mai ales după aceea din 1795. Rigas adaugă însă numeroase elemente proprii. De exemplu, el consfințează pentru prima dată într-o Constituție obligativitatea învățământului pentru băieți și fete. Cunoștea marea forță educativă a femeii în formarea și dezvoltarea omului.

În articolul 34 al *Drepturilor Omului* recomandă colaborarea popoarelor pentru consolidarea și dezvoltarea statului democratic al spațiului balcanic, scriind: *"bulgarul trebuie să acționeze, când pătimește grecul, iar acesta, la rândul-i, să acționeze la fel pentru acela; și amândoi să acționeze pentru albanez și român"*. El subliniază totodată faptul că cetățenii democrației trebuie să participe activ la treburile publice și să apere instituțiile democratice (articolul 35 al *Drepturilor Omului*), considerând că aceasta este *"cea mai sfântă dintre toate datorii"*.

Dr. Dimitrios Karamberopoulos

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - ΙΣΟΤΙΜΙΑ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ,
ΤΗΣ Μ. ΑΣΙΑΣ, ΤΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΛΑΧΟΜΠΟΓΔΑΝΙΑΣ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Ο ΛΑΟΣ, ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, όπου κατοικεῖ τήν Ρούμελην, τήν Μικράν Ἀσίαν, τάς Μεσογείους νήσους, τήν Βλαχομπογδανίαν¹, καί ὅλοι ὅσοι στενάζουν ὑπό τήν δυσφορωτάτην τυραννίαν τοῦ Ὀθωμανικοῦ δδελυρωτάτου δεσποτισμοῦ, ἥ ἐδιάσθησαν νά φύγουν εἰς ξένα βασίλεια διά νά γλυτώσουν ἀπό τόν δυσβάστακτον καί βαρύν αὐτοῦ ζυγόν, ὅλοι, λέγω, Χριστιανοί καί Τοῦρκοι, χωρίς κανένα ξεχωρισμόν θρησκείας (ἐπειδή ὅλοι πλάσματα Θεοῦ εἶναι καί τέκνα τοῦ πρωτοπλάστου), στοχαζόμενοι

1. Βλαχομολδανίαν ἢ Μολδοβλαχίαν

LIBERTATE - EGALITATE - FRATERNITATE

NOUL GUVERNĂMÂNT

AL LOCUITORILOR DIN RUMELIA, DIN ASIA MICĂ,
DIN INSULELE MEDITERANEENE ȘI
DIN ȚARA ROMÂNEASCĂ ȘI MOLDOVA

PENTRU LEGI ȘI PENTRU PATRIE

POPORUL, URMAȘ AL ELINILOR, care locuiește în Rumelia, în Asia Mică, în insulele mediteraneene, în Țara Românească și Moldova, și toți cei care gem sub nesuferita tiranie a dezgustătorului despotism otoman, sau care au fost siliți să plece în regate străine pentru a scăpa de jugul greu și împovăraător al acestuia, toți aceștia, zic, creștini și turci, fără nici o deosebire de religie (căci toți sunt făpturi ale lui Dumnezeu și vlăstare ale primului om plăsmuit), socotind că Tiranul, numit Sultan, a căzut de-a binelea în cele mai spurcate pofte trupești, s-a

ὅτι ὁ Τύραννος, ὀνομαζόμενος Σουλτάνος, κατέπεσεν ὀλοτελῶς εἰς τὰς βρωμεράς θηλυμανεῖς ὀρέξεις του, ἐπερικυκλώθη ἀπὸ εἰνούχους καὶ αἰμοδόρους ἀμαθεστάτους αὐλικούς, ἐλησμόνησε καὶ κατεφρόνησε τὴν ἀνθρωπότητα¹, ἐσκληρύνθη ἡ καρδιά του κατὰ τῆς ἀθωότητος, καὶ τὸ πλέον ὠραιότερον βασιλεῖον τοῦ κόσμου, ὁποῦ ἐκθειάζεται πανταχόθεν ἀπὸ τοὺς σοφούς, κατήντησεν εἰς μίαν βδελυράν ἀναρχίαν, τόσον, ὥστε κανένας, ὁποιασδήποτε τάξεως καὶ θρησκείας, δέν εἶναι οἴγουρος μήτε διὰ τὴν ζωὴν του, μήτε διὰ τὴν τιμὴν του, μήτε διὰ τὰ ὑποστατικά του.

Ὁ πλέον ἡσυχος, ὁ πλέον ἀθῶος, ὁ πλέον τίμιος πολίτης κινδυνεύει κάθε στιγμὴν νὰ γίνῃ ἐλεεινὴ θυσία τῆς τυραννικῆς φαντασίας, ἢ τῶν ἀγρίων τοποτηρητῶν καὶ ἀναξίων μεγιστάνων τοῦ Τυράννου, ἢ, τέλος (ὅπερ συνεχέστερον συμβαίνει), τῶν κακοτρόπων θηρωδεστών μιμητῶν του, χαιρόντων εἰς τὸ ἀτιμώρητον κρίμα, εἰς τὴν σκληροτάτην ἀπανθρωπότητα², εἰς τὴν φονοκτονίαν, χωρὶς καμμίαν ἐξέτασιν, χωρὶς καμμίαν κρίσιν.

– Οὐρανέ! ἐσύ εἶσαι ἀπροσωπόληπτος μάρτυς τῶν τοιούτων κακουργημάτων.

– Ἥλιε! ἐσύ βλέπεις καθημερινῶς τὰ τοιαῦτα θηριώδη τολμήματα.

– Γῆ! ἐσύ ποτίζεσαι ἀδιακόπως ἀπὸ τὰ ρεῖθρα τῶν ἀθῶων αἱμάτων.

Ποῖος ἔχει στόμα νὰ μέ εἰπῇ τὸ ἐναντίον; Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ τίγρις, ὁ μόνηφος τῶν τοσσούτων ἀνομημάτων; Ἄς ἔδῃ εἰς τὸ παρόν, καὶ διὰ πολέμιόν του μάρτυρα

1. Ἀνθρωπιά

2. Ἀπανθρωπία

PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ

Înconjurat de eunuci și curteni fără de învățătură și sângeroși, a dat uitării și a batjocorit omenia, inima i s-a împietrit împotriva neîntinării, și cel mai frumos regat din lume, care este proslăvit de către înțelepții de pretutindeni, a căzut într-o atât de respingătoare neorânduială încât nimeni, de orice stare socială și de orice religie, nu mai este sigur nici pe viața sa, nici pe cinstea sa, nici pe proprietățile sale.

Cel mai liniștit, cel mai nevinovat, cel mai cinstit cetățean se află în fiecare clipă în primejdia de a deveni victima jalnică a bunului plac al Tiranului, a ocârmuitorilor sălbatici și a înalților dregători nevrednici ai Tiranului sau, în sfârșit (ceea ce se întâmplă mai adesea), a celor mai neciopliți și fioroși imitatori ai săi, care se bucură de nepedepsirea nelegiuirilor în neomenia cea mai cruntă, în omucidere, fără a fi cercetați, nici judecați.

- Cerule! tu ești martor nepărtinitor al acestor nelegiuiri.

- Soare! tu vezi în fiecare zi această înfiorătoare cutezanță.

- Pământule! tu ești stropit neîncetat de șiroaiele sângelui nevinovat.

Cine îndrăznește să-mi spună contrariul ? Cine este acel tigru, ce încuviințează fărădelegi așa de mari ? Să se arate-așadar și, ca martor al celeilalte părți, va avea înaintea-i întreaga Zidire, care, fără grai

θέλει αποκτήσει ὅλην τὴν Κτίσιν, ἣτις ἀγλώσσωσ γογγᾶ
διὰ τοὺς ἀδίκους ὧδε ἐκχυνομένους ρύακας τῶν ἀνθρωπί-
νων αἱμάτων.

Ὁ μέχρι τοῦδε, λέγω, δυστυχὴς οὗτος λαός, βλέποντας
ὅτι ὅλαι του αἱ θλίψεις καὶ ὀδύναι, τὰ καθημερινὰ δάκρυά
του, ὁ ἀφανισμὸς του, προέρχονται ἀπὸ τὴν κακὴν καὶ
ἀχρεiestάτην διοίκησιν, ἀπὸ τὴν στέρησιν καλῶν νόμων,
ἀπεφάσισεν, ἐνανδριζόμενος μίαν φορὰν, νὰ ἀτενίσῃ
πρὸς τὸν οὐρανόν, νὰ ἐγείρῃ ἀνδρείως τὸν καταβεδωρη-
μένον τράχηλόν του καί, ἐνοπλίζοντας ἐμμανῶς τοὺς
βραχίονάς του μέ τὰ ἄρματα τῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς
ἀπελπισίας, νὰ ἐκδοῇ μεγαλοφώνως, ἐνώπιον πάσης
τῆς Οἰκουμένης, μέ θρονιώδη κραυγὴν, τὰ ἱερά καὶ
ἄμωμα δίκαια, ὅπου θεόθεν τῷ ἐχαρίσθησαν διὰ νὰ ζήσῃ
ἡσύχως ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Ὅθεν, διὰ νὰ ἡμπορῶν ὁμοθυμαδόν ὅλοι οἱ κάτοικοι
νὰ συγκρίνωσι πάντοτε μέ ἄγρυπνον ὄμμα τὰ κινήματα
τῆς διοικήσεως, μέ τὸν σκοπὸν τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν
νομοθεσίας, ἐκτινάζοντες ἀνδρικῶς τὸν οὐτιδανόν ζυγόν
τοῦ Δεσποτισμοῦ καὶ ἐναγκαλιζόμενοι τὴν πολύτιμον
Ἐλευθερίαν τῶν ἐνδόξων προπατόρων των, νὰ μὴν ἀφε-
θῶσιν οὐδέποτε νὰ καταπατῶνται ὡς σκλάβοι εἰς τὸ ἐξῆς
ἀπὸ τὴν ἀπάνθρωπον τυραννίαν· νὰ ἔχῃ ἕκαστος ὡσάν
λαμπρόν καθρέπτην ἐμπροστά εἰς τὰ ὀμμάτιά του τὰ
θεμέλια τῆς ἐλευθερίας, τῆς σιγουρότητος¹ καὶ τῆς εὐτυ-
χίας του· νὰ γνωρίζουν ἐμφανέστατα οἱ κριταί², ποῖον
εἶναι τὸ δυσσαπόφευκτον χρέος των πρὸς τοὺς κρινόμε-
νους ἐλευθέρους κατοίκους· καὶ οἱ νομοθέται καὶ πρῶτοι

1. Ἀσφάλεια

2. Δικαστής

PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ

geme, pentru șuvoaiele de sânge-omenesc, pe nedrept vărsate aici.

Acest popor, zic, nefericit până acum, văzând că toate obidirile și năpastele sale, lacrimile sale de toate zilele și ruina sa purced dintr-o ocârmuire rea și de tot nefolositoare, din lipsa unor legi bune, a hotărât, îmbărbătat încă o dată, să privească spre cer, să-și îndrepte cu semeție grumazul preaîmpovărat și, înarmându-și cu înverșunare brațele cu armele răzbunării și ale deznădejdiei, să-și strige cu glas tare, în fața întregii Omeniri, cu strigăt răsunător, drepturile sfinte și neprihănite ce i-au fost dăruite de la Dumnezeu ca să trăiască în tihnă pe pământ.

De aceea, pentru ca toți locuitorii laolaltă să poată compara, cu ochi mereu veghetor, faptele ocârmuirii cu țelul legislației lor sociale, scuturând cu bărbăție mârșavul jug al Despotismului și îmbrățișând preascumpa Libertate a glorioșilor lor strămoși, ca să nu se lase nicicând de acum înainte să fie împilați ca sclavi de către o tiranie inumană; pentru ca fiecare să aibă înaintea ochilor, ca pe o strălucitoare oglindă, temeliile libertății, ale siguranței și fericirii sale; pentru ca judecătorii să cunoască în chip deslușit care este datoria lor inevitabilă față de locuitorii liberi, când aceștia sunt judecați; iar pentru ca legiuitorii și cei dintâi dintre ocârmuitori să cunoască

τῆς διοικήσεως τόν εὐθύτατον κανόνα, καθ' ὃν πρέπει νά
ρυθμίζεται καί ν' ἀποδλέπη τό ἐπάγγελμά των πρὸς
εὐδαιμονίαν τῶν πολιτῶν, κηρύττεται λαμπροφανῶς ἡ
ἀκόλουθος ΔΗΜΟΣΙΑ ΦΑΝΕΡΩΣΙΣ τῶν πολυτίμων
ΔΙΚΑΙΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ καί τοῦ ἐλευθέρου κατοίκου
τοῦ βασιλείου.

PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ

regula cea dreaptă, după care trebuie să se conducă în meseria lor și să urmărească propășirea cetățenilor, se proclamă în chip solemn următoarea DECLARAȚIE PUBLICĂ a preascumpelor DREPTURI ALE OMULUI și ale cetățeanului liber al regatului*.

* Rigas folosește, în toate scrierile cuprinse în acest volum, cuvântul "regat" în sensul "stat" (n.tr.)

ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

DREPTURILE OMULUI

ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ἄρθρον 1.— Ὁ σκοπὸς ὁποῦ ἀπ' ἀρχῆς κόσμου οἱ ἄνθρωποι ἐσυμμαζώχθησαν ἀπὸ τὰ δάση τὴν πρώτην φορὰν, διὰ νὰ κατοικήσουν ὅλοι μαζί, κτίζοντες χώρας καὶ πόλεις, εἶναι διὰ νὰ συμβοηθῶνται καὶ νὰ ζῶσιν εὐτυχισμένοι, καὶ ὄχι νὰ συναντιτρώγωνται ἢ νὰ ρουφᾷ τὸ αἷμα τους ἕνας.

Τότε ἔκαμαν βασιλέα διὰ νὰ ἀγρυπνῇ εἰς τὰ συμφέροντά των, διὰ νὰ εἶναι θέδαιοι εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν φυσικῶν δικαίων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ τοῦς τὰ ἀφαιρέσῃ κανένας ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἄρθρον 2.— Αὐτὰ τὰ Φυσικά Δίκαια εἶναι: πρῶτον, τὸ νὰ εἴμεθα ὅλοι ἴσοι καὶ ὄχι ὁ ἕνας ἀνώτερος ἀπὸ τὸν ἄλλον· δεύτερον, νὰ εἴμεθα ἐλεύθεροι καὶ ὄχι ὁ ἕνας σκλάβος τοῦ ἄλλου· τρίτον, νὰ εἴμεθα σίγουροι εἰς τὴν ζωὴν μας, καὶ κανένας νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ μᾶς τὴν πάρῃ ἀδίκως καὶ κατὰ τὴν φαντασίαν· καὶ τέταρτον, τὰ κτήματα ὁποῦ ἔχομεν κανένας νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ μᾶς ἐγγίξῃ, ἀλλ' εἶναι ἰδικά μας καὶ τῶν κληρονόμων μας.

Ἄρθρον 3.— Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι, κατὰ φυσικὸν λόγον εἶναι ἴσοι. Ὅταν πταίσῃ τινάς, ὁποιασδήποτε καταστάσεως, ὁ Νόμος εἶναι ὁ αὐτός διὰ τὸ πταῖσμα καὶ ἀμετάβλητος· ἡγουν δὲν παιδεύεται¹ ὁ πλούσιος ὀλιγώτερον καὶ ὁ πτωχὸς περισσότερον διὰ τὸ αὐτὸ σφάλμα, ἀλλ' ἴσια-ἴσια.

Ἄρθρον 4.— Ὁ Νόμος εἶναι ἐκείνη ἡ ἐλευθέρα ἀπόφασις, ὁποῦ μέ τὴν συγκατάθεσιν ὅλου τοῦ λαοῦ ἐγινεν· ἡγουν, ὅλοι θέλομεν ὅτι ὁ φονεὺς νὰ φονεύεται· αὐτός

1. Τιμωρεῖται

DREPTURILE OMULUI

Articolul 1. – Scopul pentru care de la începutul lumii oamenii s-au adunat de prin păduri pentru întâia dată, pentru a sălăşlui cu toţii laolaltă, întemeind sate şi oraşe, este ca ei să se întrajutoreze şi să trăiască fericiţi, iar nu ca să se mănânce între ei sau ca unul să le sugă sângele.

Atunci au creat rege ca să vegheze asupra intereselor lor, pentru a fi siguri că se vor bucura de drepturile lor naturale, pe care nimeni de pe pământ nu are voie să li le retragă.

Articolul 2. – Aceste Drepturi Naturale sunt: primul, acela de a fi toţi egali şi nu unul mai presus decât altul; al doilea, acela de a fi liberi şi nu unul robul altuia; al treilea, acela de a fi siguri pe viaţa noastră, pe care nimeni să nu aibă putinţa să ne-o ia pe nedrept şi după bunul său plac; şi al patrulea, acela ca nimeni să nu se poată atinge de proprietăţile noastre, ci acestea să fie ale noastre şi ale moştenitorilor noştri.

Articolul 3. – Toţi oamenii, creştini şi turci, sunt egali după natură. Dacă cineva, de orice condiţie socială, comite un delict, Legea este aceeaşi şi neschimbată pentru acel delict; adică,

λέγεται Νόμος, καί εἶναι ὁ ἴδιος διὰ ὅλους μας εἰς τό νά παιδεύσῃ. Καί πάλιν ἄλλος, ὁποῦ ὑπερασπίζεται· ἡγουν ὅλοι θέλομεν νά ἐξουσιάζωμεν τά ὑποστατικά μας, κανέναν λοιπόν δέν ἔχει τήν ἄδειαν νά μᾶς πάρῃ δυναστικῶς τίποτε· αὐτός εἶναι Νόμος, ἐπειδή μοναχοί μας τόν δεχόμεθα καί τόν θέλομεν. Ὁ Νόμος ἔχει πάντοτε νά προστάξῃ ὅ,τι πράγμα εἶναι δίκαιον καί ὠφέλιμον εἰς τήν συγκοινωνίαν τῆς ζωῆς μας καί νά ἐμποδίξῃ ἐκεῖνο ὁποῦ μᾶς βλάπτει.

Ἀρθρον 5.— Ὅλοι οἱ συμπολιταί ἡμποροῦν νά ἔμβουν εἰς ἀξίας καί δημόσια ὀφίγια¹. Τά ἐλεύθερα γένη δέν γνωρίζουν καμμίαν αἰτίαν προτιμήσεως εἰς τάς ἐκλογάς των, παρὰ τήν φρόνησιν καί τήν προκοπήν· ἡγουν, καθέναν, ὅταν εἶναι ἄξιος καί προκομμένος διὰ μίαν δημοσίαν δούλευσιν, ἡμπορεῖ νά τήν ἀποκτήσῃ. Ἐξ ἐναντίας δέ, μὴν ὄντας ἄξιος, ἀλλά χυδαῖος, δέν πρέπει νά τῷ δοθῇ· διότι, μὴν ἡξεύροντας πῶς νά τήν ἐκτελέσῃ, προσκρούει καί βλάπτει τό κοινόν μέ τήν ἀμάθειαν καί τήν ἀνεπιδεξιότητά του.

Ἀρθρον 6.— Ἡ Ἐλευθερία εἶναι ἐκείνη ἡ δύναμις ὁποῦ ἔχει ὁ ἄνθρωπος εἰς τό νά κάμῃ ὅλον ἐκεῖνο, ὁποῦ δέν βλάπτει εἰς τά δίκαια τῶν γειτόνων του. Αὕτῃ ἔχει ὡς θεμέλιον τήν φύσιν, διατί φυσικά ἀγαπῶμεν νά εἴμεθα ἐλεύθεροι· ἔχει ὡς κανόνα τήν δικαιοσύνην, διατί ἡ δικαία ἐλευθερία εἶναι καλή· ἔχει ὡς φύλακα τόν Νόμον, διατί αὐτός προσδιορίζει, ἕως ποῦ πρέπει νά εἴμεθα ἐλεύθεροι. Τό ἠθικόν σύνορον τῆς Ἐλευθερίας εἶναι τοῦτο τό ρητόν: *Μὴν κάμῃς εἰς τόν ἄλλον ἐκεῖνο ὁποῦ δέν θέλεις νά σέ κάμουν.*

1. Δημόσιο ἀξίωμα

DREPTURILE OMULUI

pentru același delict nu este pedepsit bogatul mai puțin și săracul mai mult, ci în mod egal.

Articolul 4. – Legea este acea hotărâre liberă, care a fost adoptată prin consimțământul întregului popor; adică, toți voim ca ucigașul să fie ucis; aceasta se numește Lege și este aceeași pentru noi toți în aplicarea pedepsei. Și iarăși o alta, care apără; adică toți voim să ne stăpânim proprietățile, prin urmare, nimănui nu-i este îngăduit să ne ia ceva cu de-a sila; aceasta este Lege, fiindcă noi înșine o acceptăm și o voim. Legea trebuie să poruncească întotdeauna ceea ce este drept și folositor conviețuirii noastre și să împiedice ceea ce ne vatămă.

Articolul 5. – Toți concetățenii pot accede la funcții și demnități publice. Popoarele libere nu cunosc nici un alt temei al preferințelor în alegerile lor, decât înțelepciunea și priceperea; adică, fiecare, când este vrednic și priceput pentru o funcție publică, o poate dobândi. Dimpotrivă, dacă nu este vrednic, ci nepriceput, nu trebuie să i se încredințeze o funcție; căci, neștiind cum să o îplinească, acesta lezează și vatămă obștea prin neștiința și nepriceperea sa.

Articolul 6. – Libertatea este acea putere pe care o are omul de a făptui tot ceea ce nu vatămă drepturile vecinilor săi. Ea se întemeiază pe natură, fiindcă în chip natural toți dorim să fim liberi; ea are ca regulă dreptatea, fiindcă libertatea dreaptă

Άρθρον 7.— Τό δίκαιον τοῦ νά φανερώνωμεν τήν γνώμην μας καί τοὺς συλλογισμούς μας, τόσον μέ τήν τυπογραφίαν, ὅσον καί μέ ἄλλον τρόπον· τό δίκαιον τοῦ νά συναθροίζώμεθα εἰρηνικῶς· ἡ ἐλευθερία κάθε εἵδους θρησκείας, Χριστιανισμοῦ, Τουρκισμοῦ, Ἰουδαϊσμοῦ καί τά λοιπά, δέν εἶναι ἐμποδισμένα εἰς τήν παροῦσαν διοίκησιν.

Όταν ἐμποδίζωνται αὐτά τά δίκαια, εἶναι φανερόν πῶς προέρχεται τοῦτο ἀπό Τυραννίαν, ἢ πῶς εἶναι ἀκόμη ἐνθύμησις τοῦ ἐξοστρακισθέντος Δεσποτισμοῦ, ὅπου ἀπεδιώξαμεν.

Άρθρον 8.— Ἡ σιγουρότης¹ εἶναι ἐκείνη ἡ διαφέντευσις², ὅπου δίδεται ἀπό ὅλον τό ἔθνος καί τόν λαόν εἰς τόν κάθε ἄνθρωπον διά τήν φύλαξιν τοῦ ὑποκειμένου του, τῶν δικαίων του καί τῶν ὑποστατικῶν του· ἡγοῦν, ὅταν βλάβη τινάς ἕνα μόνον ἄνθρωπον, ἢ πάρῃ ἀδίκως τίποτες ἀπ' αὐτόν, ὅλος ὁ λαός πρέπει νά σηκωθῇ κατ' ἐπάνω ἐκείνου τοῦ δυνάστου καί νά τόν ἀποδιώξῃ.

Άρθρον 9.— Ὁ Νόμος ἔχει χρέος νά διαφεντεύῃ τήν κοινήν ἐλευθερίαν ὅλου τοῦ ἔθνους καί ἐκείνην τοῦ κάθε ἀνθρώπου, κατοίκου εἰς ταύτην τήν αὐτοκρατορίαν, ἐναντίον τῆς καταθλίψεως καί τῆς δυναστείας τῶν διοικητῶν· ὅταν αὐτοὶ διοικοῦν καλῶς, νά τοὺς διαφεντεύῃ· εἰ δέ κακῶς, νά τοὺς ἀποβάλλῃ.

Άρθρον 10.— Κανένας ἄνθρωπος νά μήν ἐγκαλῆται εἰς κριτήριον νά μήν πιάνεται ἀπό τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κριτοῦ καί νά μή φυλακώνεται κατ' ἄλλον τρόπον, παρά καθὼς διορίζει ὁ Νόμος καί ὄχι κατὰ τήν φαντασίαν καί θέλησιν τοῦ κριτοῦ³. Κάθε κάτοικος ὅμως, ὅταν κραχθῇ

1. Ἡ ἀσφάλεια 2. Ἡ προστασία 3. Δικαστοῦ

DREPTURILE OMULUI

este bună; are ca paznic Legea, fiindcă aceasta statornicește până unde trebuie să fim liberi. Limita morală a Libertății este acest dicton: *Să nu faci altuia ceea ce nu vrei să ți se facă ție.*

Articolul 7. – Dreptul de a ne exprima opinia și gândurile, atât în scris, cât și în alt mod; dreptul de a ne întruni în mod pașnic; libertatea oricărui fel de religie, a creștinismului, a mahomedanismului, a iudaismului și a altora nu sunt interzise în prezenta guvernare.

Când aceste drepturi sunt interzise, este limpede că faptul purcede din Tiranie, sau că este încă o rămășiță a Despotismului izgonit, pe care l-am înlăturat.

Articolul 8. – Siguranța este acea protecție ce se acordă fiecărui om de către întreaga națiune și întregul popor, pentru ocrotirea persoanei sale, a drepturilor și a proprietăților sale; adică, atunci când cineva vatămă un singur om sau îi ia ceva pe nedrept, tot poporul trebuie să se ridice împotriva acelui împilator și să-l alunge.

Articolul 9. – Legea are datoria de a proteja libertatea comună a întregii națiuni și pe aceea a fiecărui om ce viețuiește în acest imperiu, împotriva oprimării și a împilării guvernanților; când aceștia ocârmuiesc bine, legea să-i protejeze; iar când ocârmuiesc prost, să-i înlăture din funcție.

Articolul 10. – Nici un om să nu fie chemat la judecată, să nu fie arestat de către oamenii

εἰς τὴν κρίσιν, ἢ κατὰ νόμον πιασθῇ ἀπὸ τοὺς ὑπηρετάς τοῦ κριτηρίου, πρέπει νὰ ὑποταχθῇ εὐθύς καὶ νὰ πηγαί- νη νὰ κριθῇ· διατί, ἂν ἀντισταθῇ καὶ δέν θέλῃ νὰ πηγαί- νη εἰς τὴν κρίσιν, γίνεται πταίστης· καὶ ἀρκετόν σφάλμα εἶναι, ὅταν ὁ Νόμος κράζῃ κανέναν ἄνθρωπον καὶ ἐκεῖ- νος ἀντιστέκεται μέ τό κακόν καὶ δέν ὑπακούῃ νὰ πηγαί- νη, ὄντας σίγουρος, ὅτι δέν παιδεύεται¹, ἂν εἶναι ἀθῶος.

Ἄρθρον 11.— Κάθε δυναστικόν ἐπιχείρημα, ὁπού ἤθε- λαν κάμει ἐναντίον ενός ἀνθρώπου, ὁπού δέν ἔπαισε, καὶ χωρίς προσταγὴν τοῦ Νόμου θέλουν νὰ τόν καταδι- κάσουν, ἐκεῖνο φαίνεται πὼς εἶναι μόνον ἀπὸ τό κεφάλι τοῦ κριτοῦ καὶ ἔργον τυραννικόν. Ὁ ἄνθρωπος λοιπόν, τόν ὁποῖον θέλουν νὰ δυναστεύσουν μέ αὐτόν τόν τρό- πον, ἔχει δίκαιον καὶ ἄδειαν νὰ ἀντισταθῇ ἐξ ὅλης του τῆς δυνάμεως, νὰ τό ἀποβάλῃ μέ βίαν καὶ νὰ μὴν ὑπο- ταχθῇ.

Ἄρθρον 12.— Ἐκεῖνοι ὁπού ἐκδίδουν προσταγὰς, ἢ ὁπού ἤθελε τές ὑπογράφουν, ἢ ὁπού ἤθελε τές ἐκτελέσουν, ἢ ὁπού ἤθελε δάλουν ἄλλους νὰ τές τελειώσουν, λέγοντές τους πὼς εἶναι πράγματα ἀναγκαῖα, χωρίς νὰ ἔχῃ τὴν εἶδσιν ἢ διοίκησιν, εἶναι πταῖσται καὶ ἔχουν νὰ τιμω- ρῶνται αὐστηρῶς.

Ἄρθρον 13.— Κάθε ἄνθρωπος ὁπού φαίνεται πὼς εἶναι ἀθῶος, ἂν τόν συκοφαντήσουν πὼς ἔπαισεν, ἐν ὅσῳ νὰ δεδαιωθῇ πὼς εἶναι πταίστης, πὼς εἶναι ἀνάγκη νὰ πιασθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κριτηρίου, κάθε αὐστηρότης, καθὼς δέσιμον, ὑβρισμοί, δαρμοί, ὁπού δέν εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν κατακράτησιν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐν ὅσῳ νὰ κριθῇ, νὰ εἶναι ἐμποδιζόμενα, καὶ

¹ Τιμωρεῖται

DREPTURILE OMULUI

judecătorului și să nu fie înțemnițat, în alt mod decât așa cum prevede Legea, iar nu după bunul plac ori după voia judecătorului. Însă orice locuitor, când este chemat în judecată, sau când este arestat de către slujbașii tribunalului, trebuie să li se supună neîntârziat și să meargă spre a fi judecat; căci, dacă se împotrivesc și nu va merge la judecată, se face vinovat; și-i destulă vina, când Legea convoacă un om, iar acela se împotrivesc cu răutate, nu se supune și nu se duce, fiind însă sigur că nu este pedepsit, dacă este fără vină.

Articolul 11. – Orice acțiune de împilare ce s-ar face împotriva unui om ce nu a comis nici un delict și pe care vor să-l condamne fără prevederea Legii, acea acțiune este limpede că purcede doar din mintea judecătorului și că este lucrare tiranică. Prin urmare, omul pe care îl vor năpăstui în acest chip are dreptul și îngăduința de a se împotrivi din toate puterile, de a respinge acțiunea cu tărie și de a nu i se supune.

Articolul 12. – Cei care emit porunci sau care le-ar semna, sau care le-ar executa, sau care i-ar pune pe alții să le îndeplinească după bunul plac, spunându-le că sunt lucruri necesare, fără ca Ocârmuirea să fie înștiințată, sunt vinovați și trebuie pedepsiți cu asprime.

Articolul 13. – Orice om ce pare nevinovat, dacă este denunțat că a înfăptuit vreun delict,

μόνον ἀφοῦ ἀποδειχθῇ πταισῆς, τότε νά γίνεται ἀρχή τῆς τιμωρίας εἰς τό ὑποκείμενόν του, καθὼς διαλαμβάνει ὁ Νόμος.

Ἄρθρον 14.— Κανένας ἄνθρωπος νά μὴν κρίνεται καί νά μὴν τιμωρῆται ἀλλέως, παρὰ ἀφοῦ εἴπῃ ὅλα τὰ δικαιολογήματά του καί ἀφοῦ κατὰ τοὺς νόμους κραχθῇ εἰς τὴν κρίσιν· καί τιμωρεῖται τότε μόνον, ὅταν εἶναι ἓνας Νόμος καμωμένος προτοῦ νά κάμῃ ἐκεῖνος τό πταίσμα. Ὁ νόμος δέ ὁποῦ ἤθελε τιμωρήσῃ ἐγκλήματα ἅπερ ἔγιναν εἰς τὸν καιρόν, ὁποῦ αὐτός δέν εἶχε συστηθῇ, λέγεται Τυραννία. Καί τό νά τιμωρήσῃ ἓνας νέος Νόμος παλαιὰ ἐγκλήματα, λέγεται ἀνομία. Ἦγουν, ἓνας ἄνθρωπος ἐπῆρε τό βόδι ἑνός ἄλλου, καί ἕως τὴν στιγμὴν ὁποῦ τό ἐπῆρε, δέν ἦτον κανένας νόμος ὁποῦ νά ἐμπόδιζε ταύτην τὴν ἀρπαγὴν· ἐξεδόθη ἔπειτα νόμος νά μὴν ἀρπάξῃ ἓνας τοῦ ἄλλου πράγματα· ὁ ἀρπαξ δίδει ὀπίσω τό βόδι, μὰ δέν παιδεύεται, ἐπειδὴ αὐτός δέν ἤξευρε πῶς ἡ ἀρπαγὴ εἶναι κακή.

Ἄρθρον 15.— Ὁ Νόμος ἔχει νά προσδιορίζῃ παιδείας¹ ἀκριβῶς καί ἀποδεικτικῶς ἀναγκαίης· αἱ παιδεῖαι αὗται νά εἶναι ἀνάλογοι κατὰ τό ἐγκλημα καί ὠφέλιμοι εἰς τὴν συγκοινωνίαν² τῶν πολιτῶν. Ἦγουν, ἂν ἔδειρε τινὰς ἓναν ἄλλον, νά δαρθῇ μὰ ὄχι νά ἀποκεφαλίσθῃ.

Ἄρθρον 16.— Τό δίκαιον τοῦ νά ἐξουσιάζῃ καθένας εἰρηνικῶς τὰ ὑποστατικά του εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἀνήκει εἰς κάθε κάτοικον· ἦγουν, νά τὰ χαίρεται, νά τὰ μεταχειρίζεται κατὰ τὴν θέλησίν του, νά ἀπολαμβάνῃ τὰ εἰσοδήματά του, τὸν καρπὸν τῆς τέχνης του, τῆς ἐργασίας του καί τῆς φιλοπονίας του, χωρὶς νά ἡμπορέσῃ

1. Τιμωρία, παιδεμός.

2. Κοινὴν διαβίωσιν.

până când se adevărește că este vinovat, că trebuie să fie arestat de oamenii tribunalului, orice brutalitate – precum legarea, jignirea, bătaia – care nu este necesară pentru reținerea aceluși om, până ce va fi judecat, să fie interzise și doar după ce se va dovedi că este vinovat, să se înceapă aplicarea pedepsei asupra persoanei sale, după cum prevede Legea.

Articolul 14. – Nici un om să nu fie judecat și să nu fie pedepsit altminteri, decât după ce și-a expus toate actele justificative și după ce este chemat la judecată, conform legilor; el este pedepsit doar atunci când există o Lege întocmită mai înainte ca el să fi comis delictul. Iar legea care pedepsește delictele făptuite în timpul în care ea nu fusese emisă se numește Tiranie. Iar faptul de a pedepsi cu o lege nouă delictul mai vechi se numește ilegalitate. Adică, un om a luat boul altuia și, până în ceasul când l-a luat, nu exista nici o lege care să interzică această răpire; mai apoi a fost dată o lege ca să nu răpească unul lucrurile altuia; răpitorul înapoiază boul, însă nu este pedepsit, fiindcă nu știa că a răpi este un lucru rău.

Articolul 15. – Legea trebuie să stabilească pedepse strict și motivat necesare; aceste pedepse să fie pe măsura delictului și să fie de folos conviețuirii cetățenilor. Adică, dacă unul l-a bătut

ποτέ κανένας νά τόν πάρη στανικῶς μήτε ἓνα λεπτόν.

Ἄρθρον 17.— Δέν εἶναι ἐμποδισμένον εἰς τοὺς κατοίκους κανένα εἶδος ἐργασίας, τέχνης, γεωργικῆς, πραγματείας¹, ἢ ὁποιονδήποτε ἐπιχείρημα ὠφέλιμον εἰς τήν συγκοινωνίαν. Ἡ φιλοπονία ὅλων τῶν πολιτῶν ἡμπορεῖ νά ἐκτείνεται εἰς ὅλας τὰς τέχνας καί μαθήσεις.

Ἄρθρον 18.— Κάθε ἄνθρωπος ἡμπορεῖ νά δουλεύσῃ ἓναν ἄλλον ὡς ὑπηρέτης, προσφέροντας τόν καιρόν του εἰς χρῆσιν ἐκείνου· δέν ἡμπορεῖ ὅμως νά πωλήσῃ τόν ἑαυτόν του, μήτε ἄλλος νά τόν πωλήσῃ, ἐπειδή καί τό ὑποκειμένον του δέν εἶναι εἰς μόνην τήν ἐξουσίαν τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀλλά καί τῆς Πατρίδος. Ὁ Νόμος δέν γνωρίζει καμμίαν ὑποδούλωσιν μήτε σκλαβίαν καί εἰς τοὺς ἰδίους δούλους· σώζεται² μόνον μία ὑπόσχεσις, νά φροντίξῃ ὁ ὑπηρέτης διά τήν ἐργασίαν του καί νά εἶναι εὐγνώμων πρὸς ἐκείνον ὁπού τόν πληρώνει μισθόν, ὅστις δέν ἔχει ἄδειαν μήτε νά τόν ὑδρίσῃ, μήτε νά τόν δείρῃ· ἀναιρεῖ³ ὅμως τήν συμφωνίαν, τόν πληρώνει ἕως ἐκείνην τήν στιγμὴν καί τόν ἀποβάλλει.

Ἄρθρον 19.— Κανένας δέν ἔχει νά ὑστερηθῇ τό παραμικρότερον μέρος τῶν κτημάτων του χωρὶς τό θέλημά του· ἂν ὅμως καί εἶναι καμμία δημοσία χρεία, ἡγουν ζητῇ ἡ Πατρίς τόν κῆπον του, διά νά κάμῃ ἀγοράν ἢ ἄλλο κανένα κτίριον, τότε νά ξετιμᾶται ὁ κῆπος, νά πληρώνεται ὁ οἰκοκύρης, καί οὕτω νά γίνεται ἡ ἀγορά ἢ τό κτίριον.

Ἄρθρον 20.— Κάθε δόσιμον ἔχει νά γίνεται μόνον διά

1. Ἡ πραγματεία καί τό ἐμπόριο.

2. Ἀρκεῖ.

3. Ἐάν ἀναιρεθῇ.

pe un altul, să fie bătut la rândul-i, dar să nu fie decapitat.

Articolul 16. – Dreptul de a-și stăpâni proprietățile în chip pașnic este un drept care aparține fiecărui locuitor; adică acela de a se bucura de ele, de a le folosi după voia sa, de a se bucura de roadele sale, de câștigul meșteșugului său, al muncii și al hărniciei sale, fără ca nimeni, niciodată, să i-l poată lua cu de-a sila nici măcar o clipă.

Articolul 17. – Locuitorilor nu le este interzis nici un fel de muncă, meșteșug, agricultură, comerț sau orice altă îndeletnicire folositoare obștei. Hărnicia tuturor cetățenilor se poate extinde asupra tuturor meșteșugurilor și cunoștințelor.

Articolul 18. – Orice om poate să-l slujească pe altul ca servitor, oferindu-și timpul spre folosința aceluia; dar nu poate să se vândă pe sine, nici altul să-l vândă, fiindcă persoana sa nu se află doar în propria-i stăpânire, ci și în aceea a Patriei. Legea nu cunoaște nici o înrobire sau sclavie, nici măcar pentru slugi; este de ajuns o făgăduință, aceea că slujbașul se va îngriji de munca sa și va fi recunoscător celui ce-i plătește simbria, căruia nu-i este îngăduit nici să-l ocărăscă, nici să-l bată; dacă însă strică învoiala, îl plătește până în acel ceas și-l slobozește.

τό δημόσιον ὄφελος καί ὄχι δι' ἀρπαγᾶς ἑνός καί ἄλλου. Ὅλοι οἱ ἐγκατοικοὶ ἔχουν τό δίκαιον νά συντρέξουν εἰς τό ρήψιμον τοῦ τεφτερίου¹, ν' ἀγρυπνοῦν εἰς τό σύναγμα τῶν δοσιμάτων, καί νά παίρνουν λογαριασμόν ἀπ' ἐκεῖνον ὁποῦ τὰ ἐσύναξε.

Ἄρθρον 21.— Αἱ δημόσιοι συνδρομαὶ καί ἀνταμοιβαὶ εἶναι ἓνα ἱερὸν χρέος τῆς πατρίδος. Τό κοινόν χρεωστεῖ μίαν δοθήθειαν εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἐγκατοίκους, τόσον εἰς τό νά τοὺς προμηθεύσῃ νά ἔχουν τί νά ἐργάζωνται, ὅσον καί νά δώσῃ τρόπον ζωῆς εἰς ἐκείνους, ὁποῦ δέν ἤμπορουν πλέον νά δουλεύσουν· ἡγουν, ἓνας γεωργός μὴν ἔχοντας βόδια κάθεται ἀργός· ἡ Πατρίς ἔχει χρέος νά τόν δώσῃ καί νά τόν προσμένῃ ὥστε νά τὰ πληρώσῃ· ἓνας ἐσακατεῦθη εἰς τόν ὑπὲρ Πατρίδος πόλεμον, αὐτὴ πρέπει νά τόν ἀνταμείψῃ καί νά τόν τρέφῃ ἐν ὅσῳ ζῇ.

Ἄρθρον 22.— Ὅλοι, χωρὶς ἐξαιρέσεων, ἔχουν χρέος νά ἡξεύρουν γράμματα. Ἡ Πατρίς ἔχει νά καταστήσῃ σχολεῖα εἰς ὅλα τὰ χωρία διὰ τὰ ἀρσενικά καί θηλυκά παιδία. Ἐκ τῶν γραμμάτων γεννᾶται ἡ προκοπή, μέ τὴν ὁποίαν λάμπουν τὰ ἐλεύθερα ἔθνη. Νά ἐξηγοῦνται οἱ παλαιοὶ ἱστορικοὶ συγγραφεῖς· εἰς δέ τὰς μεγάλας πόλεις νά παραδίδεται ἡ γαλλικὴ καί ἡ ἰταλικὴ γλῶσσα· ἡ δὲ ἑλληνικὴ² νά εἶναι ἀπαραίτητος.

Ἄρθρον 23.— Ἡ κοινὴ ἐπιθεβαίωσις καί σιγουρότης τοῦ κάθε πολίτου συνίσταται εἰς τὴν ἐνέργειαν ὅλων τῶν πολιτῶν. Ἡγουν, νά στοχαζώμεθα πῶς, ὅταν πάθῃ ἓνας τίποτες κακόν, ἐγγίζονται ὅλοι, καί διὰ τοῦτο πρέπει νά δεβαιώσωμεν εἰς τόν καθένα τὴν μεταχείρισιν καί τὴν

1. Ἡ σύνταξις τῶν φορολογικῶν καταλόγων.

2. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ.

DREPTURILE OMULUI

Articolul 19. – Nimeni nu poate fi privat de cea mai mică parte din avutul său, fără voia sa; dacă însă apare o nevoie publică, adică dacă Patria îi cere pământul său, pentru a face o piață sau vreo altă clădire, atunci pământul să fie evaluat, proprietarul să fie plătit și astfel să se facă piața sau clădirea.

Articolul 20. – Orice dare trebuie să se facă doar pentru folosul public și nu pentru ca unul sau altul să fure din ea. Toți locuitorii au dreptul să conlucreze la întocmirea listelor fiscale, să vegheze la strângerea dărilor și să li se dea socoteală de către cei care le-au strâns.

Articolul 21. – Ajutoarele publice și recompensele sunt o datorie sfântă a Patriei. Obștea e datoare să-i ajute pe locuitorii nenorociți, atât dându-le acestora de lucru, cât și asigurându-le un mod de trai celor ce nu mai pot lucra; adică, un agricultor, neavând boi, nu lucrează; Patria are datoria să-i dea și să-l păsuiască până îi va plăti; dacă unul rămâne invalid într-un război purtat pentru Patrie, aceasta trebuie să-l răsplătească și să-l hrănească atât timp cât trăiește.

Articolul 22. – Toți, fără excepție, au datoria să știe carte. Patria va ridica școli în toate satele pentru băieți și fete. Din învățătură izvorăște progresul, prin care strălucesc națiunile libere. Să fie explicați istoriografii din vechime; iar în orașele

προφύλαξιν τῶν δικαίων του. Αὐτή ἡ σιγουρότης θεμελιώνεται ἐπάνω εἰς τὴν αὐτεξουσιότητα τοῦ ἔθνους· ἡγουν, ὅλον τὸ ἔθνος ἀδικεῖται, ὅταν ἀδικῇται ἓνας μόνος πολίτης.

Ἄρθρον 24.— Αὕτη ἡ αὐτεξουσιότης δέν ἔχει τὸ κῦρος, ἂν τὰ σύνορα τῶν δημοσίων ὀφφικίων δέν εἶναι προσδιωρισμένα ἀπὸ τὸν Νόμον, καί ἂν δέν εἶναι ἀποφασισμένον ρητῶς τὸ νὰ δώσουν λογαριασμόν ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί¹.

Ἄρθρον 25.— Ἡ αὐτοκρατορία² εἶναι θεμελιωμένη εἰς τὸν λαόν· αὕτη εἶναι μία, ἀδιαίρετος, ἀπροσδιόριστος καί ἀναφαίρετος. Ἦγουν ὁ λαός μόνον ἡμπορεῖ νὰ προστάξῃ καί ὄχι ἓνα μέρος ἀνθρώπων ἢ μία πόλις· καί ἡμπορεῖ νὰ προστάξῃ δι' ὅλα, χωρὶς κανένα ἐμπόδιον.

Ἄρθρον 26.— Κανένα μέρος τοῦ λαοῦ δέν ἡμπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν δύναμιν ὅλου τοῦ ἔθνους, κάθε μέλος ὅμως τοῦ αὐτοκράτορος³ λαοῦ, συναγόμενον, ἔχει δίκαιον νὰ εἰπῇ τὸ θέλημά του μέ μίαν σωστήν ἐλευθερίαν.

Ἄρθρον 27.— Κάθε ἄνθρωπος, ὁποῦ ἤθελεν ἀρπάσει τὴν αὐτοκρατορίαν καί τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἔθνους, εὐθύς νὰ φυλακώνεται ἀπὸ τοὺς ἐλευθέρους ἄνδρας, νὰ κρίνεται, καί κατὰ τὸν νόμον νὰ παιδεύεται.

Ἄρθρον 28.— Ἐνα ἔθνος ἔχει τὸ δίκαιον πάντοτε νὰ μετασχηματίσῃ καί νὰ μεταλλάξῃ τὴν νομοθεσίαν του· μᾶς γενεᾷς πρόσωπα δέν ἡμποροῦν νὰ καθυποτάξουν εἰς τοὺς νόμους τῶν τὰ πρόσωπα, ὁποῦ θέλουν γεννηθῇ κατόπιν τους.

1. Οἱ ἀξιωματοῦχοι, οἱ δημόσιοι λειτουργοί.

2. Ἡ «αὐτεξουσιότης», ἡ κυριαρχία.

3. Τοῦ αὐτεξουσίου, τοῦ κυρίαρχου.

mari să se predea limba franceză și limba italiană; iar limba greacă veche să fie obligatorie.

Articolul 23. – Garanția comună și siguranța fiecărui cetățean constau în acțiunea tuturor cetățenilor. Adică, să ne gândim că, atunci când unul pățește vreun rău, sunt afectați toți, și de aceea trebuie să garantăm fiecăruia exercitarea și păstrarea drepturilor sale. Această siguranță se întemeiază pe suveranitatea națiunii; adică, întreaga națiune este nedreptățită atunci când este nedreptățit fie și un singur cetățean al ei.

Articolul 24. – Această suveranitate nu are autoritate dacă limitele funcțiilor publice nu sunt stabilite de Lege și dacă nu este hotărât limpede ca toți funcționarii publici să dea socoteală.

Articolul 25. – Suveranitatea este întemeiată pe popor; aceasta este una, indivizibilă, nelimitată și inalienabilă. Adică, doar poporul poate porunci și nu doar o parte dintre oameni sau un singur oraș; și poporul poate porunci în toate, fără nici o opreliște.

Articolul 26. – Nici o parte a poporului nu poate să pună în acțiune forța întregii națiuni, însă orice membru al poporului suveran, întrunit, are dreptul să-și spună voința în deplină libertate.

Articolul 27. – Orice om care ar dori să răpească suveranitatea și puterea națiunii să fie întemnițat numaimcât de către bărbații liberi, să fie judecat și să fie pedepsit conform legii.

Άρθρον 29.— Κάθε πολίτης έχει ένα ίσον δίκαιον μέ-
τους άλλους εἰς τό νά συντρέξῃ νά κατασταθῇ ἕνας
νόμος, ἢ νά ὀνοματίσῃ τοὺς ἀξιωματικούς, βουλευτάς καί
ἐπιτρόπους τοῦ ἔθνους.

Άρθρον 30.— Τά ὀφίγια¹ τῆς Πατρίδος εἶναι
καθαυτό πρὸς καιρόν, ὅσον θέλει καί κρίνει εὐλογον ἢ
Διοίκησις· αὐτά δέν πρέπει νά θεωρῶνται ὡς ξεχωριστά
τιμαί, μήτε ὡς ἀνταμοιβαί, ἀλλ' ὡς χρῆ ἀπαραίτητα τῶν
πολιτῶν εἰς τό νά δουλεύσουν τήν Πατρίδα των.

Άρθρον 31.— Τά ἐγκλήματα τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ
ἔθνους καί τῶν ἀξιωματικῶν² ποτέ δέν ἔχουν νά μείνουν
ἀτιμώρητα. Κανένας δέν ἔχει τό δίκαιον νά στοχάζεται
τόν ἑαυτόν του ἀπαραβίαστον περισσότερο ἀπό τοὺς
άλλους. Ἦγουν, ὅταν σφάλῃ μέγας ἢ μικρός, ὁ Νόμος
τόν παιδεύει ἀφεύκτως κατὰ τό σφάλμα του, ἅς εἶναι
καί ὁ πρῶτος ἀξιωματικός.

Άρθρον 32.— Τό δίκαιον τοῦ νά δίδῃ ὁ κάθε πολίτης
ἐγγραφὸν ἀναφορὰν καί νά προσκλαίεται διὰ καμίαν
ἐνόχλησιν, ὅπου τῇ γίνεται, πρὸς ἐκείνους, ὅπου ἔχουν
τήν ἐξουσίαν τοῦ ἔθνους εἰς τό χέρι τους, δέν ἔχει νά
ἐμποδίζεται κατ' οὐδένα τρόπον, μήτε νά τόν εἰποῦν πῶς
δέν εἶναι καιρός ἢ τόπος, ἀλλ' ὁποῖαν ὥραν καί ἂν
πηγαίῃ ὁ παραπονούμενος πολίτης, νά εἶναι δεκτὴ ἡ
ἀναφορὰ του.

Άρθρον 33.— Τό νά ἀντιστέκεται ὁ κάθε πολίτης, ὅταν
τόν καταθλίβουν καί τόν ἀδικοῦν, εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν
ἄνω ρηθέντων δικαίων του· διότι κανένας δέν ἀντιστέκε-

1. Τά δημόσια ἀξιώματα.

2. Ἀξιωματοῦχος, δημόσιος λειτουργός.

DREPTURILE OMULUI

Articolul 28. – O națiune are întotdeauna dreptul să-și modifice și să-și schimbe legislația; membrii unei generații nu pot să îi supună legilor lor pe cei ce se vor naște după ei.

Articolul 29. – Orice cetățean are dreptul în aceeași măsură ca și ceilalți de a contribui la întocmirea unei legi, sau la numirea funcționarilor, a deputaților și a reprezentanților națiunii.

Articolul 30. – Funcțiile publice ale Patriei sunt în sine temporare, ele durând atâta timp cât vrea și cât socoate de cuviință Ocârmuirea; acestea nu trebuie considerate ca onoruri deosebite și nici ca recompense, ci ca datorii indispensabile ale cetățenilor de a-și sluji Patria.

Articolul 31. – Delictele reprezentanților națiunii și ale funcționarilor publici nu trebuie să rămână niciodată nepedepsite. Nimeni nu are dreptul să se socoată pe sine mai presus decât ceilalți. Adică, dacă unul mare sau unul mic greșește, Legea îl pedepsește neapărat pentru vina sa, chiar dacă este cel mai înalt funcționar public.

Articolul 32. – Dreptul fiecărui cetățean de a face petiție scrisă și de a se plânge înaintea celor ce au puterea națiunii în mâinile lor, pentru vreun necaz ce i se întâmplă, nu i se poate interzice în nici un fel, nici nu se poate spune că nu este timpul sau locul, ci la orice ceas s-ar duce cetățeanul cu plângerea, aceasta să-i fie neîntârziat primită.

ται, όταν ἡξεύρη πῶς θέ νά λάβῃ τό δίκαιόν του μέ τήν συνδρομήν τοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 34.— Ὅταν ἓνας μόνος κάτοικος τοῦ βασιλείου τούτου ἀδικηθῇ, ἀδικεῖται ὅλον τό βασίλειον¹· καί πάλιν, όταν τό βασίλειον ἀδικῇται ἢ πολεμῇται, ἀδικεῖται ἢ πολεμεῖται κάθε πολίτης. Διά τοῦτο δέν ἡμπορεῖ ποτέ κανείς νά εἰπῇ, ὅτι ἡ τάδε χώρα πολεμεῖται, δέν μέ μέλει, διατί ἐγώ ἡσυχάζω εἰς τήν ἰδικήν μου· ἀλλ' ἐγώ πολεμοῦμαι, όταν ἡ τάδε χώρα πάσῃ, ὡς μέρος τοῦ ὅλου ὁπού εἶμαι· ὁ Βούλγαρος πρέπει νά κινῇται, όταν πάσῃ ὁ Ἕλλην· καί τοῦτος πάλιν δι' ἐκεῖνον· καί ἀμφότεροι διά τόν Ἀλδανόν καί Βλάχον.

Ἄρθρον 35.— Ὅταν ἡ Διοίκησις θιάζῃ, ἀθετῇ, καταφρονῇ τά δίκαια τοῦ λαοῦ καί δέν εἰσακούῃ τά παράπονά του, τό νά κάμῃ τότε ὁ λαός ἢ κάθε μέρος τοῦ λαοῦ ἐπανάστασιν, νά ἀρπάξῃ τά ἄρματα καί νά τιμωρήσῃ τοὺς τυράννους του, εἶναι τό πλέον ἱερόν ἀπό ὅλα τά δίκαιά του καί τό πλέον ἀπαραίτητον ἀπό ὅλα τά χρῆματά του. Ἄν εὐρίσκωνται ὁμῶς εἰς τόπον, ὁπού εἶναι περισσότεροι τύραννοι, οἱ πλέον ἀνδρεῖοι πατριῶται καί φιλελεύθεροι πρέπει νά πιάσουν τά περάσματα τῶν δρόμων καί τά ἔνδη τῶν δουνῶν, ἐν ὅσῳ ν' ἀνταμωθοῦν πολλοί, νά πληθύνῃ ὁ ἀριθμός των, καί τότε νά ἀρχίσουν τήν ἐπισδρομήν κατά τῶν τυράννων, κάμνοντες εἰς κάθε δέκα ἀνθρώπους ἓνα δέκαρχον, εἰς τοὺς 50 πεντηκόνταρχον, εἰς τοὺς ἑκατὸν ἑκατόνταρχον· ὁ χιλίαρχος ἔχει δέκα ἑκατοντάρχους καί ὁ στρατηγός τρεῖς χιλιάρχους, ὁ δέ ἀρχιστράτηγος πολλοὺς στρατηγούς.

1. Τό κράτος.

DREPTURILE OMULUI

Articolul 33. – Împotrivirea oricărui cetățean, atunci când este împilat și nedreptățit, este rezultatul drepturilor sale enunțate mai sus; căci nimeni nu se împotrivește când știe că-și va primi dreptul cu ajutorul Legii.

Articolul 34. – Când un singur cetățean al acestui regat este nedreptățit, este nedreptățit întregul regat; și iarăși, atunci când regatul este nedreptățit sau războit, este nedreptățit și războit fiecare cetățean. De aceea nimeni nu poate spune niciodată că țara cutare poartă război, dar nu mă privește, fiindcă eu trăiesc tihnit în țara mea; ci să considere că împotriva mea se duce războiul, atunci când o altă țară suferă, ca parte a întregului care sunt eu; bulgarul trebuie să acționeze când pătimește grecul; iar acesta, la rândul-i, să acționeze la fel pentru acela; și amândoi să acționeze pentru albanez și român.

Articolul 35. – Când Ocârmuirea violează, încalcă, disprețuiește drepturile poporului și nu-i ascultă păsurile, răzvrătirea poporului sau a fiecărei părți a poporului, adică faptul de a pune mâna pe arme și de a-și pedepsi tiranii, este cel mai sfânt dintre drepturile sale și cea mai indispensabilă dintre toate datoriile sale. Însă, dacă se găsesc într-un loc, unde se află mai mulți tirani, patrioții cei mai bravi și mai iubitori de libertate trebuie să ia calea pribegiei și a culmilor muntoase, până ce se strâng mulți, li se mărește

Τά χρέη τῶν πόλεων, πολιτειῶν, χωρῶν¹, καί τῶν κατὰ μέρος πολιτῶν, ὅπου ἐχρεωστοῦντο παρθέντα πρό πέντε χρόνων καί εἰς αὐτό τό διάστημα ἐπληρώνετο διάφορον² εἰς τοὺς δανειστάς, ἢ παροῦσα Διοίκησις τά ἀναιρεῖ καί οἱ δανεισταί δέν ἔχουν νά ζητοῦν εἰς τό ἐξῆς μήτε κεφάλαιον, μήτε διάφορον ἀπό τοὺς χρεώστας, ὡσάν ὅπου ἐπῆραν τά δάνειά των, διότι διπλώνουν³ τά κεφάλαια εἰς πέντε χρόνους.

1. Κομποπόλειον.

2. Τόκος.

3. Διπλασιάζουν ἢ διπλασιάζονται.

DREPTURILE OMULUI

numărul și atunci să dea năvală împotriva tiranilor, punând la fiecare zece oameni un decurion, la cincizeci un penticontarh, la o sută un centurion; hiliarhul are zece centurioni și generalul are trei hiliarhi, iar generalisimul mai mulți generali.

Datoriile orașelor, târgurilor, satelor, precum și datoriile individuale ale cetățenilor, care trebuiau luate cu cinci ani înainte și în acest răstimp se plătea dobândă creditorilor, prezenta Ocârmuire le șterge și creditorii nu mai pot cere de acum înainte nici capital, nici dobândă de la datornici, fiindcă ei și-au luat împrumuturile, căci capitalurile se dublează în cinci ani.

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

CONSTITUȚIA

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΨΥΧΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ
ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΙ
ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Περί τῆς Δημοκρατίας

Ἄρθρον 1.— Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ εἶναι μία, μέ-
ῳλον ὅπου συμπεριλαμβάνει εἰς τόν κόλπον τῆς διάφορα
γένη καί θρησκείας· δέν θεωρεῖ τάς διαφοράς τῶν
λατρεϊῶν μέ ἐχθρικόν μάτι· εἶναι ἀδιαίρετος, μ' ὅλον
ὅπου ποταμοί καί πελάγη διαχωρίζουν τέσ ἐπαρχίες τῆς,
αἱ ὁποῖαι ὅλαι εἶναι ἓνα συνεσφιγμένον ἀδιάλυτον σῶμα.

Περί διαιρέσεως τοῦ λαοῦ

Ἄρθρον 2.— Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ, τουτέστιν ὁ εἰς
τοῦτο τό βασίλειον¹ κατοικῶν, χωρίς ἐξαίρεσιν θρη-
σκείας καί γλώσσης, διαμοιράζεται εἰς πρώτας συνα-
θροίσεις εἰς τάς τοπαρχίας, διά νά δάλλῃ εἰς πρᾶξιν τήν
αὐτοκρατορικὴν² ἐξουσίαν του· ἡγουν, συναθροίζεται εἰς
κάθε ἐπαρχίαν, διά νά δώσῃ τήν γνώμην του ἐπάνω εἰς
κανένα πρόβλημα.

Ἄρθρον 3.— Διαμοιράζεται, διά τήν εὐκολίαν τῆς

1. Τό κράτος, ἡ επικράτεια.

2. Κυριαρχικήν

PRINCIPIUL ACTULUI CONSTITUȚIONAL ȘI SUFLETUL GUVERNĂRII

ORDINEA ȘI COMPORTAMENTELE CE
TREBUIE URMATE DE CĂTRE CETĂȚENI

Despre Republică

Articolul 1. – REPUBLICA ELENĂ este u n a ,
deși cuprinde în sânul său diferite neamuri și religii;
nu privește cu dușmănie diferențele de culte; este
i n d i v i z i b i l ă , deși râuri și mări despart
provinciile sale, care toate alcătuiesc un corp legat și
indisolubil.

Despre împărțirea poporului

Articolul 2. – POPORUL ELEN, adică cel ce
locuiește în acest regat, indiferent de religie și limbă,
se împarte în adunări primare pe districte, pentru
a-și pune în practică puterea suverană; adică se
întrunește în fiecare provincie pentru a-și exprima
părerea în orice problemă.

Articolul 3. – Este împărțit, pentru înlesnirea
administrației și pentru a se face dreptatea în chip

διοικήσεως καί διὰ νά γίνεται ἡ δικαιοσύνη ὁμοιοτρόπως, εἰς ἐπαρχίας, τοπαρχίας καί προεστώτα. Ἦγουν, ἐπαρχία λέγεται ἡ Θεσσαλία, τοπαρχία ἡ Μαγνησία (ἦγουν τοῦ Βόλου τὰ χωρία) καί προεστώτον ἡ πολιταρχία τῆς Μακρυνίτζας ἐπάνω εἰς δώδεκα χωρία.

Περὶ τῆς τάξεως τῶν πολιτῶν

Ἄρθρον 4.— Κάθε ἄνθρωπος γεννημένος καί κατοικῶν εἰς αὐτό τό βασίλειον¹ εἰκοσιενὸς χρόνου ἡλικίας, εἶναι πολίτης.

— Κάθε ξένος εἰκοσιενὸς σωστοῦ χρόνου, ὅστις, κατοικῶντας εἰς αὐτό τό βασίλειον πρὸ ἑνὸς χρόνου, ζῇ μέ τό ἐργόχειρόν του, εἶναι πολίτης.

— Ἐκεῖνος ὁπού ἀγοράζει ἓνα ὑποστατικόν εἶναι πολίτης.

— Ἐκεῖνος ὁπού νυμφεύεται μίαν Ἑλληνίδα εἶναι πολίτης.

— Ἐκεῖνος ὁπού παίρνει ἓνα ψυχοπαῖδι εἶναι πολίτης.

— Ἐκεῖνος ὁπού ὁμιλεῖ τὴν ἀπλὴν ἢ τὴν ἑλληνικὴν² γλῶσσαν καί βοηθεῖ τὴν Ἑλλάδα, ἥς διατρίβῃ καί εἰς τοὺς ἀντίποδας (ἐπειδὴ τό ἑλληνικόν προζύμι ἐξαπλώθη καί εἰς τὰ δύο ἡμισφαίρια), εἶναι Ἕλλην καί πολίτης.

— Ἐκεῖνος ὁπού εἶναι χριστιανός καί δέν ὁμιλεῖ τὴν ἀπλὴν ἢ τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον, ἀλλὰ μόνον βοηθεῖ τὴν Ἑλλάδα, εἶναι πολίτης.

— Καί, τέλος πάντων, κάθε ξένος τόν ὁποῖον ἡ Διοίκησις στοχάζεται πὺς εἶναι ἄξιος κάτοικος τῆς Πατρίδος, ἦγουν καθὼς ἓνας καλὸς τεχνίτης, ἓνας προκομμένος

1. Κράτος, ἐπικράτεια.

2. Ἀρχαία ἑλληνική.

CONSTITUȚIA

egal, în provincii, districte și plăși. Adică, provincie este numită Thessalia, district Magnesia (adică satele Volosului) iar plasă politarhia Makrinitzei cu mai mult de douăsprezece sate.

Despre ordinea cetățenilor

Articolul 4. – Orice om născut și locuind în acest regat, în vârstă de douăzeci și unu de ani, este cetățean.

- Orice străin având douăzeci și unu de ani împliniți, care locuiește în acest regat de un an și care trăiește din lucrul mâinilor sale, este cetățean.

- Cel ce cumpără o proprietate este cetățean.

- Cel ce ia de soată o grecoaică este cetățean.

- Cel ce ia un copil de suflet este cetățean.

- Cel ce vorbește fie limba simplă, neogreaca, fie elina veche, și ajută Grecia, chiar de ar locui la antipozi (fiindcă plămada grecească s-a întins în ambele emisfere), este grec și cetățean.

- Cel ce este creștin și nu vorbește limba simplă, neogreaca, nici greaca veche, ci doar ajută Grecia, este cetățean.

- Și, în fine, orice străin pe care Ocârmuirea îl consideră demn de a fi locuitor al Patriei, fiindcă este un bun meșteșugar, un dascăl învățat, un patriot demn, este primit în Patrie și-și poate exercita drepturile, ca toți concetățenii săi.

- Un filosof străin sau un meșteșugar european, care-și lasă patria și vine să locuiască în

διδάσκαλος, ένας άξιος πατριώτης, είναι δεκτός εις τήν Πατρίδα καί ἡμπορεῖ νά μετέρχεται ἰσοτίμως τά δίκαια, ὅπου καί ὅλοι οἱ συμπολίται.

— Ένας ξένος φιλόσοφος ἢ τεχνίτης Εὐρωπαῖος, ὁπού ἀφήσῃ τήν πατρίδα του καί ἔλθῃ νά κατοικήσῃ εἰς τήν Ἑλλάδα, μέ σκοπόν νά μεταδώσῃ τήν σοφίαν ἢ τήν τέχνην του, ὄχι μόνον θεωρεῖται ὡς καθαντό πολίτης, ἀλλά καί μέ δημόσια ἔξοδα νά τῷ ἐγείρεται ἕνας ἀνδριάς μαρμαρένιος μέ τά παράσημα τῆς διδασκαλίας ἢ τέχνης του, καί ὁ πλέον σοφός ἑλληνικός κάλαμος νά γράφῃ τήν ἱστορίαν τῆς ζωῆς του.

Ἄρθρον 5.— Χάνει τά δίκαια τοῦ πολίτου ἐκεῖνος ὁπού ἔγινεν ἐντόπιος εἰς ξένον βασιλεῖον καί δέν δοηθεῖ τήν Πατρίδα του καί ἀπ' ἐκεῖ, μέ ὅποιον τρόπον ἡμπορεῖ, ἀλλ' ἀδιαφορεῖ εἰς τάς προσταγάς τῆς. Ὅμοίως καί ἐκεῖνος ὁπού δέχεται ὀφφίκιον¹ ἢ δούλευσιν ἢ χαρίσματα ἀπό χέρι Τυράννου. Ὁ τοιοῦτος δέν λέγεται πλέον πολίτης, ἀλλά προδότης· ὅθεν καί νά ἀποδιώκεται μακράν καί ἐμπιστοσύνη αὐτῷ νά μή δίδεται. Προσέτι τά χάνει καί ἕνας ὁπού ἔπαισε καί κατά τόν νόμον καταδικάζεται εἰς κρίσιν, ἐν ὧσιν ν' ἀθωωθῇ.

Ἐξ ἐναντίας, εἶναι γενναῖος πολίτης, ἀξιέπαινος κάτοικος καί φίλτατος θνητός ἐπὶ γῆς εἰς τούς συμπολίτας του ἐκεῖνος, ὅστις, διατρίψας εἰς ξένους τόπους, ἔμαθε μίαν τέχνην ἢ ἐσπούδασε μίαν ἐπιστήμην, ἢ τήν ναυτικήν ἢ, πρό πάντων, τήν τακτικήν πολεμικήν, καί ἐπιστρέφει εἰς τήν Πατρίδα. Ἐκείνου τό ὄνομα, καί ἡ πόλις ὁπού τόν ἔδωκε τό εἶναι, καί τό γένος, νά καταγράφεται εἰς τόν δημόσιον κώδικα, ὄχι μόνον ὡς πολίτου,

1. Δημόσιο ἀξίωμα

CONSTITUȚIA

Grecia, cu scopul de a-și transmite înțelepciunea sau meșteșugul, nu numai că este considerat cetățean propriu-zis, ci pe cheltuiala publică să i se ridice o statuie de marmură cu însemnele învățaturii sau ale meșteșugului său, iar cel mai priceput condei elen să scrie istoria vieții sale.

Articolul 5. – Își pierde drepturile de cetățean cel care s-a stabilit într-un regat străin și nu-și ajută de acolo Patria în orice fel poate, ci rămâne indiferent la ordinele acesteia. Tot astfel, cel ce primește funcții, sau servicii, sau favoruri din mâna unui Tiran. Unul ca acesta nu se mai numește cetățean, ci trădător; de aceea și trebuie să fie alungat departe și să nu i se acorde încredere. De asemenea, le pierde și cel ce a încălcat legea și este condamnat la judecată, până când este dezvinovățit.

Dimpotrivă, este brav cetățean, locuitor demn de laudă și muritor îndrăgit pe pământ de către concetățenii săi acela care, locuind pe meleaguri străine, a deprins un meșteșug, sau a studiat o știință, sau navigația și, mai ales, tactica de război și se întoarce în Patrie. Numele aceluia, ca și cel al orașului și neamului ce l-au dat, să fie înscrise într-un codice public, nu numai în calitate de cetățean, ci și de binefăcător al Patriei; să i se dea îndată o funcție după priceperea sa.

Articolul 6. – Exercitarea drepturilor cetățenești este suspendată atunci când cel în cauză este chemat în judecată, și cât timp durează procesul, până să se termine în folosul său.

ἀλλά καί ὡς εὐεργέτου τῆς Πατρίδος· νά τῷ δίδεται εὐθύς καί ἀξίωμα κατὰ τήν προκοπήν του.

Ἄρθρον 6.— Ἡ χρῆσις τῶν δικαίων τοῦ πολίτου μένει ἀνενέργητος τότε, ὅταν εἶναι ἐγκαλεσμένος εἰς τήν κρίσιν, καί ὅσον καιρόν ἤθελε βαστάξει ἡ κρισιολογία, ἐν ὅσῳ νά τελειώσει πρὸς ὄφελός του.

Περὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Λαοῦ

Ἄρθρον 7.— Ὁ αὐτοκράτωρ¹ λαός εἶναι ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τούτου, χωρὶς ἐξαίρεσιν θρησκείας καί διαλέκτου, Ἕλληνες, Βούλγαροι, Ἀλβανοί, Βλάχοι, Ἀρμένηδες, Τούρκοι καὶ κάθε ἄλλο εἶδος γενεᾶς.

Ἄρθρον 8.— Αὐτός ὁ λαός μόνος του ὀνοματίζει τοὺς ἀπεσταλμένους του πρὸς τὸ κοινόν συμβούλιον τοῦ ἔθνους.

Ἄρθρον 9.— Αὐτός δίδει τὴν ἀδειαν τῆς ἐκλογῆς εἰς τοὺς ἀναμεταξύ του διαλεκτάς, νά διαλέξουν τοὺς δημοσίους νομοκράτορας, τοὺς ἐγκληματικούς κριτάς² καί τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικούς³.

Ἄρθρον 10.— Αὐτός ὁ λαός βουλευέται, ἂν εἶναι οἱ διωρισμένοι νόμοι καλοὶ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν του· καί εἰ μὲν εἶναι καλοὶ, τοὺς φυλάττει· εἰ δέ καί ἔχει λόγον νά ἀντειπῇ, προβάλλει εἰς τὴν Διοίκησιν τὸ τί τὸν πειράζει.

Περὶ τῶν πρώτων συναθροίσεων

Ἄρθρον 11.— Αἱ πρῶται συναθροίσεις τοῦ λαοῦ, ἡγουν ἐκεῖναι ὅπου γίνονται διὰ νά ἀποφασισθῶν ποῖοι ἔχουν νά ἐκλεχθῶσιν ὡς ἀπεσταλμένοι, συγκροτοῦνται ἀπὸ κατοίκους, οἵτινες εὐρέθησαν νά ἔχουν σπίτια πρὸ

1. Ὁ ἀπτεξούσιος, ὁ κυρίαρχος 2. Δικαστὰς 3. Ἀξιωματούχους.

Despre Suveranitatea Poporului

Articolul 7. – Poporul suveran sunt toți locuitorii acestui regat, fără deosebire de religie și limbă, greci, bulgari, albanezi, români, armeni, turci și de orice alt neam.

Articolul 8. – Poporul însuși își numește singur deputații pentru consiliul public al neamului.

Articolul 9. – Poporul însuși delegă din rândul său electorii să aleagă legiuitorii publici, judecătorii penali și pe ceilalți demnitari.

Articolul 10. – Poporul însuși deliberează, dacă legile stabilite sunt bune pentru prosperitatea lui; iar dacă sunt bune, le păstrează, iar dacă are temei să obiecteze, arată Ocârmuirii ce îl nemulțumește.

Despre adunările primare

Articolul 11. – Adunările primare ale poporului, adică acelea care au loc pentru a se decide cine sunt cei care trebuie aleși ca deputați, sunt constituite din locuitori care s-au găsit a avea casa de cel puțin șase luni în acel district, unde are loc adunarea.

Articolul 12. – Aceste adunări primare sunt compuse din cel puțin 200 și cel mult 600 de cetățeni, chemați să-și exprime opinia.

Articolul 13. – Aceste adunări primare, înainte de a intra în procedura alegerii, numesc întâi un

ἔξ μηνῶν τοῦλάχιστον εἰς τὴν τοπαρχίαν ἐκείνην, ὅπου γίνεται ἡ συνάθροισις.

Ἄρθρον 12.— Αὗται αἱ πρῶται συναθροίσεις εἶναι συνθεμέναι ἀπὸ 200 πολίτας, τοῦλάχιστον, καὶ ἀπὸ 600, τὸ περισσότερον, προσκαλεσμένους νὰ δώσουν τὴν γνώμην τους.

Ἄρθρον 13.— Αὗται αἱ πρῶται συναθροίσεις, προτοῦ νὰ ἔμβουν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐκλογῆς, διορίζουν πρῶτον ἓναν πρόεδρον, ἓναν γραμματικόν, νὰ γράφῃ τὰ λεγόμενα, καὶ ἓναν ψηφοφόρον, ἥτοι ἐκείνον ὅπου δαστᾷ τὴν στάμνον, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ρίπτονται τὰ χαρτάκια, ἐπάνω τῶν ὁποίων εἶναι γραμμένη ἡ γνώμη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κατοίκου ὅπου τὴν δίδει.

Ἄρθρον 14.— Τὸ ζαμπιλίκι¹, διὰ νὰ δασταχθῇ ἡ εὐταξία εἰς τὴν συνάθροισιν αὐτήν, διορίζεται παρὰ τῶν ἰδίων πολιτῶν ἀπ' ἀναμεταξύ των.

Ἄρθρον 15.— Κανένας εἰς τὴν τοιαύτην συνέλευσιν νὰ μὴν ἔρχεται ἀρματωμένος.

Ἄρθρον 16.— Αἱ ἐκλογαὶ γίνονται ἐγγράφως ἢ μέ μεγάλην φωνήν, καθὼς θέλει καθένας τῶν ἐκλεγόντων πολιτῶν.

Ἄρθρον 17.— Μία πρώτη συνάθροισις μιᾶς τοπαρχίας δέν ἤμπορεῖ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ προσδιορίσῃ εἰς ἄλλην τοπαρχίαν τὸ νὰ συναθροίζωνται κατὰ τὸν τρόπον ὅπου καὶ αὕτη· ἀλλ' ἡ κάθε μία εἶναι ἐλευθέρα καθὼς τὸ κρίνῃ καλλιώτερον.

Ἄρθρον 18.— Οἱ ψηφοφόροι δεδαιώνουσι τὴν ψῆφον τῶν κατοίκων, ὅπου δέν ἤξεύρουν νὰ γράψουν καὶ θέλουν νὰ εἶναι ἐγγράφως ἡ γνώμη των.

1. Ἡ ἀστυνομία

CONSTITUȚIA

președinte, un secretar, ca să scrie cele spuse, și un purtător de vot, adică acela care ține urna în care se aruncă hârtiuțele pe care este scris votul și numele locuitorului ce l-a exprimat.

Articolul 14. – Poliția, pentru a se menține ordinea în aceste adunări, este numită de către cetățenii înșiși, din rândul lor.

Articolul 15. – Nimeni să nu vină înarmat în această adunare.

Articolul 16. – Alegerile au loc în scris, sau cu voce tare, după cum vrea fiecare dintre cetățenii alegători.

Articolul 17. – O adunare primară a unui district nu poate în nici un fel să pretindă unui alt district să se întrunească în același fel ca și ea; ci fiecare este liberă să se întrunească după cum socoate că e mai bine.

Articolul 18. – Purtătorii de vot confirmă votul locuitorilor care nu știu să scrie și doresc ca votul lor să fie consemnat în scris.

Articolul 19. – Sufragiile care sunt exprimate în privința Legilor sunt DA sau NU; adică cei ce vor acea lege își scriu numele și un DA; cei ce nu o vor, își scriu numele și un NU; precumpănește majoritatea.

Articolul 20. – Voința adunării primare se proclamă astfel: *Cetățenii districtului cutare...întruniți în adunarea primară la data de întâi mai 1798, în număr de 600 de votanți, au votat pentru chestiunea cutare...sau împotriva chestiunii cutare...majoritatea fiind în număr de 350 față de 250.*

Άρθρον 19.— Αί γνῶμαι, ὁποῦ δίδονται περὶ τῶν Νόμων, εἶναι τὸ *ΝΑΙ* ἢ τὸ *ΟΧΙ*¹ ἡγουν οἱ θέλοντες ἐκεῖνον τὸν νόμον γράφουν τὸ ὄνομά τους καὶ ἓνα *ΝΑΙ*¹ καὶ οἱ μὴ θέλοντές τον γράφουν τὸ ὄνομά τους καὶ ἓν *ΟΧΙ*¹ καὶ οἱ περισσότεροι κυριεύουσι¹.

Άρθρον 20.— Ἡ θέλησις τῆς πρώτης συναθροίσεως κηρύττεται ἔτσι: *Οἱ πολῖται τῆς τοπαρχίας τάδε... συναχθέντες εἰς πρώτην συνάθροισιν τῇ πρώτῃ Μαΐου 1798, τὸν ἀριθμὸν 600 ψηφισταί, ψηφοῦσιν ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεως τάδε... ἢ κατὰ τῆς ὑποθέσεως τάδε... ὄντες οἱ περισσότεροι τὸν ἀριθμὸν 350 ἐναντίον 250.*

Περὶ τῆς ἐθνικῆς παραστήσεως

Άρθρον 21.— Παρασταίνει ὅλον τὸ Ἔθνος τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὅποῖον εἶναι ὡς θεμέλιον τῆς ἐθνικῆς παραστήσεως, καὶ ὄχι μόνον οἱ πλούσιοι ἢ οἱ προεστοί (τουρκ. κοτζιαμπασηδες).

Άρθρον 22.— Σαράντα χιλιάδες ὑποκείμενα ἔχουν νά ἐκλέξουν ἓναν ἀπ' ἀναμεταξύ των, διὰ νά γένῃ ἀπεσταλμένος εἰς τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα.

Άρθρον 23.— Κάθε συνένωσις τῶν πρώτων συναθροίσεων ὁποῦ ἦτο ἀπὸ 39 ἕως 41 χιλιάδας ἀνθρώπων, ὀνοματίζει ἓναν ἀπεσταλμένον.

Άρθρον 24.— Ὁ ὀνοματισμὸς γίνεται μόνον κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ψήφων¹ ἡγουν ποτέ οἱ ὀλιγώτεροι δέν ἔχουν κῦρος, ἄς εἶναι ὅσον πλούσιοι καὶ ἂν εἶναι.

Άρθρον 25.— Κάθε πρώτη συνάθροισις κάμνει τὴν σύναξιν τῶν ψήφων της καὶ στέλλει ἓναν ἐπιθεωρητήν

1. Κυριαρχοῦν, ἐπιταρτοῦν.

Despre reprezentarea națională

Articolul 21. – Întreaga Națiune reprezintă mulțimea poporului, care este temelia reprezentării naționale, și nu doar bogații sau conducătorii (turc. Kogeabaşii).

Articolul 22. – Patruzeci de mii de persoane trebuie să aleagă una din rândul lor, pentru a deveni deputat în Corpul Legislativ.

Articolul 23. – Fiecare întrunire a adunărilor primare unde există între 39 și 41 de mii de oameni numește un deputat.

Articolul 24. – Numirea se face numai în funcție de majoritatea voturilor; adică niciodată nu au autoritate cei mai puțini, oricât ar fi de bogați.

Articolul 25. – Fiecare adunare primară își adună voturile și trimite un inspector acolo unde este adunarea cea mai mare în centrul districtului, pentru a confirma alegerea ce a avut loc pentru cel ales și nu este nevoie să meargă toți locuitorii.

Articolul 26. – Dacă primul recensământ al adunării nu conține îndeajuns majoritatea absolută, ci este un număr egal de ambele părți opuse, trebuie să se facă o a doua adunare, și atunci votează între doi cetățeni, care au întrunit fiecare cele mai multe voturi ale locuitorilor.

Articolul 27. – Dacă voturile sunt în număr egal, adică 300 sunt pentru Petru și 300 pentru

ἐκεῖ, ὁποῦ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα συνάθροισις εἰς τὴν μέσσην τῆς τοπαρχίας, διὰ νὰ ἐπικρίνῃ τὴν ἐκλογὴν ὁποῦ ἐκεῖ ἔγινε διὰ τὸν ἐκλεχθέντα, καὶ δέν εἶναι ἀνάγκη νὰ πηγαίνουν ὅλοι οἱ κάτοικοι.

Ἄρθρον 26.— Ἄν ἡ πρώτη ἐπίκρισις τῆς συναθροίσεως δέν περιέχῃ ἱκανῶς τὸν περισσότερον ἀριθμὸν, ἀλλ' εἶναι καὶ ἀπὸ τὰ δύο ἀντιφάσκοντα μέρη ἴσια-ἴσια, πρέπει νὰ γίνῃ καὶ δευτέρα συνάθροισις, καὶ τότε ψηφίζουσι περὶ τῶν δύο πολιτῶν, οἵτινες ἠνώσαν εἰς τὸν ἑαυτὸν τῶν τὰς περισσοτέρας ψήφους τῶν κατοίκων.

Ἄρθρον 27.— Ἄν αἱ ψῆφοι εἶναι ἰσάριθμοι, ἤγουν 300 εἶναι διὰ τὸν Πέτρον καὶ 300 διὰ τὸν Παῦλον, ὁ γεροντότερος προτιμᾶται, τόσον διὰ νὰ ὑποψηφισθῇ, ὅσον καὶ διὰ νὰ ἐκλεχθῇ· ὅταν ὁμως καὶ οἱ δύο εἶναι τῆς αὐτῆς ἡλικίας, τότε ὁ κλῆρος ξεχωρίζει.

Ἄρθρον 28.— Κάθε προκομμένος κάτοικος μετερχόμενος τὰ δίκαια τοῦ πολίτου, εἶναι ἄξιος νὰ ἐκλεχθῇ εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Δημοκρατίας.

Ἄρθρον 29.— Κάθε ἀπεσταλμένος τοποτηρητῆς εἶναι κτῆμα ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους· ἤγουν δέν θεωρεῖται πῶς εἶναι ἀπ' ἐκείνην ἢ ἐκείνην τὴν τοπαρχίαν, ἀλλὰ πῶς εἶναι ὁλονῶν μας.

Ἄρθρον 30.— Ἄν τύχῃ καὶ ὁ ἐκλεχθεὶς δέν δέχεται τὴν ἐκλογὴν, ἢ ζητῇ νὰ ἀφεθῇ πλέον ἀπὸ τὴν δούλευσιν, ἢ τὸν ἔβγαλεν ἡ Διοίκησις ἀπὸ τὴν ἀξίαν του διὰ καμίαν αἰτίαν εὐλόγοφανῇ, ἢ ἀπέθανεν, αἱ πρῶται συναθροίσεις, ὁποῦ τὸν ὠνομάτισαν, ἔχουν ἄλλον ἔτοιμον διάδοχόν του, διὰ νὰ βάλουν εἰς τὸν τόπον του.

Ἄρθρον 31.— Ἐνας ἀπεσταλμένος τοποτηρητῆς, ὁποῦ ἐζήτησε ν' ἀφεθῇ καὶ τὸν ἐδόθη ἡ ἄδεια ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, δέν ἠμπορεῖ ν' ἀφήσῃ τὴν δουλειάν του, ἐν ὅσῳ δέν

CONSTITUȚIA

Pavel, este protimisit cel mai în vârstă atât pentru a candida, cât și pentru a fi ales; când amândoi sunt de aceeași vârstă, atunci decid sorții.

Articolul 28. – Orice locuitor pricopsit, exercitându-și drepturile de cetățean, este vrednic de a fi ales pe tot cuprinsul Republicii.

Articolul 29. – Orice deputat reprezentant al unui loc aparține întregii națiuni; adică, nu se consideră că este dintr-un district sau altul, ci se consideră a fi al nostru al tuturor.

Articolul 30. – Dacă se întâmplă ca alesul să nu accepte alegerea, sau să ceară să fie eliberat din serviciu, sau Ocârmuirea l-a scos din funcție dintr-un motiv întemeiat, sau a murit, adunările primare care l-au numit au deja pregătit pe cineva care îi va lua locul.

Articolul 31. – Un deputat reprezentant care a cerut să fie eliberat din funcție și i se îngăduie acest lucru de către Ocârmuire, nu poate să-și lase postul, până nu sosește cel ce trebuie să îl înlocuiască sau să-și asume îndatoririle celui ieșit din funcție.

Articolul 32. – Poporul acestui regat se adună în fiecare an la întâi mai, pentru a-și alege reprezentanții.

Articolul 33. – Poporul decide și hotărăște cu privire la aceste alegeri, oricare ar fi numărul cetățenilor cu drept de vot în cadrul lor.

Articolul 34. – Adunările primare au loc în mod extraordinar, adică și atunci când nu este întâi mai; adică, atunci când o cincime din acei cetățeni, care

ἔλθῃ ἐκεῖνος ὁποῦ ἔχει νά ἔμδῃ εἰς τόν τόπον του καί νά ἐπιχειρισθῇ τό ἔργον τοῦ ἐδγαλμένου.

Ἄρθρον 32.— Ὁ λαός τούτου τοῦ βασιλείου¹ συμμαζώνεται κάθε χρόνον εἰς τήν πρώτην Μαΐου, διά νά κάμῃ τάς ἐκλογάς τῶν τοποτηρητῶν του.

Ἄρθρον 33.— Ὁ λαός κρίνει καί ἀποφασίζει δι' αὐτάς τάς ἐκλογάς, ὅσος καί ἂν εἶναι ὁ ἀριθμός τῶν πολιτῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν τό δίκαιον νά δώσουν ψήφον εἰς αὐτάς.

Ἄρθρον 34.— Αἱ πρώται συναθροίσεις γίνονται καί ἔξω τῆς τάξεως, ἡγουν ἄς μὴν εἶναι καί ἡ πρώτη Μαΐου· ἡγουν, ὅταν τό ἓνα πέμπτον τῶν πολιτῶν ἐκείνων, ὁποῦ ἔχουν τό δίκαιον νά δώσουν τήν γνώμην τους εἰς αὐτάς, ζητᾷ διά νά γίνουν.

Ἄρθρον 35.— Ἡ συνάθροσις γίνεται (ὅταν τύχη τοιαύτη περίστασις ὡς ἡ 34) διά μέσου τῶν προεστῶν τοῦ τόπου ἐκείνου, ὁποῦ εἶναι ἡ συνήθεια νά γίνεται πάντοτε.

Ἄρθρον 36.— Αὐταί αἱ ἔξω τῆς τάξεως συναθροίσεις (ἡγουν ἐκεῖναι ὁποῦ γίνονται εἰς ἄλλον καιρόν, καί ὄχι εἰς τήν πρώτην Μαΐου) τότε ἡμποροῦν νά δουλεύωνται καί ν' ἀποφασίζουν, ὅταν ἓνας παραπάνω ἀπό τοὺς μισοὺς πολίτας ἐκείνους, ὁποῦ ἔχουν δίκαιον νά δώσουν τήν γνώμην τους, εἶναι παρόντες· τουτέστι ὁ σωστός ἀριθμός τῶν ψηφιστῶν εἶναι 600, πρέπει νά εἶναι 301, ὅταν θέ νά γίνῃ ἡ ἔξω τῆς τάξεως συνάθροσις.

Περί τῶν Ἐκλεκτικῶν Συναθροίσεων

Ἄρθρον 37.— Οἱ πολῖται, ἐνωμένοι² εἰς πρώτας συνα-

1. Κράτους.

2. Συγκεντρωμένοι.

CONSTITUȚIA

au dreptul să voteze în cadrul acestora, cere ca ele să aibă loc.

Articolul 35. – Convocarea (când există o situație ca aceea de la articolul 34) se face cu ajutorul autorităților acelui loc, unde se întrunește de obicei.

Articolul 36. – Aceste adunări extraordinare (adică acelea care se țin la altă dată decât întâi mai) pot să delibereze și să decidă, atunci când jumătate plus unu dintre cetățenii cu drept de vot sunt prezenți; adică, atunci când numărul total al votanților este de 600, este necesar să fie 301 pentru ca adunarea extraordinară să aibă loc.

Despre Adunările Electorale

Articolul 37. – Cetățenii, întruniți în adunările primare, numesc un elector, când sunt în număr de 200; când sunt între 201 și 400, numesc doi electori; și când sunt între 401 și 600, numesc trei.

Articolul 38. – Adunările electorale se țin, durează și au loc în același fel ca și adunările primare despre care am vorbit (articolele 11,12,13); adică adunările primare au loc în scris sau cu voce tare, iar acestea la fel. Acolo sunt cel puțin 600 de votanți ca să aleagă trei, iar aici la fel.

θροίσεις, ονοματίζουν έναν εκλέκτορα, όταν είναι αυτοί 200 τόν αριθμόν· εἰδέ καί εἶναι ἀπό τούς 201 ἕως τούς 400, ονοματίζουν δύο εκλέκτορας· καί ἂν εἶναι ἀπό τούς 401 ἕως τούς 600, ονοματίζουν τρεῖς.

Ἄρθρον 38.— Βαστῶνται, διαρκοῦσι καί γίνονται κατὰ τόν ὁμοιον τρόπον αἱ ἐκλεκτικαί¹ συναθροίσεις, καθὼς καί αἱ πρῶται ὅπου εἵπαμεν (ἄρθρ. 11, 12, 13)· ἡγουν αἱ πρῶται συναθροίσεις γίνονται ἐγγράφως ἢ μέ τήν φωνήν, ἔτι καί αὐται. Ἐκεῖ εἶναι 600 ψηφισταί τοῦλάχιστον διά νά ἐκλέξουν τρεῖς, ἐδῶ πάλιν ὁμοίως.

Περί τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος²

Ἄρθρον 39.— Τό Νομοδοτικόν Σῶμα, ὅπερ καί Βουλή ὀνομάζεται, εἶναι συνθεμένον ἀπό 750 ὑποκείμενα. Οἱ μὲν 500 εἶναι οἱ νεώτεροι, καί ὀνομάζεται *Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ 500*· αὐτοί προβάλλουν Νόμους. Οἱ δέ 250 εἶναι οἱ γεροντότεροι, καί ὀνομάζεται *ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ*· αὐτοί ἐπικυρώνουν τοὺς προβληθέντας Νόμους παρὰ τῶν 500 ἢ τοὺς ἀκυροῦσιν, ἂν δέν τοὺς εὗρουν εὐλογον. Ἐκεῖνοι, ὡς νεώτεροι, εἶναι ἐφευρετικοί καί δραστήριοι· τοῦτοι ὡς γεροντότεροι, κριτικώτεροι καί ἐξερευνητικοί. Τό σῶμα τοῦτο εἶναι ἐν αἰώνιον εἰς τό ἔργον του. Ἄν καί ἀλλάζουν τά ὑποκείμενα, τό σῶμα ὅμως μένει ὁλόκληρον, καί αἱ προσταγαί του δέν ἀλλάζουν μέ τήν ἀλλαγὴν τῶν ὑποκειμένων.

Ἄρθρον 40.— Ἀλλάζοντα, ἢ κυρώνονται τά μέλη τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος κάθε χρόνον.

Ἄρθρον 41.— Ἡ ἐνωσις ὅλων τῶν ἀπεσταλμένων τοπο-

1. Ἐκλογικαί 2. Νομοθετικῶ Σώματος

Despre Corpul Legislativ

Articolul 39. – Corpul Legislativ, care se numește și Sfat, este alcătuit din 750 de persoane. 500 sunt cei mai tineri și se numesc SFATUL CELOR 500; ei propun legile. Cei 250 sunt cei mai vârstnici și se numesc SFATUL BĂTRÂNILOR; ei validează Legile propuse de către cei 500 sau le resping, dacă nu le găsesc juste. Cei dintâi, fiind mai tineri, sunt mai inventivi și mai activi; ceilalți, mai vârstnici, sunt mai critici și mai minuțioși. Acest corp este veșnic în lucrarea sa. Chiar dacă persoanele se schimbă, corpul rămâne totuși întreg, iar imperativele sale nu se schimbă o dată cu schimbarea persoanelor.

Articolul 40. – Membrii Corpului Legislativ se schimbă sau se validează în fiecare an.

Articolul 41. – Întrunirea tuturor deputaților reprezentanți, care au fost trimiși de către adunările electorale, trebuie să aibă loc acolo unde au fost numiți, pentru a-și începe activitatea, în prima zi a lunii iulie.

Articolul 42. – Acest Corp Legislativ se numește ADUNARE NAȚIONALĂ care reprezintă, așadar, întreaga Națiune; deci, când acesta dă decrete și legi, atunci acestea se rețin și sunt valabile, dacă sunt prezenți cel puțin jumătate plus unu din reprezentanți și nu doar câțiva.

τηρητῶν, ὁποῦ ἐστάλθησαν ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις, πρέπει νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸν τόπον ὁποῦ τοῖς ἐδιορίσθη, διὰ νὰ κάμουν ἀρχὴν τῆς ἐπιχειρήσεώς των εἰς τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Ἰουλίου μηνός.

Ἄρθρον 42.— Αὐτὸ τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα ὀνομάζεται ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ, ὡσὰν ὁποῦ παρασταίνει ὅλον τὸ ἔθνος· αὐτὸ λοιπὸν ὅταν ἐκδίδῃ προσταγὰς καὶ Νόμους, τότε πιάνονται καὶ εἶναι δίκαιοι, ὅταν εἶναι τοῦλάχιστον ἓνας περισσότερον ἀπὸ τοὺς μισοὺς τοποτηρητάς, καὶ ὄχι μόνον μερικοί.

Ἄρθρον 43.— Οἱ ἀπεσταλμένοι αὐτοὶ δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ κυνηγηθοῦν, νὰ ἐγκαλεσθοῦν, καὶ νὰ κριθοῦν ποτέ διὰ τὰς ιδέας καὶ γνώμας, ὁποῦ ἐφανέρωσαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος· ἤγουν εἶναι πάντῃ ἐλεύθεροι νὰ εἰποῦν ἐκεῖνο ὁποῦ στοχάζονται διὰ ὠφελιμώτερον εἰς τὴν Πατρίδα, χωρὶς καμμίαν συστολήν.

Ἄρθρον 44.— Αὐτοὶ ἠμποροῦν νὰ κατακρατηθοῦν, ὅταν κάμουν κανένα ἐγκλημα βαρὺ, καθὼς φόνον ἢ ἄλλο τοιοῦτον· ὅμως ἢ ἀπόφαισις τοῦ νὰ τοὺς πηγαίνουν εἰς κανέναν τόπον, πρέπει νὰ γένη μέ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα εἶναι ἱερά καὶ παρασταίνουν τὸ Γένος ὁλόκληρον· ὅθεν πρέπει τὸ ὁλόκληρον Γένος, ὁποῦ παρασταίνεται ἀπὸ τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα, νὰ τοὺς καταδικάσῃ.

Περὶ συνεδρίων τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος

Ἄρθρον 45.— Τὰ συνέδρια τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος εἶναι δημόσια καὶ φανερά.

Ἄρθρον 46.— Ὅλα, ὅσα καὶ νὰ εἰπουν εἰς τὸ Συνέ-

CONSTITUȚIA

Articolul 43. – Acești deputați nu este îngăduit a fi urmăriți, acuzați și judecați vreodată pentru ideile și opiniile exprimate în cadrul Corpului Legislativ; adică sunt întotdeauna liberi să spună ce gândesc că e mai bine pentru Patrie, fără nici o opreliște.

Articolul 44. – Aceștia pot fi reținuți, când făptuiesc un delict grav, precum crima sau ceva asemănător; însă hotărârea de a fi duși într-un loc trebuie să fie luată cu aprobarea Corpului Legislativ. Fiindcă și aceste persoane sunt sacre și reprezintă întreaga Națiune; prin urmare, trebuie să fie condamnate de întreaga Națiune, reprezentată prin Corpul Legislativ.

Despre întrunirile Corpului Legislativ

Articolul 45. – Întrunirile Corpului Legislativ sunt publice și transparente.

Articolul 46. – Toate câte s-ar spune la Întrunire se consemnează și se numesc Procese-verbale; așadar, aceste Procese-verbale să fie tipărite pentru ca poporul să le afle citindu-le.

Articolul 47. – Întrunirea nu poate delibera și decide, dacă nu sunt prezenți jumătate plus unu din membri.

Articolul 48. – Întrunirea nu poate interzice exprimarea nici unuia dintre participanții săi în ordinea în care a cerut cuvântul, atunci când consideră că e vorba de ceva necesar pentru Patrie.

δριον, γράφονται, καί λέγονται Πρακτικά· αὐτά λοιπόν τὰ Πρακτικά νά τυπώνωνται, διά νά τά ἡξεύρῃ ὁ λαός διαβάζοντάς τα.

Ἄρθρον 47.— Τό Συνέδριον δέν ἡμπορεῖ νά βουλευθῇ καί ν' ἀποφασίσῃ, ἂν δέν εἶναι τὰ ἡμισυ μέλη παρόντα.

Ἄρθρον 48.— Τό Συνέδριον δέν ἡμπορεῖ νά ἐμποδίσῃ τήν ὁμιλίαν ἀπό κανέναν συγκάθεδρόν του εἰς τήν τάξιν ὅπου ἤθελε ζητήσῃ νά συντύχη¹, ὅταν στοχάζεται τίποτε ἀναγκαῖον ὑπέρ τῆς Πατρίδος.

Ἄρθρον 49.— Τό Συνέδριον βουλευέται, ὅταν οἱ παρόντες τοποτηρηταί εἶναι περισσότεροι ἀπ' ἐκείνους ὅπου λείπουν.

Ἄρθρον 50.— Πενήντα μέλη τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ὅταν εὑρουν καμμίαν δυσκολίαν ἢ δυσαρεστοῦνται εἰς τίποτες, ἡμποροῦν νά ζητήσουν ὅτι νά συναχθῇ ὁλόκληρον τό Γένος κατὰ τούς ρηθέντας τρόπους (11, 12, 13, 38), διά ν' ἀποφασίσῃ ἐκείνην τήν ὑπόθεσιν.

Ἄρθρον 51.— Ἡ Ἐθνική Συνέλευσις ἔχει τό δίκαιον νά ἐξετάζῃ τήν διαγωγὴν καί τὰ κινήματα καθενός ἀπεσταλμένου ὅπου συνεδριάζει μαζί της, ὅπου ἂν εἶναι πρὸς ὄφελος τῆς Πατρίδος, καλῶς· εἰδὲ ὅχι, νά τὸν φανερώνῃ καί νά λαμβάνῃ προσοχὴν ἀπὸ τὸν ὑποπτον.

Ἄρθρον 52.— Οἱ φύλακες, οἵτινες φυλάττουσιν εἰς τὸν τόπον ὅπου γίνεται ἡ συνάθροισις τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος, ὑπόκεινται εἰς τὰς προσταγὰς των· ὁμοίως καί ἐκεῖνοι ὅπου εἶναι τριγύρω εἰς τό κτίριον τῆς συναθροίσεώς του, νά εἶναι διωρισμένοι ἀπ' αὐτό.

1. Νά μλήσῃ

CONSTITUȚIA

Articolul 49. – Întrunirea deliberază, când reprezentanții prezenți sunt mai numeroși decât cei absenți.

Articolul 50. – Cincizeci de membri ai Adunării Naționale, atunci când întâmpină vreo dificultate sau sunt nemulțumiți de ceva, pot cere să se întrunească tot Neamul, conform modalităților enunțate (articolele 11, 12, 13, 38), pentru a decide în acea chestiune.

Articolul 51. – Adunarea Națională are dreptul de a analiza conduita și acțiunile fiecărui deputat, care participă la întrunirile ei, și dacă este spre binele Patriei, bine; dacă nu, să îl dea pe față și să fie atentă la cel bănuț.

Articolul 52. – Paznicii care păzesc locul unde se desfășoară întrunirile Corpului Legislativ se supun ordinelor acestuia; tot astfel, și paznicii care se află în jurul clădirii unde se ține întrunirea să fie numiți de acesta.

Despre atribuțiile Corpului Legislativ

Articolul 53. – Corpul Legislativ propune legi și dă decrete sau ordonanțe.

Toate legile și ordonanțele se redactează în limba simplă a grecilor, ca fiind cea mai ușor inteligibilă și mai ușor de înșuit de către toate neamurile cuprinse în acest regat; la fel și toate documentele judecăților și ale altor acte publice.

Articolul 54. – Prin LEGI înțelegem acele acte ale Corpului Legislativ care vizează:

Περὶ τῶν ἔργων τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος

Ἄρθρον 53.— Τὸ Νομοδοτικόν Σῶμα προβάλλει νόμους καὶ δίδει ψηφίσματα, ἥτοι προσταγάς.

Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ προσταγαὶ γίνονται εἰς τὴν ἀπλὴν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν, ὥς πλέον εὐκατάληπτον καὶ εὐκόλον νά σπουδασθῇ ἀπὸ ὅλα τὰ εἰς τὸ βασίλειον¹ τοῦτο ἔμπεριεχόμενα γένη· ὁμοίως καὶ ὅλα τὰ ἔγγραφα τῶν κρίσεων καὶ ἄλλων δημοσίων πράξεων.

Ἄρθρον 54.— ΝΟΜΟΙ θέλει νά εἴπῃ ἐκεῖναι αἱ πράξεις τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος, ὅπου ἀποδλέπουσι:

α' — Τὴν νομοθεσίαν ὅπου ἀφορᾷ εἰς τὰ πολιτικά καὶ ἐγκληματικά.

β' — Τὴν γενικὴν διοίκησιν τῶν τακτικῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Δημοκρατίας.

γ' — Τὰ ὑποστατικά ὅπου ἐξουσιάζει ὅλον τὸ Ἔθνος, λεγόμενα βασιλικά.

δ' — Ὁ τίτλος, τὸ δάρος, ἡ βούλλα καὶ τὸ ὄνομα τῶν ἀσπρῶν καὶ κάθε εἵδους χρήματος.

ε' — Τὰ εἶδη τῶν δοσιμάτων, πόση νά εἶναι ἡ σούμμα των καὶ πῶς νά συμμαζώνωνται.

ς' — Ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου ἐναντίον κανενός ἐχθρικοῦ ἔθνους.

ζ' — Κάθε νέος διαμερισμός εἰς τοπαρχίας καὶ ἐπαρχίας τοῦ τόπου τῆς Δημοκρατίας.

η' — Ἡ ἐπιστάσις τῶν σχολείων καὶ τί λογῆς νά ἀνατρέφονται οἱ παῖδες τῶν πολιτῶν.

θ' — Αἱ δημόσιαι τιμαί² διὰ τὴν ἐνθύμησιν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ τῶν διαφεντευτῶν² τῆς Πατρίδος.

1. Κράτος.

2. Ὑπερασπιστῶν.

CONSTITUȚIA

- a) Legislația privind problemele civile și penale.
- b) Administrarea generală a veniturilor și a cheltuielilor regulate ale Republicii.
- c) Domeniile, aflate în stăpânirea întregii Națiuni, numite regale.
- d) Titlul, greutatea, marcajul și denumirea asprilor și a oricărui fel de monedă.
- e) Felurile dărilor, care să fie cuantumul lor și cum să fie strânse.
- f) Declararea războiului împotriva oricărei națiuni dușmane.
- g) Orice nouă împărțire a teritoriului Republicii în districte și provincii.
- h) Supravegherea școlilor și a modului în care să fie educați copiii cetățenilor.
- i) Onorurile publice în memoria marilor bărbați și a apărătorilor Patriei.

Articolul 55. – Prin DECRETE sau ORDONANȚE înțelegem actele Corpului Legislativ care vizează:

- a) Stabilirea trupelor necesare în fiecare perioadă, atât pe mare, cât și pe uscat.
- b) Permisea sau interdicția pentru trupe străine de a trece pe teritoriul acestui regat.
- c) Intrarea unor forțe navale străine în porturile Republicii Elene.
- d) Preocuparea pentru siguranța și liniștea publică; adică modalitățile de menținere a ordinii și a liniștii pe teritoriul grecesc.
- e) Distribuția anuală și zilnică a ajutoarelor și a lucrărilor publice; adică ajutoarele necesare

"Αρθρον 55.- ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ Η ΠΡΟΣΤΑΓΑΙ θέλει νά εἰπῇ αἱ πράξεις τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος ὁποῦ ἀποδλέπουσι:

α' - Τόν διορισμόν τῶν στρατευμάτων ὁποῦ χρειάζονται, τόσον διά θαλάσσης ὅσον καί διά ξηρᾶς, τόν κάθε χρόνον.

β' - Τήν ἄδειαν ἢ τό ἐμπόδιον τοῦ νά περάσουν ξένα στρατεύματα ἐπάνω εἰς τόν τόπον τοῦ βασιλείου¹ τούτου.

γ' - Τό ἐμβάσιμα θαλασσίων ξένων δυνάμεων εἰς τούς λιμένας τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

δ' - Τήν φροντίδα περί τῆς κοινῆς σιγουρότητος καί ἡσυχίας ἤγουν τούς τρόπους τοῦ νά διαφυλάττεται ἡ εὐταξία καί ἡ ἡσυχία μέσα εἰς τόν ἑλληνικόν τόπον.

ε' - Τήν ἐτήσιαν καί καθημερινήν διαμοίρασιν τῶν συνδρομῶν καί τῶν δημοσίων ἔργων ἤγουν ὅσας χρειάζονται συνδρομᾶς εἰς διάφορα μέρη τῆς Δημοκρατίας δι' ὅλον τόν χρόνον, καί προσταγᾶς διά φτιάσιμον γεφυρίων, δρόμων, λιμένων, καναλίων, κτιρίων καί τά λοιπά.

ς' - Τάς προσταγᾶς διά νά κοποῦν ἄσπρα² κάθε λογῆς.

ζ' - Τά ἀκανόνιστα ἔξοδα, ὁποῦ γίνονται εἰς τάς δημοσίους ὑποθέσεις, ὁμοίως καί τά ἀσυνήθιστα ἤγουν, ἡ ἀντιμισθία ενός ὁποῦ ἔκαυσε τά καράδια τοῦ ἐχθροῦ, ἡ τά ἔξοδα ενός ὁποῦ στέλλεται νά ἐκτελέσῃ ἕναν κρύφιον σκοπόν πρός ὄφελος τῆς Πατρίδος.

η' - Τάς σκέψεις, ἤγουν τά φρόνιμα μέτρα ὁποῦ χρησιμεύουν εἰς ἕναν τόπον, εἰς ἕνα μέρος, εἰς μίαν πολιταρχίαν, εἰς ἕνα εἶδος δημοσίων ἔργων.

1. Τοῦ κράτους.

2. Τά χρήματα.

CONSTITUȚIA

în diverse părți ale Republicii pentru tot anul, și comenzile pentru construcția de poduri, drumuri, porturi, canale, clădiri și altele.

f) Ordinele de emisie a monedelor de orice fel.

g) Cheltuielile neprevăzute făcute în chestiunile publice, precum și cele neobișnuite; adică recompensa cuvenită cuiva care a incendiat corăbiile dușmanului, sau cheltuielile celui trimis să execute o misiune secretă spre binele Patriei.

h) Proiectele, adică măsurile înțelepte ce servesc într-un loc, o regiune, o comună, pentru o categorie de lucrări publice.

i) Preocuparea pentru apărarea teritoriului Republicii.

j) Ratificarea tratatelor de pace.

k) Numirea sau schimbarea generalilor Republicii.

l) Urmărirea și obligarea fiecărui membru al Sfatului de a da socoteală, ca și a fiecărui om politic ori oficialitate publică.

m) Acuzarea acelor ce sunt bănuți de complot împotriva siguranței generale a Republicii.

n) Orice schimbare în distribuirea parțială a teritoriului grecesc; adică, dacă cineva s-a dovedit trădător de patrie, aceasta îl deposează de pământul pe care îl stăpânea și îl dă altuia.

o) Recompensele Naționale; adică atunci când un cetățean a făcut o faptă de vitejie și

θ' – Τὴν φροντίδα τοῦ νά διαφεντεύεται¹ ὁ τόπος τῆς Δημοκρατίας.

ι' – Τὴν ἐπικύρωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς εἰρήνης.

ια' – Τὴν ὀνομάτιον ἢ τὴν ἀλλαγὴν τῶν στρατηγῶν τῆς Δημοκρατίας.

ιδ' – Τό νά κυνηγήσουν καί νά διάσουν κάθε πρόσωπον τῆς Βουλῆς νά δώσῃ λογαριασμόν, ὁμοίως καί κάθε πολιτικόν καί δημόσιον ἀξιωματικόν.

ιγ' – Τὴν ἐγκάλεσιν ἐκείνων ὅπου εἶναι ὑποπτοὶ διὰ καμμίαν συνωμοσίαν ἐναντίον τῆς γενικῆς σιγουρότητος² τῆς Δημοκρατίας.

ιδ' – Κάθε μεταβολὴν εἰς τὸν κατὰ μέρος διαμερισμόν τῆς ἐλληνικῆς γῆς ἤγουν, ἂν τινὰς ἤθελε φανῇ προδότης τῆς Πατρίδος, αὐτὴ τὸν ξεγυμνώνει ἀπὸ τὴν γῆν ὅπου ἐξουσίαζε, καί τὴν δίδει εἰς ἄλλον.

ιε' – Τὰς ἀνταμοιβὰς τοῦ Ἔθνους ἤγουν, ἕνας πολίτης ἔκαμε μίαν ἀνδραγαθίαν, καί τὸ Ἔθνος πρέπει νά τὸν ἀνταμείψῃ· τὸ Νομοδοτικόν Σῶμα λαμβάνει αὐτὴν τὴν φροντίδα, νά διορίσῃ τί λογῆς ἀνταμοιβὴ νά τῷ δοθῇ.

Περὶ τοῦ πῶς νά γίνωνται οἱ Νόμοι

Ἄρθρον 56. – Ὅταν εἶναι χρεία νά γίνῃ κανένας Νόμος εἰς τὴν Δημοκρατίαν, πρῶτον γίνεται ἐγγράφως μέ ἀναφοράν, ὅπου ἡμποροῦν νά ἐξετάσουν τὸ ὄφελος καί τὴν βλάβην ὅπου ἡμπορεῖ νά προέλθῃ ἀπ' αὐτόν.

Ἄρθρον 57. – Ἡ ἐξέτασις του πρέπει νά σαφηνίζεται καί ὁ Νόμος νά εἶναι πρὸς καιρὸν νομοθετημένος, ὥστε-

1. Ὑπερασπίζεται.

2. Ἀσφάλεια.

CONSTITUȚIA

Națiunea trebuie să îl răsplătească; Corpul Legislativ își asumă această sarcină de a stabili felul recompensei ce i se va da.

Despre întocmirea Legilor

Articolul 56. – Când trebuie să se dea o Lege în Republică, mai întâi se întocmește în scris printr-un raport, în care să se poată analiza avantajele și dezavantajele ce pot proveni din aceasta.

Articolul 57. – Discutarea sa trebuie să o clarifice, iar Legea trebuie legiferată provizoriu, după cincisprezece zile de la raportul scris.

Articolul 58. – Scopul acestei Legi, adică la ce este utilă, trebuie publicat și trimis în toate târgurile Republicii, cu mențiunea: LEGE PROPUȘĂ.

Articolul 59. – La patruzeci de zile după trimiterea legii propuse, dacă în jumătate plus una dintre provincii, o zecime din adunările primare (adică 60 de cetățeni) din fiecare provincie, regulamentar întrunite, nu s-au opus, legea propusă în scris a fost acceptată și este ratificată, fiind cunoscută de acum înainte ca Lege.

Articolul 60. – Dacă o zecime din adunările primare ale fiecărei provincii nu acceptă, atunci Corpul Legislativ convoacă adunările primare (articolele 11, 12, 13) și poporul este chemat să-și exprime opinia.

ρον από δεκαπέντε ημέρας μετά την έγγραφον αναφοράν.

Άρθρον 58.— Ὁ σκοπός τούτου τοῦ Νόμου, ἡγουν πρὸς τι ὠφελεῖ, ἔχει νά τυπώνεται, καί νά στέλλεται εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Δημοκρατίας μέ τοιαύτην ἐπιγραφὴν: *ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ ΝΟΜΟΣ.*

Άρθρον 59.— Σαράντα ημέρας μετά τὴν ἀποστολὴν τοῦ προβαλλομένου νόμου, ἐάν εἰς τὰς μισὰς καὶ μίαν ἐπαρχίαν τὸ δέκατον τῶν πρώτων συναθροίσεων (ἡγουν 60 πολῖται) ἐκάστης ἐπαρχίας, κανονικῶς συγκροτηθεῶν, δέν ἀντεστάθηκεν, ὁ ἐγγραφὸς προβαλλόμενος νόμος εἶναι δεκτός καὶ ἐπικυρώνεται γνωριζόμενος εἰς τὸ ἔξης ὡς Νόμος.

Άρθρον 60.— Ἄν δέν τὸν στέργῃ τὸ δέκατον τῶν πρώτων συναθροίσεων ἐκάστης ἐπαρχίας, τότε τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα συναθροίζει τὰς πρώτας συνελεύσεις (ἄρθρα 11, 12, 13) καὶ ἐρωτᾶται ὅλος ὁ λαὸς διὰ νά δώσῃ τὴν γνώμην του.

Περὶ τοῦ τίτλου τῶν Νόμων καὶ τῶν Προσταγῶν

Άρθρον 61.— Οἱ νόμοι, αἱ προσταγαί, αἱ ἀποφάσεις τῆς κρίσεως καὶ ὅλαι αἱ δημόσιαι πράξεις, λαμβάνουν τοιοῦτον τίτλον: *Ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τῷ... χρόνῳ τῆς Ἐλευθερίας, τοῦδε σωτηρίου τῷ...*

Περὶ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Διοικητηρίου

Άρθρον 62.— Τὸ Ἐκτελεστικὸν Διοικητήριον συντίθεται ἀπὸ πέντε ἀνδρας.

Άρθρον 63.— Ἡ Ἐκλεκτικὴ Συνάθροισις κάθε ἐπαρχίας (37, 38) ὀνοματίζει ἓναν ὑποψήφιον, τὸ δέ Νομοδο-

Despre titlul Legilor și al Decretelor

Articolul 61. – Legile, decretele, hotărârile judecătorești și toate actele publice sunt intitulate astfel: *În numele Poporului Elen, în anul...al Libertății, iar al Mântuirii ...*

Despre Consiliul Executiv

Articolul 62. – Consiliul Executiv este constituit din cinci bărbați.

Articolul 63. – Adunarea Electorală a fiecărei provincii (articolele 37, 38) desemnează un candidat, iar Corpul Legislativ îi alege pe membrii Consiliului de pe lista generală a numelor.

Articolul 64. – Jumătate din membrii săi se schimbă în fiecare an.

Articolul 65. – Consiliul are datoria de a se îngriji, a conduce și a supraveghea administrația generală; acesta nu poate acționa altfel decât executând Legile și Decretele emise de Corpul Legislativ.

Articolul 66. – Acest Consiliu îi numește pe conducătorii și întâistătorii dinafară ai ocârmuirii generale a Republicii, pe Ambasadorii și Consulii la Curțile străine.

τικόν Σῶμα ἐκλέγει ἀπό τόν γενικόν κατάλογον τῶν ὀνομάτων τά μέλη τοῦ Διοικητηρίου.

Ἄρθρον 64.— Ἀλλάζει τό ἡμισυ κάθε χρόνον.

Ἄρθρον 65.— Τό Διοικητήριον ἔχει χρέος νά φροντίξῃ, νά διευθύνῃ καί νά ἐπαγρυπνῇ περὶ τῆς γενικῆς διοικήσεως· αὐτό δέν ἔχει τήν ἄδειαν νά ἐνεργήσῃ ἀλλέως, παρὰ ἐκτελῶντας τοὺς Νόμους καί τὰς Προσταγὰς, ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος.

Ἄρθρον 66.— Αὐτό ὀνοματίζει τοὺς ἔξω ἀρχηγούς καί προεστώτας τῆς γενικῆς διοικήσεως τῆς Δημοκρατίας, τοὺς Πρέσβεις καὶ Κονσόλους¹ εἰς τὰς ξένας Αὐλὰς.

Ἄρθρον 67.— Τό Νομοδοτικόν Σῶμα προσδιορίζει τόν ἀριθμὸν καί τὸ ἔργον τῶν πρακτόρων, ἡγουν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐπιτρόπων τοῦ Διοικητηρίου τούτου.

Ἄρθρον 68.— Αὐτοὶ οἱ πράκτορες δέν συνθέτουν ἀναμεταξύ των κανένα δουλευτήριον, εἶναι χωρισμένοι, χωρὶς καμμίαν σχέσιν ἐτοῦτοι μὲ ἐκείνους, δέν μετέρχονται καμμίαν προσωπικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ Διοικητηρίου.

Ἄρθρον 69.— Τό Διοικητήριον τοῦτο ἐξάγει ἀπὸ τόν κόλπον του πράκτορας διὰ τὰ ἔξω τῆς Δημοκρατίας· ἡγουν ἐκείνους ὅπου ἔχουν νά πραγματεύσων κανένα ἐπιχείρημα ὑπὲρ Πατρίδος, ἢ νά τελειώσουν καμμίαν κρυφὴν πράξιν.

Ἄρθρον 70.— Αὐτό ὁμιλεῖ περὶ εἰρήνης μὲ τὰ πολεμοῦντα ἔθνη.

Ἄρθρον 71.— Οἱ ἄνδρες ὅπου συνθέτουν τό Διοικητήριον τοῦτο, ἂν τύχῃ νά παραδῶσι τίποτες, ἐγκαλοῦνται παρὰ τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος.

1. Πρόξενος

CONSTITUȚIA

Articolul 67. – Corpul Legislativ stabilește numărul și atribuțiunile agenților, adică al reprezentanților acestui Consiliu în provincii.

Articolul 68. – Acești agenți nu constituie între ei nici un consiliu, ci sunt separați, fără nici o legătură unii cu ceilalți, și nu exercită nici o autoritate în nume propriu, ci în numele Consiliului.

Articolul 69. – Acest Consiliu îi numește din rândurile sale pe agenții pentru afacerile externe ale Republicii; adică pe aceia care trebuie să negocieze o afacere pentru Patrie sau să îndeplinească o acțiune secretă.

Articolul 70. – Acest Consiliu negociază pacea cu națiunile beligerante.

Articolul 71. – Bărbații ce compun acest Consiliu, dacă se întâmplă să încalce vreo lege, sunt acuzați de Corpul Legislativ.

Articolul 72. – Acest Consiliu trebuie să răspundă pentru nelucrarea și neexecutarea legilor, a decretelor și pentru abuzurile pe care nu le-a denunțat.

Articolul 73. – Acest Consiliu îi revocă pe agenți și numește alții, atunci când se reînnoiește.

Articolul 74. – Acest Consiliu are datoria de a denunța și de a-i informa pe judecători în ce privește greșelile agenților, în caz că aceștia le-au săvârșit.

Άρθρον 72.— Τό Διοικητήριον τοῦτο ἔχει ν' ἀποκριθῇ διά τήν ἀνενεργησίαν καί ἀπραξίαν τῶν νόμων, τῶν ψηφισμάτων καί τῶν καταχρήσεων, ὅπου δέν ἤθελεν εἰδοποιήσει.

Άρθρον 73.— Τό Διοικητήριον τοῦτο ἐδγάνει τοὺς πράκτορας καί δάνει ἄλλους, ὅταν ἀνανεοῦται καί αὐτό.

Άρθρον 74.— Τό Διοικητήριον τοῦτο ἔχει χρέος νά ἐγκαλέσῃ καί νά δώσῃ εἰδήσιν εἰς τοὺς κριτάς¹ διά τὰ σφάλματα τῶν πρακτόρων, ἂν ἔκαμαν.

Σχέσεις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Διοικητηρίου μέ τό Νομοδοτικόν Σῶμα

Άρθρον 75.— Τό Ἐκτελεστικόν Διοικητήριον κάθεται κοντά εἰς τό Νομοδοτικόν Σῶμα, ἔχει τήν εἰσοδον καί ἓνα μέρος χωριστόν, διά νά συνεδριάσῃ.

Άρθρον 76.— Τό Ἐκτελεστικόν Διοικητήριον, ὅταν ἔχῃ νά δώσῃ κανένα λογαριασμόν ἢ καμμίαν εἰδήσιν εἰς τό Νομοδοτικόν Σῶμα, εἰσακούεται πάντα, χωρίς ἐξαίρεσιν καιροῦ.

Άρθρον 77.— Τό Νομοδοτικόν Σῶμα προσκαλεῖ τοῦτο τό Διοικητήριον εἰς τήν συνένωσίν του, ὅλον ἢ ἓνα μέρος του, ὅταν ἤθελε κρίνει εὐλογον.

Περί τῶν Διοικητικῶν καί Πολιταρχικῶν Σωμάτων

Άρθρον 78.— Εἶναι εἰς κάθε Πλάσαν (Πλάσα λέγεται δέκα, δώδεκα ἢ δεκαπέντε χωρία μαζί) τῆς Δημοκρατίας, μία διοίκησις πολιταρχική.

— Εἰς κάθε τοπαρχίαν, μία διοίκησις μεσάζουσα² ἡγουν

1. Δικαστής

***Relațiile Consiliului Executiv cu Corpul
Legislativ***

Articolul 75. – Consiliul Executiv este situat alături de Corpul Legislativ; are intrarea și o parte separată pentru întruniri.

Articolul 76. – Consiliul Executiv, când are de dat socoteală, sau de făcut o înștiințare Corpului Legislativ, este ascultat întotdeauna, indiferent de moment.

Articolul 77. – Corpul Legislativ cheamă acest Consiliu la întrunirile sale, în întregime sau parțial, când consideră acest fapt binevenit.

Despre Corpurile Administrative și Municipale

Articolul 78. – În fiecare Plasă (*Plasă* numim zece, douăsprezece sau cincisprezece sate la un loc) a Republicii se află o administrație municipală.

- În fiecare district se află o administrație intermediară; adică la aceasta se raportează administrațiile municipale din jurul său.
- În fiecare provincie se află o administrație centrală; adică la aceasta se raportează administrațiile municipale din jurul său.

Articolul 79. – Funcționarii municipali sunt aleși de către adunările plășilor.

εἰς αὐτὴν ἀναφέρονται αἱ περὶ αὐτὴν πολιταρχικαὶ διοικήσεις.

– Εἰς κάθε ἐπαρχίαν, μία διοίκησις κεντρικὴ ἡγουν εἰς αὐτὴν ἀναφέρονται αἱ περὶ αὐτὴν πολιταρχικαὶ διοικήσεις.

Ἄρθρον 79. – Οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν πολιταρχιῶν ἐκλέγονται ἀπὸ τὰς συναθροίσεις τῶν Πλασῶν.

Ἄρθρον 80. – Οἱ διοικηταὶ ὀνοματίζονται ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συνελεύσεις τῶν τοπαρχιῶν καὶ ἐπαρχιῶν.

Ἄρθρον 81. – Τὸ ἥμισυ τῶν διοικητῶν καὶ τῶν πολιταρχῶν ἀνανεώνεται κάθε χρόνον.

Ἄρθρον 82. – Οἱ διοικηταὶ καὶ οἱ πολιτάρχαι δὲν ἔχουσι κανένα χαρακτῆρα παραστήσεως. Ἦγουν δὲν ἀνακατώνονται εἰς τὰς συναθροίσεις τοῦ λαοῦ, ἐν ὧν εἶναι εἰς ἔργον.

– Δεν ἠμποροῦν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μεταλλάξωσιν (οἱ διοικηταὶ καὶ οἱ πολιτάρχαι) τὰς πράξεις καὶ προσταγὰς τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος, μήτε ν' ἀργοπορήσουν τὴν ἐκτέλεσίν των.

Ἄρθρον 83. – Τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα ἀποφασίζει ἐγγράφως τὸ ἔργον τῶν πολιταρχῶν καὶ τῶν διοικητῶν, τοὺς κανόνας τῆς ὑποταγῆς των, καὶ τὰς παιδείας¹ ὅπου ἤθελε λάβουν, ἂν πταίσουν.

Ἄρθρον 84. – Τὰ συνέδρια τῶν πολιταρχῶν καὶ διοικητῶν εἶναι δημόσια καὶ φανερά.

Περὶ τῆς Πολιτικῆς Δικαιοσύνης

Ἄρθρον 85. – Ὁ κώδικας τῶν πολιτικῶν καὶ ἐγκλημα-

1. Τιμωρία, ποινὴ, παιδεμός

CONSTITUȚIA

Articolul 80. – Administratorii sunt numiți de către adunările electorale ale districtelor și ale provinciilor.

Articolul 81. – Jumătate din numărul administratorilor și al funcționarilor municipali este reînnoit anual.

Articolul 82. – Administratorii și funcționarii municipali nu au nici un caracter de reprezentare. Adică nu se amestecă în adunările poporului, cât timp sunt în funcțiune.

- (Administratorii și funcționarii municipali) nu pot în nici un fel să modifice actele și decretele Corpului Legislativ, nici să întârzie executarea lor.

Articolul 83. – Corpul Legislativ decide în scris atribuțiile funcționarilor municipali și ale administratorilor, regulile subordonării lor și pedepsele ce trebuie să le primească, dacă sunt găsiți vinovați.

Articolul 84. – Ședințele funcționarilor municipali și ale administratorilor sunt publice și transparente.

Despre Justiția Civilă

Articolul 85. – Codul legilor civile și penale este același pentru toată Republica și nu există cineva mare sau mic în fața Legii. Toți sunt pedepsiți deopotrivă când greșesc și sunt răsplătiți când înfăptuiesc o lucrare strălucită pentru Patrie.

τικῶν νόμων εἶναι ὁ αὐτός εἰς ὅλην τὴν Δημοκρατίαν, καὶ δέν εἶναι μέγας καὶ μικρός ἐνώπιον τοῦ Νόμου. Ὅλοι ἐξ ἴσου παιδεύονται, ὅταν σφάλλουν, καὶ ἀνταμείβονται, ὅταν πράττουν κανένα ἐνδοξον ὑπὲρ Πατρίδος ἔργον.

Ἄρθρον 86.— Κανένας δέν ἡμπορεῖ νά ἐνοχλήσῃ ἐκείνους τοὺς πολίτας, οἵτινες, ἔχοντες διαφοράς κρισολογίας ἀναμεταξύ των, ἔκραξαν αἵρετούς κριτάς, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀπόφασιν ἔστρεξαν.

Ἄρθρον 87.— Ἡ ἀπόφασις ἐκείνων τῶν αἵρετῶν κριτῶν εἶναι τελειωμένη καὶ ἔχει κῦρος· ἐκτός ἂν καὶ τὰ δύο κρισολογούμενα μέρη θέλουν νά κριθοῦν ἀπὸ ἀνώτερον κριτήριον.

Ἄρθρον 88.— Εἰς κάθε χωρίον νά εἶναι διαλεγμένοι ἀπὸ τοὺς χωριανούς δύο κριταὶ τῆς εἰρήνης, ἢ συμβιβαστικοί, οἵτινες νά κρίνουν κατὰ τὸν Νόμον τὰς διαφοράς τῶν ἐγκατοίκων καὶ νά τὰς ἐκθέτουν ἐγγράφως.

Ἄρθρον 89.— Αὐτοὶ οἱ κριταὶ¹ συμβιβάζουν καὶ κρίνουν τὰ κρισολογήματα χωρὶς πληρωμὴν.

Ἄρθρον 90.— Ὁ ἀριθμὸς των καὶ τὰ προσήκοντά των εἶναι προσδιωρισμένα ἀπὸ τὸ Νομοδοτικόν Σῶμα, ἥγουν πόσοι νά εἶναι καὶ τί τοὺς χρειάζονται διὰ νά κρίνουν.

Ἄρθρον 91.— Εἶναι αἵρετοὶ κριταὶ δημόσιοι, ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις· ἥγουν αὐταὶ αἱ συναθροίσεις διορίζουν ποῖος καὶ ποῖος νά γίνεται αἵρετός κριτής.

Ἄρθρον 92.— Ὁ ἀριθμὸς τῶν αἵρετῶν τούτων κριτῶν καὶ ἕως ποῦ νά ἐξαπλώνεται ἡ δύναμίς των, εἶναι προσδιωρισμένα ἀπὸ τὸ Νομοδοτικόν Σῶμα.

1. Δικασταὶ

CONSTITUȚIA

Articolul 86. – Nimeni nu poate aduce atingere acelor cetățeni, care, având diferențe procedurale între ei, au chemat arbitri la a căror decizie au recurs.

Articolul 87. – Decizia acelor arbitri este definitivă și are autoritate; în afara cazului în care ambele părți implicate doresc să fie judecate de o instanță superioară.

Articolul 88. – În fiecare sat să fie aleși dintre săteni doi judecători de pace sau împăciuitori, care să judece potrivit Legii diferențele locuitorilor și să le prezinte în scris.

Articolul 89. – Acești judecători conciliază și judecă pricinile fără a fi plătiți.

Articolul 90. – Numărul și competențele lor sunt stabilite de către Corpul Legislativ, anume câți să fie și de ce au trebuință pentru a judeca.

Articolul 91. – Sunt arbitri publici cei aleși de către adunările electorale; adică aceste adunări stabilesc cine să devină arbitru.

Articolul 92. – Numărul acestor arbitri și până unde se poate întinde autoritatea lor sunt stabilite de către Corpul Legislativ.

Articolul 93. – Aceștia cunosc, adică primesc și cercetează contestațiile care nu au fost rezolvate corect de către arbitrii separați sau de către judecătorii de pace.

Articolul 94. – Ei deliberază și se întrunesc în public. Își spun opinia cu glas tare. Finalizează corect judecata prin apărare verbală sau cu un simplu

Άρθρον 93.— Αὐτοὶ γνωρίζουν, ἤγουν δέχονται καὶ ἐξερευνοῦν τὰς ἀντιστάσεις, ὅπου δὲν ἐτελειώθησαν σωστά ἀπὸ τοὺς κατὰ μέρος αἵρετοὺς κριτάς, ἢ ἀπὸ τοὺς κριτάς τῆς εἰρήνης.

Άρθρον 94.— Αὐτοὶ δουλεύονται καὶ συντυχαίνουν¹ δημοσίως. Λέγουν τὴν γνώμην τους μεγαλοφώνως. Τελειώνουν σωστά τὴν κρίσιν μέ ἐμπόδισιν μόνον λόγου, ἢ μέ ἐν ἀπλοῦν ἔγγραφον, χωρὶς πολλὰ κρισολογήματα καὶ χωρὶς πληρωμὴν. Λέγουν τὰς αἰτίας τῆς ἀποφάσεώς των.

Άρθρον 95.— Οἱ κριταὶ τῆς εἰρήνης καὶ οἱ αἵρετοὶ δημόσιοι κριταὶ ἐκλέγονται κάθε χρόνον.

Περὶ τῆς Ἐγκληματικῆς Δικαιοσύνης

Άρθρον 96.— Διὰ ἐγκληματικὴν αἰτίαν κανένας πολίτης δὲν ἔχει νὰ κριθῇ ἀλλέως, παρὰ ἐπάνω εἰς ἐγκάλεσιν δεκτὴν ἀπὸ τοὺς ὠρκισμένους (αὐτοὶ εἶναι ἀπροσωπώληπτοι, ἀδιάφοροι καὶ δίκαιοι ἄνθρωποι) καὶ θεοπισμένην ἀπὸ τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα.

— Ἐκεῖνοι ὅπου ἐγκαλεσθῶν, ἐκλέγουν κριτάς ἐκείνους ὅπου πρὸς καιρὸν ἐκλέξουν, ἅς μὴν ᾔτον καὶ κριταὶ.

— Τὰ ὅσα λέγουν πρὸς διαφέντευσίν² των, εἶναι δημοσία καὶ φανερά.

— Τό ἔργον καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἐγκλήματός των φανερῶνται δι' ἑνὸς ὠρκισμένου καὶ ἀφιλοπροσώπου κριτοῦ.

— Ἡ παιδεία³ τοῦ πταισματος γίνεται ἀπὸ ἄλλο Κριτή-

1. Μιλοῦν

2. Ὑπεράσπισιν.

3. Τιμωρία.

CONSTITUȚIA

document, fără multe proceduri și fără plată. Spun care sunt motivele deciziei lor.

Articolul 95. – Judecătorii de pace și arbitrii publici sunt aleși în fiecare an.

Despre Justiția Penală

Articolul 96. – Pentru o cauză penală nici un cetățean nu poate fi judecat altfel decât pe baza unei acuzații primite de către jurați (aceștia sunt oameni imparțiali, obiectivi și drepti) și decretată de Corpul Legislativ.

- Cei ce vor fi acuzați îi aleg de judecători pe cei aleși în mod provizoriu, chiar dacă nu sunt și judecători.

- Cele spuse în apărarea lor sunt publice și transparente.

- Fapta și scopul delictului sunt dezvăluite de către un judecător sub jurământ sau imparțial.

- Pedepsa pentru delict se aplică de către alt Tribunal, care să fie penal, și în care judecătorul să nu fie același cu pedepsitorul.

Articolul 97. – Judecătorii penali sunt aleși în fiecare an de către adunările electorale.

ριον, όπου νά είναι ἐγκληματικόν, καί ὄχι νά είναι ὁ ἴδιος καί κριτής¹ καί παιδευτής².

Ἄρθρον 97.— Οἱ ἐγκληματικοί κριταί ἐκλέγονται κάθε χρόνον ἀπό τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις.

Περὶ τοῦ Καθαιρετικοῦ Κριτηρίου

Ἄρθρον 98.— Δι' ὅλην τὴν Δημοκρατίαν εἶναι ἓνα Καθαιρετικόν Κριτήριον.

Ἄρθρον 99.— Αὐτό τό Κριτήριον δέν ἔχει χρέος νά γνωρίζῃ παντελῶς τό δάθος τῶν ὑποθέσεων.

— Ἀποφασίζει, ὅταν παραβιάζονται αἱ νομοθετημέναι συνήθειαι καί ὅταν παραδαίνωνται οἱ Νόμοι.

Ἄρθρον 100.— Τά μέλη τοῦ Κριτηρίου τούτου ὀνοματίζονται κάθε χρόνον ἀπό τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις καί εἶναι τόν ἀριθμόν εἰκοσιτέσσαρα.

— Ἔργον τοῦ Κριτηρίου τούτου εἶναι νά ἐκφωνήσῃ τὴν ἀλλαγὴν τῶν μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Διοικητηρίου καί τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος μετὰ τὸν χρόνον.

Περὶ τῶν Δημοσίων Δοσιμάτων

Ἄρθρον 101.— Κανένας πολίτης δέν ἔξαιρεῖται ἀπὸ τὴν τιμίαν ὑποχρέωσιν τοῦ νά συνεισφέρῃ κατὰ τὴν δύναμιν καί τὰ πλούτη τοῦ τὰ εἰς δημοσίας ἀνάγκας δοσίματα.

Περὶ τοῦ Δημοσίου Θησαυροῦ

Ἄρθρον 102.— Τό θησαυροφυλάκιον τοῦ Ἔθνους

1. Δικαστής.

2. Τιμομητής.

Despre Tribunalul de Casație

Articolul 98. – Pentru toată Republica există un Tribunal de Casație.

Articolul 99. – Acest Tribunal nu are datoria de a cunoaște pe deplin fondul cazurilor.

- Decide când sunt violate obiceiurile legiferaute și când sunt încălcate Legile.

Articolul 100. – Membrii acestui Tribunal sunt numiți în fiecare an de către adunările electorale și sunt în număr de douăzeci și patru.

– Funcția acestui Tribunal este de a pronunța schimbarea membrilor Consiliului Executiv și al Corpului Legislativ după un an.

Despre Contribuțiile Publice

Articolul 101. – Nici un cetățean nu este exceptat de la îndatorirea de onoare de a participa, după puterea și averea sa, la contribuțiile de necesitate publică.

Despre Tezaurul Național

Articolul 102. – Trezoreria Națională este punctul central al veniturilor și cheltuielilor Republicii.

εἶναι τό μεσαίτατον κέντρον τῶν εἰσοδημάτων καί τῶν ἐξόδων τῆς Δημοκρατίας.

Ἄρθρον 103.— Αὐτό διοικεῖται ἀπό ἐπιτρόπους, οἵτινες ἔχουν νά δώσουν λογαριασμόν, ὠνοματισμένους ἀπό τό Ἐκτελεστικόν Διοικητήριον.

Ἄρθρον 104.— Αὐτούς τοὺς ἐπιτρόπους τοὺς παρατηροῦν ἐφόροι ὠνοματισμένοι ἀπό τό Νομοδοτικόν Σῶμα καί παρμένοι ἀπ' ἀναμεταξύ του, οἵτινες ἔχουν ν' ἀποκριθοῦν διά τὰς καταχρήσεις, ὅπου δέν ἤθελε δώσουν εἶδῃσιν.

Περί τῆς λήψεως τῶν λογαριασμῶν

Ἄρθρον 105.— Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἐθνικοῦ θησαυροφυλακίου καί τῶν διοικητῶν τῶν δημοσίων χρημάτων δίδονται κάθε χρόνον εἰς τοὺς ἐφόρους ὅπου ἔχουν ν' ἀποκριθοῦν περὶ αὐτῶν, οἵτινες ὠνοματίζονται ἀπό τό Ἐκτελεστικόν Διοικητήριον.

Ἄρθρον 106.— Αὐτοὶ οἱ ἐπικυρωταὶ παρατηροῦνται ἀπὸ ἐφόρους ὠνοματισμένους ἐκ τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος καί ἐγγαλμένους ἐκ τοῦ κόλπου του (ἡγοῦν ἀπ' αὐτό τό ἴδιον Σῶμα), οἵτινες ἔχουν ν' ἀποκριθοῦν διά τὰς καταχρήσεις καί τὰ λάθη, ὅπου δέν φανερώσουν. Τό Νομοδοτικόν Σῶμα ἀποφασίζει τοὺς λογαριασμούς καί τοὺς ὑπογράφει.

Περί τῶν Δυνάμεων τῆς Δημοκρατίας

Ἄρθρον 107.— Ἡ γενικὴ δύναμις τῆς Δημοκρατίας συνίσταται εἰς ὁλόκληρον τό ἔθνος.

Ἄρθρον 108.— Ἡ Δημοκρατία δαστᾷ μέ τὰ ἐξοδά της

CONSTITUȚIA

Articolul 103. – Aceasta este administrată de către epitropi ce au de dat socoteală și care sunt numiți de către Consiliul Executiv.

Articolul 104. – Acești epitropi sunt supravegheați de inspectori numiți de către Corpul Legislativ și luați din sânul său, iar aceștia sunt răspunzători pentru abuzurile pe care nu le-au denunțat.

Despre conturi

Articolul 105. – Conturile epitropilor trezoreriei naționale și ale administratorilor banilor publici se predau în fiecare an inspectorilor care răspund de acestea și care sunt numiți de Consiliul Executiv.

Articolul 106. – Acești verficatori sunt supravegheați de către inspectori numiți din rândul Corpului Legislativ și proveniți din cadrul său (adică din însuși Corpul Legislativ) care sunt responsabili de abuzurile și greșelile pe care nu le denunță. Corpul Legislativ aprobă conturile și le semnează.

Despre Forțele Republicii

Articolul 107. – Forța generală a Republicii se bazează pe întreaga națiune.

Articolul 108. – Republica întreține pe cheltuiala sa, în timp de război și de pace, o forță armată pe uscat și pe mare.

ἐν καιρῷ πολέμου καί εἰρήνης μίαν ἄρματωμένην δύναμιν εἰς τὴν γῆν καί εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἄρθρον 109.— Ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι στρατιῶται· ὅλοι πρέπει νά γυμνάζωνται εἰς τὰ ἄρματα καί νά ρίχνουν εἰς τό σημάδι· ὅλοι πρέπει νά μανθάνουν τὴν τακτικὴν· ὥς καί αἱ Ἑλληνίδες βαστοῦν μιζράκια¹ εἰς τό χέρι, ἂν δέν εἶναι ἐπιτήδεια εἰς τό τουφέκι.

Ἄρθρον 110.— Δέν πρέπει νά εἶναι κανένας πρωτοστάτωρ, ἥγουν νά ἔχη ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς Δημοκρατίας, γῆς καί θαλάσσης, εἰς τό χέρι του.

Ἄρθρον 111.— Ἡ διαφορὰ τῶν πολεμικῶν βαθμῶν (ἥγουν χιλίαρχος, στρατηγός), ὅπου ἔχουν οἱ ἀξιωματικοί, τὰ ξεχωριστά σημεῖα των καί ἡ ὑποταγὴ τῶν ἀπλῶν στρατιωτῶν εἶναι μόνον, ἐν ὅσῳ διαρκῇ ἡ δούλευσις τοῦ πολέμου· καθὼς τελειώσῃ ὁμως, εἶναι ὅλοι ἴσοι καί ἀδελφοί.

Ἄρθρον 112.— Ἡ δημόσιος δύναμις, ὅπου εἶναι διορισμένη νά βαστῇ τὴν εἰρήνην καί τὴν εὐταξίαν μέσα εἰς τὴν Δημοκρατίαν, ἐνεργεῖ μόνον κατὰ τὴν ἐγγράφον ζήτησιν τῶν νομίμως θεσπισμένων διοικητῶν.

Ἄρθρον 113.— Ἡ δημόσιος δύναμις, [ὅπου εἶναι] διορισμένη ἐναντίον τῶν ἔξω ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος, ἐνεργεῖ κατὰ τὰς προσταγὰς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Διοικητηρίου.

Ἄρθρον 114.— Κανένα σῶμα ἄρματωμένων ἀνθρώπων δέν ἔχει τὴν ἀδειαν νά δουλεύηται, μήτε νά προσταῇ, ἀλλὰ μόνον νά ἐκτελῇ τὰ προσταττόμενα δι' ἐγγράφου προσταγῆς τῶν διοικητῶν.

1. Τόξα.

CONSTITUȚIA

Articolul 109. – Toți grecii sunt soldați. Toți trebuie să se exerseze în mânăuirea armelor și să tragă la țintă; toți trebuie să învețe tactica; chiar și grecoaicele țin în mână arcuri, dacă nu se pricep în mânăuirea puștii.

Articolul 110. – Nimeni nu trebuie să fie generalisim, adică să țină în mână sa toate forțele Republicii, de uscat și navale.

Articolul 111. – Diferența gradelor militare (adică hiliarh, general) pe care le au ofițerii, însemnele lor distinctive și subordonarea soldaților simpli sunt valabile doar atâta timp cât durează serviciul militar. Iar când se sfârșește, sunt toți egali și frați.

Articolul 112. – Forța publică stabilită pentru a menține pacea și ordinea în Republică acționează doar la cererea scrisă a autorităților legal constituite.

Articolul 113. – Forța publică stabilită împotriva dușmanilor Patriei din afară acționează la ordinele Consiliului Executiv.

Articolul 114. – Nici un corp armat de oameni nu poate să delibereze, nici să ordone, ci doar să execute cele transmise prin ordinul scris al autorităților.

Despre Adunările Naționale

Articolul 115. – Dacă în jumătate plus una dintre provinciile Republicii, a zecea parte a adunărilor primare a fiecăreia dintre ele, formate

Περὶ τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων

Ἄρθρον 115.— Ἄν εἰς μίαν περισσότερον ἀπὸ τὰς μισὰς ἐπαρχίας τῆς Δημοκρατίας, τὸ δέκατον μέρος τῶν πρώτων συναθροίσεων ἐκάστης αὐτῶν, γινομένων παρὰ τοὺς ρηθέντας κανόνας (11, 12, 13), ζητοῦν νὰ ξαναθεωρήσουν τὴν πράξιν τῆς νομοθετικῆς διοικήσεως, ἢ τὴν ἀλλαγὴν μερικῶν ἀπὸ τὰ ἄρθρα τῆς, τότε τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα ἔχει χρέος νὰ συγκροτήσῃ τὰς πρώτας συναθροίσεις καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν τῆς Δημοκρατίας, διὰ νὰ πληροφωρηθῇ, ἂν πρέπει νὰ συγκροτηθῇ μία γενικὴ Ἐθνικὴ Συνέλευσις.

Ἄρθρον 116.— Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπου καὶ αἱ νομοδοτικαὶ ἡγοῦν στέλλεται εἰς πληρεξούσιος ἀπὸ κάθε ἐπαρχίαν καὶ ἐνώνει μετ' ἐκείνας τὴν πληρεξουσιότητά της.

Ἄρθρον 117.— Αὕτη ἡ ἔξω τῆς συνηθείας Ἐθνικὴ Συνέλευσις καταγίνεται καὶ κάμνει τὴν πράξιν τῆς νομοθετικῆς διοικήσεως μόνον ἐπάνω εἰς ἐκεῖνα τὰ αἷτια, ὅπου ἐπροξένησαν τὴν συνάθροισίν της καὶ δὲν ἀνακατῶνεται εἰς ἄλλο τίποτε· ἡγοῦν ἐστάλθῃ διὰ νὰ θεωρήσῃ μόνον μίαν ὑπόθεσιν, εἰς ἐκείνην καταγίνεται καὶ ὄχι περαιτέρω.

**Περὶ τῆς σχέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας
μέτ' τὰ ξένα ἔθνη**

Ἄρθρον 118.— Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἶναι φίλος καὶ φυσικὸς σύμμαχος μετ' τὰ ἐλεύθερα ἔθνη.

Ἄρθρον 119.— Οἱ Ἕλληνες δὲν ἀνακατῶνονται εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἄλλων ἐθνῶν· ἀλλ' οὔτε εἶναι εἰς αὐτοὺς δυνατόν νὰ ἀνακατωθοῦν ἄλλα εἰς τὴν ἐδικήν των.

CONSTITUȚIA

după regulile enunțate (articolele 11, 12, 13), cere să se revizuiască actul constituțional sau să se schimbe unele articole, atunci Corpul Legislativ are datoria de a convoca adunările primare și ale tuturor celorlalte provincii ale Republicii, pentru a se constata dacă trebuie constituită o Adunare Națională.

Articolul 116. – Adunarea Națională este formată în același fel ca și cele legislative; adică este trimis un împuternicit de către fiecare provincie și-și reunește cu acelea puterea sa deplină.

Articolul 117. – Această Adunare Națională extraordinară se ocupă de și înfăptuiește doar actul constituțional legat de acele chestiuni care au dus la întrunirea sa și nu se amestecă în nimic altceva; adică, a fost trimisă pentru a cerceta doar o chestiune, se ocupă doar de aceea și nu mai departe.

Despre relațiile Republicii Elene cu națiunile străine

Articolul 118. – Poporul Elen este prietenul și aliatul natural al națiunilor libere.

Articolul 119. – Grecii nu se amestecă în conducerea altor națiuni; însă nici acestea nu se pot amesteca în conducerea lor. Îi cinstesc pe Ambasadorii și Consulii națiunilor aflate în acest regat, le asigură o ședere fără teamă, îi respectă pe neguțătorii lor și nu le vatăcă navele comerciale, când acestea nu transportă marfă de-a dușmanului.

Τιμοῦν τοὺς Πρέσβεις καὶ Κονσόλους¹ τῶν εἰς τοῦτο τό
 βασιλείον εὐρισκομένων ἔθνων, τοῖς δεδαιοῦσι μίαν ἄφο-
 δον διατριβήν², σέβονται τοὺς πραγματευτάς των καὶ δέν
 πειράζουσιν τὰ ἐμπορικά πλοῖα των, ὅταν δέν ἔχουν
 πρᾶγμα τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄρθρον 120.— Δέχονται ὅλους τοὺς ἀδικημένους
 ξένους καὶ ὅλους τοὺς ἐξωρισμένους ἀπὸ τὴν πατρίδα
 των δι' αἰτίαν τῆς Ἑλευθερίας. Ἀπαρνοῦνται καὶ δέν
 δίδουν ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν εἰς τοὺς Τυράννους.

Ἄρθρον 121.— Δέν κάνουν ποτέ εἰρήνην μέ ἓνα
 ἐχθρόν, ὅπου κατακρατεῖ τὸν ἑλληνικόν τόπον.

Περὶ ἐγγνήσεως καὶ δεδαιότητος τῶν Δικαίων τούτων

Ἄρθρον 122.— Ἡ Νομοθετικὴ Διοίκησις δεδαιοῖ εἰς
 ὅλους τοὺς Ἕλληνας, Τούρκους, Ἀρμένηδες, τὴν ἰσοτι-
 μίαν, τὴν ἑλευθερίαν, τὴν σιγουρότητα, τὴν ἐξουσίαν τῶν
 ὑποστατικῶν ἐκάστου, τὰ δημόσια χρῆη ὅπου ἤθελε
 γένουν διὰ τὴν Ἑλευθερίαν, τὴν ἑλευθερίαν ὅλων τῶν
 θρησκειῶν, μίαν κοινὴν ἀνατροφὴν, δημοσίους συνδρο-
 μάς ἐκεῖ ὅπου ἀνήκουν, τὴν ἀπεριόριστον ἑλευθερίαν τῆς
 τυπογραφίας, τὸ δίκαιον τοῦ νὰ δίδῃ ἕκαστος ἀναφορὰν
 καὶ νὰ προσκλαυθῇ, τὸ δίκαιον τοῦ συναθροίζεσθαι εἰς
 δημοσίους συντροφίας, καί, τελευταῖον, τὴν ἀπόλαυσιν
 ὅλων τῶν Δικαίων τοῦ Ἀνθρώπου.

Ἄρθρον 123.— Ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία τιμᾷ τὴν πρᾶ-
 ότητα, τὴν ἀνδρείαν, τὸ γηρατεῖον, τὴν νικήν φιλοστο-
 ργίαν, τὴν δυστυχίαν· αὐτὴ δάνει τὴν παρακαταθήκην

1. Προξένους.

2. Διαμονήν.

CONSTITUȚIA

Articolul 120. – Îi primesc pe toți străinii nedreptățiți și pe toți cei exilați din patria lor pentru cauza Libertății. Refuză să-i primească și să-i îngrijească pe Tirani.

Articolul 121. – Nu fac niciodată pace cu un dușman ce ocupă teritoriul grecesc.

Despre garantarea și asigurarea acestor Drepturi

Articolul 122. – Constituția garantează tuturor grecilor, turcilor, armenilor, egalitatea, libertatea, siguranța și puterea proprietății fiecăruia, datoria publică, care a trebuit să fie făcută pentru cauza Libertății, libertatea tuturor religiilor, o educație comună, ajutoare publice, acolo unde se cuvin, libertatea neîngrădită a presei, dreptul fiecăruia de petiționare și de a fi citat, dreptul de a se întruni în adunări publice și, în fine, faptul de a se bucura de toate Drepturile Omului.

Articolul 123. – Republica Elenă cinstește loialitatea, vitejia, bătrânețea, pietatea filială, necazul; ea pune consemnarea acestei constituții sub paza vigilentă a bărbaților virtuoși iubitori de libertate, care, pentru a nu cădea sub jugul Tiraniei, au îmbrățișat viața militară și, înarmați, au jurat război veșnic împotriva Tiranilor.

Articolul 124. – Declarația Drepturilor Omului și acest Act Constituțional să fie gravate pe plăci de bronz și să fie așezate în locul de întrunire a Corpului

τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς διοικήσεως ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον φύλαξιν ὅλων τῶν ἐναρέτων φιλελευθέρων ἀνδρῶν, ὁπού, διὰ νὰ μὴ ὑποκύβουν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς Τυραννίας, ἐνηγκαλίσθησαν τὴν στρατιωτικὴν ζωὴν, καὶ ἀρματωμένοι ὤμοσαν αἰῶνιον πόλεμον κατὰ τῶν Τυράννων.

Ἄρθρον 124.— Ἡ Κήρυξις τῶν Δικαίων τοῦ Ἀνθρώπου καὶ ἡ Νομοθετικὴ αὐτὴ Πράξις νὰ χαραχθῇ ἐπάνω εἰς χαλκίνας πλάκας καὶ νὰ στέκεται εἰς τὸν τόπον τῆς συναθροίσεως τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος, νὰ γένουν τοιαῦτα ἀντίτυπα καὶ νὰ στηθοῦν εἰς ὅλας τὰς πόλεις, χώρας¹ καὶ χωρία τῆς Δημοκρατίας, εἰς τὰ μεσοχώρια, ὁπού κάθε ὥραν νὰ βλέπῃ κάθε πολίτης, εἰς τί συνίσταται ὁ θησαυρὸς τῆς φιλτάτης Ἐλευθερίας του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

[I.]— Ἡ σημαία ὅπου θάνεται εἰς μπαϊράκια καὶ παντιέρες τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, εἶναι ἓν ρόπαλον τοῦ Ἡρακλέους μέ τρεῖς σταυροὺς ἐπάνω, τὰ δὲ μπαϊράκια καὶ παντιέρες εἶναι τρίχροα, ἀπὸ μαῦρον, ἄσπρον καὶ κόκκινον· τὸ κόκκινον ἐπάνω, τὸ ἄσπρον εἰς τὴν μέσσην καὶ τὸ μαῦρον κάτω.

— Τὸ κόκκινον σημαίνει τὴν αὐτοκρατορικὴν πορφύραν καὶ αὐτεξουσιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ· τὸ ἐμεταχειρίζοντο οἱ προπάτορές μας ὡς ἐνδυμα πολέμου, θέλοντες νὰ μὴ φαίνωνται αἱ πληγαί, ὁπού ἔτρεχον αἷμα, διὰ νὰ μὴ δειλιῶσιν οἱ στρατιῶται.

1. Κομποπόλεις.

CONSTITUȚIA

Legislativ; să se facă de asemenea copii care să fie expuse în toate orașele, târgurile și satele Republicii, în centrul fiecărei așezări, unde orice cetățean să poată vedea în ce constă tezaurul scumpei sale Libertăți.

– Τό ἄσπρον σημαίνει τήν ἀθωότητα τῆς δικαίας ἡμῶν ἀφορμῆς κατά τῆς Τυραννίας.

– Τό μαῦρον σημαίνει τόν ὑπέρ Πατρίδος καί Ἐλευθερίας ἡμῶν θάνατον.

[2.] – Ὅλοι οἱ Ἕλληνες στρατιῶται φοροῦν εἰς τό κεφάλι περικεφαλαίαν.

[3.] – Ὅλοι οἱ Ἕλληνες στρατιῶται ἔχουν μίαν μπαγιονέταν¹, τήν ὁποίαν φοροῦν εἰς τήν μέσην των ὡσάν χαντζιάρι, καί ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἢ παρατάξεως τήν περνοῦν εἰς τό τουφέκι των.

[4.] – Τό φόρεμα τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν εἶναι τό ἡρωϊκόν: μαῦρον ἄντερί, ἄσπρον ὑποκάμισον καί κόκκινα χολέδια ἢ κάλτζες.

[5.] – Κάθε Ἕλληνα καί Ἑλληνίς, ὁμοίως καί κάθε κάτοικος τῆς Δημοκρατίας ταύτης, πρέπει νά φορῇ εἰς τήν περικεφαλαίαν του ἢ εἰς τήν σκούφιαν του ἐν παρόμοιον ρόπαλον, καθὼς εἶναι εἰς τήν ἀρχήν, γραμμένον ἢ κεντημένον εἰς ἄσπρον πανί, ἢ ἅς εἶναι καί ἀπό πάφιλον². Τοῦτο εἶναι τό σημεῖον τοῦ νά γνωρίζωνται οἱ ἐλεύθεροι δημοκράται καί ἰσότιμοι ἀδελφοί.

1. Ξιφολόγη

2. Ὀρειχάλκινον λεπτόν ἔλασμα.

ANEXĂ

(1) – Însemnul ce se pune pe steagurile și drapelele Republicii Elene este măciuca lui Heracle, cu trei cruci deasupra; iar steagurile și drapelele sunt tricolore, în negru, alb și roșu; roșul deasupra, albul la mijloc și negrul jos.

- Roșul semnifică purpura imperială și suveranitatea Poporului Elen; îl foloseau strămoșii ca veșmânt de război, voind ca astfel să nu se vadă rănilor din care curgea sânge, ca să nu se înfricoșeze soldații.

- Albul semnifică nevinovăția dreptei noastre cauze împotriva Tiraniei.

- Negrul semnifică moartea noastră pentru Patrie și Libertate.

(2) – Toți soldații greci poartă pe cap coif.

(3) – Toți soldații greci au o baionetă, pe care o poartă la brâu ca pe un hanger, iar la nevoie sau în bătălie o pun la pușcă.

(4) – Îmbrăcămintea soldaților greci este cea eroică: anterior negru, cămașă albă și încălțări roșii.

(5) – Fiecare grec sau grecoaică, precum și fiecare locuitor al acestei Republici, trebuie să aibă pe coif sau pe scufie o măciucă asemenea celei despre care s-a spus la început, înscrisă sau brodată pe pânză albă, sau poate fi și din alamă. Acesta este însemnul după care se cunosc democrații liberi și frații egali între ei.

Ο ΘΟΥΡΙΟΣ

THURIOS

ΘΟΥΡΙΟΣ

ἦτοι ὀρμητικὸς Πατριωτικὸς Ὑμνος πρῶτος,
εἰς τὸν ἦχον *Μία προσταγή μεγάλη*

Ὡς τότε, παλληκάρια, νά ζοῦμεν στά στενά,
μονάχοι, σάν λιοντάρια, στές ράχες, στά βουνά;
σπηλιές νά κατοικοῦμεν, νά δλέπωμεν κλαδιά,
νά φεύγωμ' ἀπ' τὸν κόσμον, γιὰ τὴν πικρὴ σκλαδιά;
νά χάνωμεν ἀδέλφια, Πατρίδα καὶ γονεῖς, 5
τούς φίλους, τὰ παιδιά μας κι ὅλους τοὺς συγγενεῖς;

Καλλιό 'ναι μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνοι σκλαδιά καὶ φυλακή!

Τί σ' ὠφελεῖ ἂν ζήσης καὶ εἶσαι στή σκλαδιά;
Στοχάσου πὼς σέ ψένουν καθ' ὥραν στή φωτιά. 10
Βεζύρης, Δραγουμάνος, Ἀφέντης κι ἂν σταθῇς,
ὁ Τύραννος ἀδίκως σέ κάμει νά χαθῇς·
δουλεύεις ὅλ' ἡμέρα σέ ὅ,τι κι ἂν σοί πῃ,
κι αὐτὸς πασχίζει πάλιν τό αἷμα σου νά πιῇ.
Ὁ Σοῦτζος κι ὁ Μουρούζης, Πετράκης, Σκαναδής, 15

LIBERTATE EGALITATE

THURIOS

Sau Primul Marș Patriotic
pe melodia *O preamărită poruncă*

Viteji feciori, voi bravii, să mai trăim, cât vreți
tot singuri, cum sunt leii, prin munții pădureți?
În peșteri s-avem casa, spre codri să privim,
de-amarnica sclavie din lume să fugim?
să ne mai pierdem frații și-al Patriei pământ , 5
părinți, copii, prieteni și tot ce-avem mai sfânt?

Mai bine-n libertate, un singur ceas, decât
sclavia să te strângă, ani patruzeci, de gât!

La ce folos o viață de rob când anii fug?
Adu-ți mereu aminte că zilnic-ești pe rug. 10
Vizir, ori Domn al țării de-ai fi, ori Dragoman,
te șterge de pe lume sălbatecul Tiran;
urmezi o zi întreagă porunca lui cea grea
în timp cel el încearcă și sângele să-ți bea.

Un Șușos și Moruzis, Petrakis, Scanavis, 15
Un Ghikas, Mavroghenis, toți pilde triste ți-s¹?
Mari căpitani, ori agă, preoți, mireni, pe loc
trecuți au fost, ca unul, prin sabie și foc;
atâția alții încă, turci sau creștini, tot frați,
și viața și averea și-au dat, nevinovați. 20

Veniți cu-nflăcărare, acum e ceasul sfânt

Γκίκας καί Μαυρογένης, καθρέπτῃς εἶν' νά ἰδῇς.
 Ἄνδρεῖοι καπετάνοι, παπάδες, λαϊκοί,
 σκοτώθηκαν, κι ἀγάδες, μέ ἄδικον σπαθί·
 κι ἀμέτρητ' ἄλλοι τόσοι, καί Τοῦρκοι καί Ρωμοί,
 ζωὴν καί πλοῦτον χάνουν, χωρὶς καμμιὰ ἴφορμή. 20

Ἐλάτε μ' ἓναν ζῆλον σέ τοῦτον τόν καιρόν,
 νά κάμωμεν τόν ὄρκον ἐπάνω στόν Σταυρόν·
 συμβούλους προκομμένους, μέ πατριωτισμόν,
 νά θάλωμεν, εἰς ὅλα νά δίδουν ὀρισμόν·
 οἱ Νόμοι νᾶν' ὁ πρῶτος καί μόνος ὁδηγός, 25
 καί τῆς Πατρίδος ἓνας νά γένη ἀρχηγός·
 γιατί κ' ἡ ἀναρχία ὁμοιάζει τήν σκλαδιά·
 νά ζοῦμε σά θηρία, εἶν' πλιό σκληρὴ φωτιά.
 Καί τότε, μέ τά χέρια ψηλά στόν οὐρανόν,
 ἄς ποῦμ' ἀπ' τήν καρδιά μας ἐτοῦτα στόν Θεόν: 30

*Ἐδῶ σηκώνονται οἱ Πατριῶται ὀρθοί, καί ἐνθώνοντες τὰς χεῖρας
 πρὸς τόν οὐρανόν, κάμνουν τόν Ὅρκον:*

«ὦ Βασιλεῦ τοῦ Κόσμου, ὀρκίζομαι σέ Σέ,
 στήν γνώμην τῶν Τυράννων νά μὴν ἔλθῃ ποτέ!
 Μῆτε νά τοὺς δουλεύσω, μῆτε νά πλανηθῶ
 εἰς τὰ ταξίματά τους, γιά νά παραδοθῶ.
 Ἐν δὲ ζῶ στόν κόσμον, ὁ μόνος μου σκοπός, 35
 γιά νά τοὺς ἀφανίσω, θέ νά ἔναι σταθερός.
 Πιστός εἰς τήν Πατρίδα, συντριβῶ τόν ζυγόν,
 ἀχώριστος γιά νά ἔμαι ὑπὸ τόν στρατηγόν.
 Κι ἂν παραδῶ τόν ὄρκον, ν' ἀστράψ' ὁ Οὐρανός
 καί νά μέ κατακάψῃ νά γένω σάν καπνός!». 40

Thurios

cu mâinile pe cruce să facem jurământ.
Un sfat de oameni vrednici, de patrioți, cinstit
s-alegem ca să pună la toate un sfârșit!
Drept călăuză Legea să fie tuturor, 25
iar Patriei doar unul să-i stea conducător!
Căci anarhia este sclavie și mai rea,
de vrei să fii o fiară, să te sfășii ca ea.
Și-atunci , cu mâini a rugă, spre ceru-nalt să stăm,
pe Domnul toate-acestea din inimi să-l rugăm: 30

*Aici Patrioții se ridică în picioare și, cu mâinile
înălțate spre cer, depun Jurământul:*

"O, Împărat al Lumii, în numele Tău vin
să jur că niciodată Tiranilor mă-nchin!
Și nici să le-ajung robul, să fiu încrezător
cu fruntea aplecată făgăduielii lor.
Cât voi trăi pe lume, eu am un singur scop, 35
ca nimicind tiranii-n uitare să-i îngrop,
străinul jug sfărmandu-l, doar Patria-mi ador
și voi urma în lupte pe-al ei conducător.
Iar de-o să-mi calc cuvântul cel juruit acum,
să mă prefacă Cerul în pulbere și fum!" 40

Din Sud, din Miazănoapte, din Răsărit și-Apus
pentru pământul Țării, sus inimile, sus!
Și fiecare liber să-și țină crezul sfânt,
la glorie, prin luptă, să ne pornim cu-avânt.

Bulgarii și-Albanezii, voi Sârbi și voi Elini 45
și negrii ca și albi, un lures doar să fim,
și spada Libertății s-o-nvingem, soț cu soț,
de vitejia noastră s-audă-n lume toți;

Σ' Ἀνατολή καί Δύσι καί Νότον καί Βοριά
 γιά τήν Πατρίδα ὅλοι νά ἔχωμεν μιά καρδιά·
 στήν πίστιν του καθένας ἐλεύθερος νά ζῇ,
 στήν δόξαν τοῦ πολέμου νά τρέξωμεν μαζί.
 Βουλγάροι κι Ἀρβανῖτες, Ἀρμένιοι καί Ρωμιοί, 45
 ἀράπηδες καί ἄσπροι, μέ μιά κοινή ὁρμή,
 γιά τήν Ἐλευθερίαν νά ζώσωμεν σπαθί,
 πῶς εἴμασθ' ἀντρεπωμένοι, παντοῦ νά ξακουσθῇ.
 Ὅσ' ἀπ' τήν Τυραννίαν πῆγαν στήν ξενιτειά,
 στόν τόπον του καθένας ἄς ἔλθῃ τώρα πιά· 50
 καί ὅσοι τοῦ πολέμου τήν τέχνην ἀγροικοῦν,
 ἐδῶ ἄς τρέξουν ὅλοι, Τυράννους νά νικοῦν·
 ἡ Ροῦμελῃ τοὺς κράζει μ' ἀγκάλες ἀνοιχτές,
 τοὺς δίδει διό καί τόπον, ἀξίες καί τιμές.
 Ὡς πότ' ὀφφικιάλος¹ σέ ξένους βασιλεῖς; 55
 Ἐλα νά γίνῃς στῦλος δικῆς σου τῆς φυλῆς.
 Κάλλιο γιά τήν Πατρίδα κανένας νά χαθῇ,
 ἢ νά κρεμάσῃ φούντα γιά ξένον στό σπαθί.
 Καί ὅσοι προσκυνήσουν, δέν εἶναι πλιο ἐχθροί·
 ἀδέλφια μας θά γένουν, ἄς εἶναι κ' ἐθνικοί. 60
 Μά ὅσοι θά τολμήσουν ἀντίκρυ νά σταθοῦν,
 ἐκεῖνοι καί δικοί μας ἄν εἶναι, ἄς χαθοῦν.

Σουλιῶτες καί Μανιάτες, λιοντάρια ξακουστά,
 ὥς πότε στές σπηλιές σας κοιμᾶσθε σφαλιστά;
 Μαυροβουνιοῦ καπλάνια², Ὀλύμπου σταυραετοί 65
 κι Ἀγρόφων τά ξεφτέρια³, γενῆτε μιά ψυχή.

1. Ἀξιωματοῦχος.

2. Τίγρεις.

3. Γεράκια.

iar câți, în rătăcire, pe la străini robesc degrabă să se-ntoarcă la locul părintesc: toți care știu o armă purta, s-alerge iar, să fie-nvins Tiranul cel vitreg și barbar. Rumelia ² îi cheamă cu braț îmbietor, le dă pământ și-avere și cinste și onor. Dar până când, în slujbă, la regi streini vei sta?	50
Întoarce-te, fii stâlpul de boltă-n Țara ta! Mai bine, dă-ți viața de dragul ei oricând, decât să fii o spadă de alții atârând ³ . Și cei ce ni se-nchină, nu ne vor sta dușmani, ci numai frați ai noștri, de-ar fi din orice neam. Dar cei care cutează în cale să ne stea, chiar dac-ar fi de-ai noștri, să cadă-n luptă grea.	55
Sulioții și Maniații ⁴ , cei vajnici și cei buni, cât vrei să-ntindeți somnul tihnit prin văgăuni? Voi cei din Mayrovuni ⁵ , vultani Olimpotoi, Din Agrafa ⁶ voi șoimii, vă luați avânt cu toți. Și voi Macedonenii, viteji, vă repeziți, Tiranilor din sânge, ca fiara, să sorbiți. Din Dunăre la Sava, creștini iubiți și frați, cu armele în mână la luptă v-adunați;	65
și sângele să fiarbă în vine clocot sfânt; Tiranul, împreună, să-l punem la pământ. Voi, de la Marea Neagră, bărbați viteji și bravi, cât timp să vă socoată barbarul niște sclavi? Încingeți iarăși spada, voi neînvinși Lazi ⁷ , alături, în Bogaza ⁸ , să stăm în lupte azi. Delfini iubiți ai mării, balauri insulari; izbiți în toți dușmanii ca fulgerele tari. Din Creta și din Hidra, corăbieri vestiți, a Patriei chemare e vremea s-auziți.	70
	75
	80

- Ἄνδρεῖοι Μακεδόνες, ὀρμήσετε γιά μιὰ
καί αἷμα τῶν Τυράννων ρουφήστε σά θεριά.
Τοῦ Σάβα καί Δουνάδου ἀδέλφια χριστιανοί,
μέ τ' ἄρματα στό χέρι καθένας ἄς φανῇ· 70
τό αἷμα σας ἄς δράσῃ μέ δίκαιον θυμόν·
μικροί, μεγάλ' ὁμῶστε Τυράννου τόν χαμόν.
Λεδέντες ἀντρεωμένοι Μαυροθαλασσινοί,
ὁ δάρδαρος ὡς πότε θέ νά σᾶς τυραννῇ;
Μή καρτερεῖτε πλέον, ἀνίκητοι Λαζοί, 75
χωθῆτε στό μπογάζι μ' ἐμᾶς καί σεῖς μαζί.
Δελφίνια τῆς θαλάσσης, ἄζδέρια τῶν νησιῶν,
σάν ἀστραπή χυθῆτε, κτυπᾶτε τόν ἐχθρόν.
Τῆς Κρήτης καί τῆς Νύδρας θαλασσινά πουλιά,
καιρός εἶν' τῆς Πατρίδος ν' ἀκοῦστε τή λαλιά. 80
Κι ὅς' εἶστε στήν ἀρμάδα, σάν ἄξια παιδιά,
οἱ Νόμοι σᾶς προστάζουν νά βάλετε φωτιά.
Μ' ἐμᾶς κ' ἐσεῖς, Μαλτέζοι, γενῆτ' ἓνα κορμί·
κατά τῆς Τυραννίας ριχθῆτε μέ ὀρμή.
Σᾶς κράζει ἡ Ἑλλάδα, σᾶς θέλει, σᾶς πονεῖ, 85
ζητᾷ τήν συνδρομήν σας μέ μητρικήν φωνή.
- Τί στέκεις, Πασθαντζόγλου, τόσον ἐκστατικός;
Τινάξου στό Μπαλκάνι, φώλιασε σάν αἰτός·
τούς μπούφους καί κοράκους καθόλου μή ψηφᾷς·
μέ τόν ραγιά ἐνώσου, ἄν θέλῃς νά νικᾷς. 90
Σιλίστρα καί Μπραῖλα, Σμαήλι καί Κιλί,
Μπενδέρι καί Χοτίνι ἐσένα προσκαλεῖ·
στρατεύματά σου στείλε κ' ἐκεῖνα προσκυνοῦν,
γιατί στήν Τυραννίαν νά ζήσουν δέν μποροῦν.
Γκιουρτζή, πλιά μή κοιμᾶσαι, σηκώσου μέ ὀρμήν· 95
τόν Μπρούσια νά μοιάσῃς ἔχεις τήν ἀφορμήν.

Thurios

Câți sunteți în armada ⁹ , băieții minunați, vă poruncește legea ca foc pe loc să-i dați. De ce n-am face oare, Maltezi, un singur trunchi? ca astfel Tirania s-o punem în genunchi. Vă cheamă azi Elada, de voi îi este dor, cu vocea ei de mamă vă cere ajutor.	85
De ce stai, Pasvantoglu ¹⁰ , atât de îndoit? Prin munți Balcani fă-ți cuibul, ca vulturul-n zenit; și n-avea nici o teamă de bufnițe și corbi; victoria te-așteaptă dacă-l unești pe rob. Siliștra și Brăila, Chilia și Bender, Hotinul, Ismailul, te cheamă și te cer ¹¹ ; trimite-le armate și-ți vor veni de tot, că-n ghiara Tiraniei a mai trăi nu pot. Ghiurgi ¹² precum un viscol te scoală, nu dormi; cu Brușla ¹³ să te asemeni ai drept în astă zi. Și tu, cu gândul liber, tu pașă de Alep, hai, nu mai pierde vremea, și ieși pe câmpul drept; armatele-n bătaie pe dată să le pui, firmanelor din Polis ¹⁴ să nu te mai supui. Lei din Missir ¹⁵ , voi iarăși porniți-vă de zor, un bei viteaz de-al vostru vi-l faceți domnitor; haraci la Înalta Poartă nu mai plătiți nicicum, de foame piară lupul la margine de drum!	90 95 100
O inimă, cu toți, un suflet și un gând, de vom lovi Tiranul, vedea-l-vom dispărând! O flacăra s-aprindem în Turcia și-apoi din Bosnia să pornească-n Arabia cu noi! Pe steaguri scrieți crucea înaltă și, avan, ca fulgerul să cadă de-acolo pe dușman! Cumva că-i prea puternic să nu gândiți defel;	105 110

Καί σύ, πού στό Χαλέπι ἐλεύθερα φρονεῖς,
 πασιᾶ, καιρόν μή χάνης, στόν κάμπον νά φανῇς·
 μέ τά στρατεύματά σου εὐθύς νά σηκωθῇς,
 στῆς Πόλης τά φερμάνια ποτέ νά μή δοθῇς. 100
 Τοῦ Μισιριοῦ ἀσλάνια¹, γιά πρώτη σας δουλειά,
 δικόν σας ἓνα μπέη κάμετε βασιλιά·
 χαράτzi τῆς Αἰγύπτου στήν Πόλ' ἄς μή φανῇ,
 γιά νά ψοφήσ' ὁ λύκος, ὁπού σᾶς τυραννεῖ.

Μέ μιά καρδίαν ὅλοι, μιά γνώμην, μιά ψυχή, 105
 κτυπᾶτε τοῦ Τυράννου τήν ρίζαν, νά χαθῇ!
 Ν' ἀνάψωμεν μιά φλόγα σέ ὅλην τήν Τουρκιά,
 νά τρέξ' ἀπό τήν Μπόσνα καί ὡς τήν Ἀραπιά!
 Ψηλά στά μπαϊράκια σηκῶστε τόν Σταυρόν
 καί σάν ἀστροπελέκια κτυπᾶτε τόν ἐχθρόν! 110
 Ποτέ μή στοχασθῇτε πῶς εἶναι δυνατός·
 καρδιοκτυπᾶ καί τρέμει σάν τόν λαγό κι αὐτός.
 Τρακόσιοι Γκιρζιαλήδες τόν ἔκαμαν νά διῇ
 πῶς δέν μπορεῖ μέ τόπια², μπροστά τους νά ἐδγῇ.

Λοιπόν, γιατί ἀργεῖτε; τί στέκεσθε νεκροί; 115
 Ξυπνήσατε, μήν εἰσθε ἐνάντιοι κ' ἐχθροί.
 Πῶς οἱ προπάτορές μας ὠρμούσαν σάν θεριά,
 γιά τήν Ἐλευθερίαν πηδοῦσαν στή φωτιά,
 ἔτσι κ' ἡμεῖς, ἀδέλφια, ν' ἀρπάξωμεν γιά μιά
 τ' ἄρματα, καί νά δοῦμεν ἀπ' τήν πικρή σκλαδιά! 120
 Νά σφάξωμεν τοὺς λύκους, πού τόν ζυγόν βαστοῦν
 καί Χριστιανούς καί Τούρκους σκληρά τοὺς τυραννοῦν·

1. Λιοντάρια.

2. Οἱ μπάλες τῶν κανονιῶν, τὰ κανόνια.

Thurios

precum în iepuri bate și inima în el.
Trei sute, Gârjalizii¹⁵, din jale l-au făcut
să vadă că nici tunul, în fața lor, nu-i scut.

Și-atunci, ce stați pe gânduri? Ca piatra de ce stați?	115
Să nu fiți împotrivă chiar voi. Vă deșteptați!	
Precum strămoșii noștri cu toții la un loc	
de dragul Libertății se aruncau și-n foc,	
așa și noi, cu mâna pe arme, frați și fii,	
să ne scăpăm de noaptea amarnicei sclavii!	120
Să-i sfășiem pe lupii ce-au sfășiat, haini,	
în chinuri lungi de-a valma pe Turci și pe Creștini;	
să se înalțe Crucea pe mare și uscat,	
să stea dușmanu-n fața Dreptății aplecat;	
de-această rană lumea să scape, de-acest chin,	125
și, frați, pe-ntreg pământul noi liberi să trăim!	

În românește de *Ion BRAD*

στεριᾶς καί τοῦ πελάγου νά λάμψη ὁ Σταυρός,
κ' εἰς τήν δικαιοσύνην νά σκύψη ὁ ἐχθρός·
ὁ κόσμος νά γλυτώσῃ ἀπ' αὐτήν τήν πληγή
κ' ἐλεύθεροι νά ζῶμεν, ἀδελφια, εἰς τήν Γῆ!

125

NOTE

1. Referire la domni fanarioți din Țările Române, sau la demnitari de la Înalta Poartă, favoriți ai sultanului, apoi decapitați.
2. Termen administrativ otoman pentru regiunile din sudul Balcanilor.
3. Referire la grecii din străinătate, slujind în diferite armate și flote străine.
4. Locuitorii din Epir și sudul Peloponesului, vestiți haiduci și pirați, nesupuși turcilor.
5. Munți în Thessalia, legând Pllionul de Olimp.
6. Munți în Grecia centrală.
7. Locuitori ai regiunii "Laziki", pe coasta nordică a Asiei Mici.
8. Denumire pentru strâmtorile Dardanelelor și Bosforului.
9. Flota otomană.
10. Pașa rebel din Vidin, ale cărui acțiuni s-au extins la nord și la sud de Dunăre și căruia i s-au alăturat și Gârjalizii (vezi versul 113).
11. Orașele respective erau, în epocă, fortificații ale trupelor otomane.
12. Pașa din Georgia (în Caucaz), activând pe atunci în Tracia.
13. Pașa din Brussa (Asia Mică).
14. Denumirea comună, încă din epoca bizantină, pentru Constantinopol.
15. Egiptul.
16. Vezi explicația de la nota 4.

Nota editorului: Textul marșului patriotic *Thurios* este reprodus după volumul : Leandros Vranoussis, *Rigas, un patriot grec din Principate*, București, Editura Eminescu, 1980.

ΟΙ ΡΟΥΜΑΝΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΗΓΑ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

ROMÂNII DESPRE RIGAS

Bibliografie selectivă

- ANASTASIU POPA, Alexandra, *En marge de la Constitution de Rhigas*, in "Revue des Etudes Sud-Est Européennes", tom XX, 1982, nr. 4, pp.425-429
- CAMARIANO-CIORAN, Ariadna, *Despre poema patriotică antiotomană "Trâmbița românească"*, in "Studii și Materiale de Istorie Medie", II, 1957, pp. 457-464
- CAMARIANO-CIORAN, Ariadna, *Influența poeziei lirice neogrecești asupra celei românești*, București, 1935, 38 pp.
- CAMARIANO-CIORAN, Ariadna, *L'activité d'Emile Claude Gaudin, premier consul de France à Bucarest*, in "Revue Roumaine d'Histoire", tom IX, 1970, nr.2, pp.251-260
- CAMARIANO-CIORAN, Ariadna, *Le rôle de la revue "Loghios Hermès" de Vienne dans les relations culturelles internationales au XIXe siècle*, in "Revue des Etudes Sud-Est Européennes", tom XIII, 1975, nr.4, pp. 549-558
- CAMARIANO-CIORAN, Ariadna, *Les Académies princières de Bucarest et Jassy et leurs professeurs*, Thessalonique, 1974, 830 pp. + 37 f.pl.
- CAMARIANO, Nestor, *Câteva considerații cu privire la revoluționarul Rigas Veleshtinlis*, in "Studii", Revista de istorie, tom XVII, 1964, nr.5, pp.1097-1116
- CAMARIANO, Nestor, *Chansons et opuscules patriotiques publiés à Jassy en 1821 par un hétéroclite*, réédition, Bucarest, 1966, 86 p. + 7 f. pl.
- CAMARIANO, Nestor, *Contributions à la bibliographie des oeuvres de Rhigas Veleshtinlis*, in "Balcania", I, 1938, pp.211- 229 (231)
- CAMARIANO, Nestor, *Despre o ediție necunoscută a Hărții Moldovei întocmită de Rigas Veleshtinlis*, in "Studii și Cercetări de Bibliologie", 2(1957), pp. 300- 302
- CAMARIANO, Nestor, *O prețioasă proclamație a Eterștilor adresată popoarelor balcanice*, in "Revista Arhivelor", anul 1(1967), pp. 97-102
- CAMARIANO, Nestor, *Quelques précisions au sujet de la traduction du drame "L' Olympiade" de Metastasio, faite par Rhigas Veleshtinlis*, in "Revue des Etudes Sud-Est Européennes", tom III, 1965, nr. 1-2, pp. 291-296
- CAMARIANO, Nestor, *Rhigas Veleshtinlis. Compléments et corrections concernant sa vie et son activité*. Première partie, in "Revue des Etudes Sud-Est Européennes", tom XVIII, 1980, nr. 4, pp.687-720; Deuxième partie, in *Ibidem*, tom XIX, 1981, nr. 1, pp.41-70
- CAMARIANO, Nestor, *Traducători anonimi ai cântecelor lui Rigas Veleshtinlis în limba rusă*, in "Revista Istorică Română", vol. IX, 1939, pp.322-325
- CİCANCI, Olga, *Presa de limbă greacă din România în veacul al XIX-lea*, București, 1995, 191 pp.
- DUȚU, Alexandru, *Coordonate ale culturii românești în secolul XVIII(1700-1821)*, București, 1969, 397 pp.
- ELIAN, Alexandru, *Conspiratori greci în Principate și un favorit mavroghenesic: Turnavitu*, in "Revista Istorică", vol. XXI, 1935, nr. 10-12, pp.337-372

BIBLIOGRAFIE

- ELIAN, Alexandru, *Sur la circulation manuscrite des écrits politiques de Rhigas en Moldavie*, in "Revue Roumaine d' Histoire", tom I, 1962, nr.2, pp.487-497
- *** *L' époque phanariote*. Symposium, Thessalonique (21 – 25 oct. 1970), Thessalonique, 1974, 418 pp.
- ERBICEANU, Constantin, *Bîrbații cu lîți greci și români și profesorii din Academile de Iași și București din epoca zisă Fanariotă (1650-1821)*, in "Analele Academiei Române", seria a II-a, tom XXVII(1904-1905), Memoriile Secțiunii Istorice, București, 1905, pp. 141-182
- ERBICEANU, Constantin, *Bibliografia Greacă sau Cărțile Grecești imprimate în Principatele Române în epoca fanariotă și dedicate Domnitorilor și Boierilor Români*, București, 1903, VIII + 210 pp.
- IONNESCU-GION, George, *Cîteva pagini din istoria Fanarioșilor în România*, in "Revista nouă", I, 1888, pp.227- 228
- IONNESCU-GION, George, *Din istoria fanarioșilor. Studii și cercetări*, București, 1891, 2 f. + 260 pp.
- IONNESCU-GION, George, *Bucureștii în timpul revoluției franceze*, București, 1891, 61 pp.
- IORGA, Nicolae, *Documente privitoare la familia Callimachi*, București, vol. I – II, București, 1902-1903, CCXII + 4.f. + 605 pp. (I); XXXVII + 760 pp.(II)
- IORGA, Nicolae, *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea(1688-1821)*, vol. I-II, București, 1969, XXXV + 456 pp.(I), 544 pp.(II)
- IORGA, Nicolae, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică*, București, 1977, 320 pp.
- IORGA, Nicolae, *O hartă a Țerii Românești din c. 1780 și un geograf dobrogean*, in "Analele Academiei Române", seria a II-a, tom XXXVI(1913 – 1914), Memoriile Secțiunii Istorice, București, 1914, pp. 923-930
- IORGA, Nicolae, *O scrisoare a lui Rigas*, in "Revista Istorică", anul I, nr.2, februarie 1915, p.35
- IORGA, Nicolae, *Relații culturale greco-române*, in "Revista Istorică", V, 1919, nr. 4-5, p. 80
- IORGA, Nicolae, *Străini oaspeți ai Principatelor în secolul al XVIII-lea*, in "Literatură și Artă Română", V, 1900-1901, pp.25-42
- IORGA, Nicolae, *Studii și documente*, 31 vol., București, 1901-1917 (vol. V, București, 1903)
- *** *Istoria României*, vol. III, București, 1964 (redactor responsabil: Andrei Oțetea)
- ****Les Lumières et la formation de la conscience nationale chez les peuples du Sud-Est européen*, Bucarest, 1970
- MARINESCU-HIMU, Maria, *Relații culturale româno-elene (în limba greacă)*, Atena, 1975, pp. 86-89
- MUNTEANU, Romul, *Literatura europeană în epoca luminilor*, București, 1971
- OȚETEA, Andrei, *Etena. O sută cincizeci de ani de la întemeierea ei*, in "Studii", tom XVII, 1964, nr. 6, pp.1237-1252

BIBLIOGRAFIE

- PAPACOSTEA-DANIELOPOL, Cornelia, *Carte și tipar în societatea românească și sud-est europeană (sec. XVII-XIX)*, București, 1985, 264 pp.
- PAPACOSTEA-DANIELOPOL, Cornelia, *Comunitățile grecești din România în secolul al XIX-lea*, București, 1996, 214 pp.
- PAPACOSTEA-DANIELOPOL, Cornelia, *Formația intelectualilor greci din țările române (1750-1830)*, în *Intelectuali din Balcani în România (sec. XVII-XIX)* (coordonator: Alexandru Dușu), București, 1984, pp. 68-113
- PAPACOSTEA-DANIELOPOL, Cornelia, *La satire sociale-politique dans la littérature dramatique en langue grecque des Principautés (1744-1820)*, în "Revue des Etudes Sud-Est Européennes", tom XV, 1977, nr.1, pp.75-92
- PAPACOSTEA-DANIELOPOL, Cornelia, *Literatura în limba greacă din Principatele Române (1774-1830)*, București, 1982, 240 pp.
- PAPACOSTEA-DANIELOPOL, Cornelia, *Rhigas Velestinis et les recherches contemporaines*, în "Revue des Etudes Sud-Est Européennes", tom XI, 1973, nr. 3, pp. 553-567
- PIPPIDI, Andrei, *Phanar, Phanariotes, Phanariotisme*, "Revue des Etudes Sud-Est Européennes", tom XII, 1975, nr.2, pp.231-239
- POTRA, George, *Documente privitoare la istoria orașului București (1594-1821)*, vol. I, București, [1961]
- RUSSO, Demostene, *Elenismul în România. Epoca bizantină și fanarioasă*, București, 1912, 70 pp.
- RUSSO, Demostene, *Studii istorice greco-române*, 2 vol., București, 1939
- *** *Sud-Estul european în vremea Revoluției Franceze. Stări de spirit, reacții, confluențe*, București, 1994
- VÎRTOSU, Emil, *Nou despre Riga Velestinul, premegătorul independenței grecești*, București, Tipografia Bucovina I.E. Torouțiu, 1946. Extras din "Revista Istorică", vol. XXXII, nr. 1-12, ianuarie-decembrie 1946, pp. 92-114
- XENOPOL, Alexandru, *Istoria românilor din Dacia Traiană*, vol. V, Iași, 1892
- ZALLONY, Marcu-Filip, *Despre fanarioși*. Cu o prefață de Iorgu P. Balș, 1897, 210 pp.

Elena LAZĂR și Maria RAFAILĂ

Θέσμιος ἐγείνεται συνομία,
συνομία νῆα.

Ρίγας Βελεστινίης

"Cel ce cugetă liber, cugetă cuminte"

Rigas Velestinlis